

UCHWAŁA NR XXII / 211 / 2016
RADY MIEJSKIEJ W WOLSZTYNIE
z dnia 25 maja 2016 roku

w sprawie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Wolsztyn na lata 2016-2025”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446), Rada Miejska w Wolsztynie uchwala, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się i przyjmuje do wdrażania „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Wolsztyn na lata 2016-2025” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wolsztyna.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jarosław Adamczak
Jarosław Adamczak

RADA MIEJSKA
w Wolsztynie

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA I GMINY WOLSZTYN
NA LATA 2016-2025**

**Urząd Miejski
w Wolsztynie
Rynek 1
64-200 Wolsztyn
www.wolsztyn.pl**

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP.....	3
II.	RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNEJ MIASTA I GMINY WOLSZTYN	5
1.	OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE.....	5
2.	DEMOGRAFIA	6
3.	LOKALNY RYNEK PRACY I BEZROBOCIE	11
4.	USŁUGI SPOŁECZNE DLA MIESZKAŃCÓW	23
4.1.	Oświata i wychowanie.....	23
4.2.	Kultura	25
4.3.	Sport, turystyka i rekreacja	29
4.4.	Zapewnienie bezpieczeństwa	32
4.5.	Ochrona zdrowia	37
4.6.	Pomoc społeczna.....	38
5.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISK KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ.....	43
6.	ZASOBY SPRZYJAJĄCE ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY	50
III.	ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH	57
IV.	DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	69
V.	ANALIZA SWOT.....	77
VI.	MISJA	85
VII.	CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA	86
VIII.	PROGRAMY OPERACYJNE.....	93
	SPIS TABEL	101
	SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW	102

I. WSTĘP

Podstawą prawną Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Wolsztyn na lata 2016-2025 jest Ustawa o pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Według ustawy, zadaniem obowiązkowym gminy jest także sporządzenie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej. Celem przygotowania raportu było zatem uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację społeczną gminy miejsko-wiejskiej Wolsztyn. Raport pokazuje ponadto pewne trendy społeczne. Dokument ten będzie podstawą oceny możliwości dalszego rozwoju społecznego gminy, jak i odnośnikiem w trakcie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań. Strategia, jako wieloletni dokument programowy, ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego wszystkim mieszkańcom gminy, a w sposób szczególny grupom potrzebującym włączenia społecznego. Raport na temat sytuacji społecznej zawiera analizę następujących aspektów:

- Ogólne informacje o gminie,
- Trendy demograficzne,
- Lokalny rynek pracy i bezrobocie,
- Usługi społeczne dla mieszkańców (oświata, kultura, sport, turystyka i rekreacja, zapewnienie bezpieczeństwa, ochrona zdrowia, pomoc społeczna),
- Charakterystykę środowisk korzystających z pomocy społecznej
- Diagnoza problemów społecznych w gminie,
- Podmioty pomagające rozwiązywać problemy społeczne w gminie.

Dokument niniejszy zawiera także analizę badań ankietowych, przeprowadzonych na potrzeby przygotowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Wolsztyn.

Zgodnie z zasadą partnerstwa, Strategia powstała przy współudziale partnerów społecznych. Dla opracowania Strategii cenne były rozmowy, przeprowadzane z pracownikami Urzędu Miejskiego w Wolsztynie oraz jednostek jemu podległych, w tym przede wszystkim Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto pomocny był szereg dokumentów, będących w posiadaniu Miasta i Gminy Wolsztyn i Ośrodka Pomocy Społecznej, jak i publikacje oraz materiały informacyjno-promocyjne.

Dzięki sprecyzowaniu w Strategii najważniejszych problemów społecznych gminy, wybrane cele i zaplanowane konkretne działania, powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób marginalizowanych społecznie. Systematyzacja problemów doprowadzi do integracji społecznej a jednocześnie ukierunkuje działania władz gminy. Informacje zebrane i

przeanalizowane w niniejszym dokumencie pochodzą z wielu źródeł i są wynikiem prac szerokiego grona osób, reprezentujących m.in.:

- Urząd Miejski w Wolsztynie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolsztynie,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Wolsztynie,
- Wolsztyński Dom Kultury,
- Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Wolsztyn,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Wolsztynie,
- Straż Miejską,
- Komendę Powiatową Policji w Wolsztynie,
- Komendę Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wolsztynie.

Dokument zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące Strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Wolsztyn na lata 2016-2025 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku,
- Strategia Rozwoju Powiatu Wolsztyńskiego na lata 2015-2025,
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Wolsztyn na lata 2016-2025,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2016,
- Gminny Program Ochrony Zdrowia Przed Następstwami Używania Tytoniu i Wyrobów Tytoniowych na lata 2014 – 2016,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 - 2016.

II. RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNEJ MIASTA I GMINY WOLSZTYN

1. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE

Wolsztyn jest gminą miejsko-wiejską, położoną w powiecie wolsztyńskim, w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Gmina sąsiaduje z ośmioma innymi gminami: Siedlec, Nowy Tomyśl, Rakoniewice i Przemęt, wchodzącymi w skład województwa wielkopolskiego oraz gminami należącymi do województwa lubuskiego: Sława, Kolsko, Kargowa i Babimost. Gmina rozciąga się na 250 km², co pod względem zajmowanej powierzchni lokuje ją na pierwszym miejscu wśród jednostek administracyjnych powiatu wolsztyńskiego (blisko 37% jego powierzchni stanowi gmina Wolsztyn). Gmina Wolsztyn obejmuje łącznie 32 miejscowości: miasto Wolsztyn, 23 sołectwa i 8 miejscowości niesołeckich.

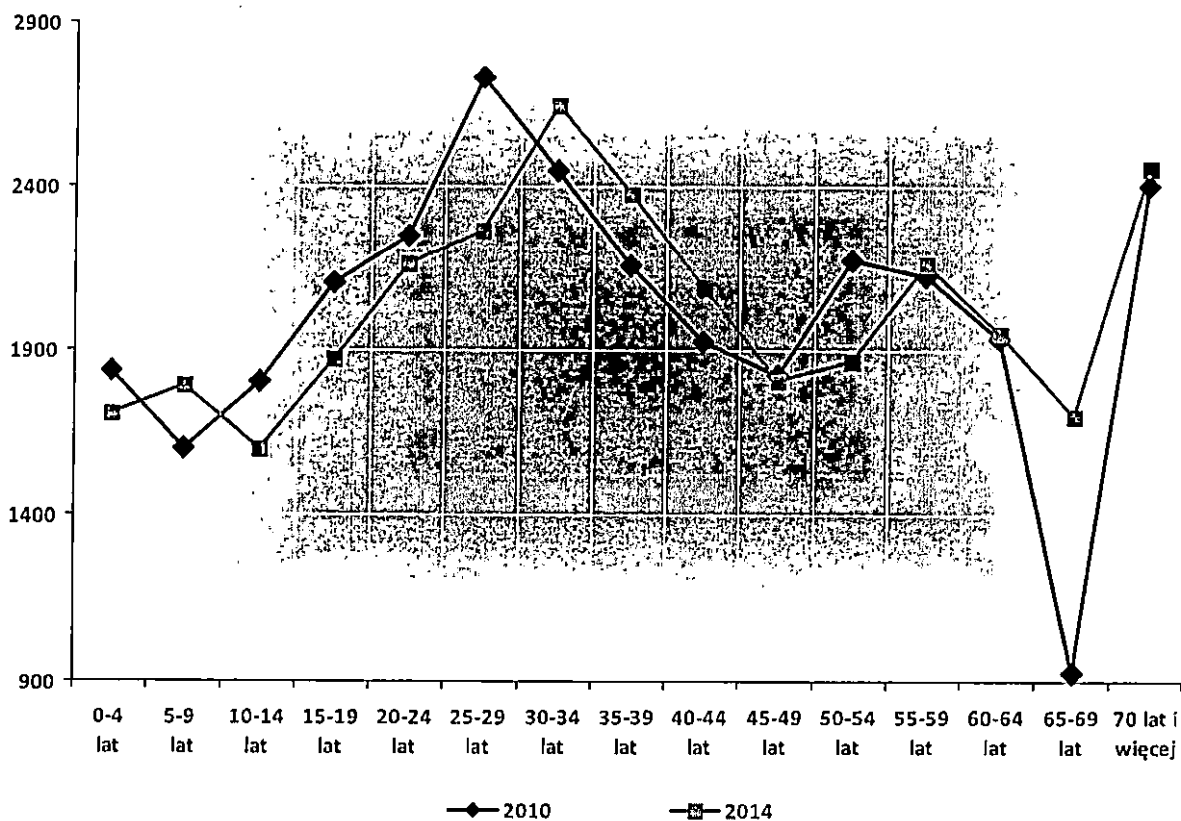
Położenie komunikacyjne gminy Wolsztyn sprzyja rozwojowi gospodarczemu. Wolsztyn, będący centrum dyspozycyjno-usługowym Gminy, leży w odległości ok. 80 km od Poznania i 70 km od Zielonej Góry, na skrzyżowaniu dróg: krajowej nr 32, prowadzącej z Poznania do przejścia granicznego w Gubinku i wojewódzkiej nr 305, łączącej węzeł na autostradzie A2 pod Nowym Tomysłem ze Wschową na trasie drogi krajowej nr 12. Przez gminę przebiegają także dwie inne drogi wojewódzkie: nr 315 w kierunku Wschowy oraz nr 303 w kierunku portu lotniczego Zielona Góra – Babimost. Przez Wolsztyn przebiega też linia kolejowa o znaczeniu lokalnym. Dzięki tym połączeniom miasto i gmina Wolsztyn są bardzo dobrze skomunikowane z głównymi szlakami komunikacyjnymi Polski i Europy.

2. DEMOGRAFIA

W 2014 roku gminę miejsko-wiejską Wolsztyn zamieszkiwało 30.466 osób – o 0,71% więcej, niż w 2010 roku (więcej o 214 osób), z czego 15.503 kobiet (50,88%) i 14.963 mężczyzn (49,11%). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2010-2014 populacja gminy systematycznie rosła.

Dla oceny tendencji demograficznych społeczeństwa gminy, istotna jest analiza populacji pod względem jej wieku. Graficzne zestawienie porównawcze liczby ludności w poszczególnych grupach wiekowych ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba ludności według wieku (2010 i 2014)

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Niepokojącym aspektem od kilku lat jest bez wątpienia malejąca liczba dzieci w wieku 0-4 lat. W 2010 roku w tym przedziale wiekowym było 1.837 dzieci, natomiast w kolejnych latach odnotowywano systematyczny spadek (w 2014 roku 1.705 dzieci). Związane jest to m.in. z tzw. późnym macierzyństwem, podejmowanym przez osoby z roczników wyżu demograficznego, czyli lat 80-tych, a także z powszechnością modelu rodziny 2+1. Popyt na opiekę nad małymi dziećmi wzrastać może jednak wraz z rozwojem aktywności zawodowej kobiet, zwłaszcza legitymujących się wyższym wykształceniem.

Na przestrzeni lat 2010-2014 systematycznie spadała także liczba osób młodych, w wieku 20-29 lat. W 2010 roku osoby w tej grupie wiekowej stanowiły 16,47% populacji gminy (dokładnie 4.981 osób). Do 2014 roku liczba osób w wieku 20-29 lat spadła o 553. Ponadto w latach 2010-2014 rosła liczba osób w wieku 30-39 lat (wzrost o 589 osób).

Analiza wieku mieszkańców gminy Wolsztyn pokazuje również, że jej społeczeństwo starzeje się. W latach 2010-2014 następował systematyczny wzrost liczby osób w wieku 65-69 lat (przez 5 ostatnich lat ich liczba wzrosła aż o 777 osób, tj. 45,63%) oraz osób w wieku 70 lat i więcej (wzrost o 2,32%, tj. 57 osób). Będzie to miało wpływ w najbliższych latach na zwiększenie obciążenia placówek służby zdrowia w zakresie usług zdrowotnych dla grupy osób w wieku emerytalnym. Ponadto spodziewać się należy, iż starzenie się społeczeństwa gminy powodować będzie potrzebę zapewnienia instytucjonalnej opieki osobom starszym w formie pobytów w domach pomocy społecznej czy usług opiekuńczych, a także prywatnych domach opieki. Coraz większą więc rację bytu, a zarazem konieczność istnienia, mieć będą domy pomocy społecznej, obiekty oferujące możliwość dziennego czy dobowego pobytu osobom starszym i chorym, jak i usługi opiekuńcze. Zwiększać się będzie zainteresowanie usługami medycznymi. Wizja starzenia się społeczności powoduje także konieczność dostarczania i rozbudowy infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Osoby w wieku powyżej 65 lat stanowiły w 2014 roku 13,66% populacji gminy - i ten odsetek w najbliższych latach będzie dynamicznie rósł.

W celu dokonania analizy stanu ludności, wykorzystano kryterium podziału ekonomicznego według wieku, co prowadzi do wyodrębnienia trzech podstawowych grup ludności - w wieku:

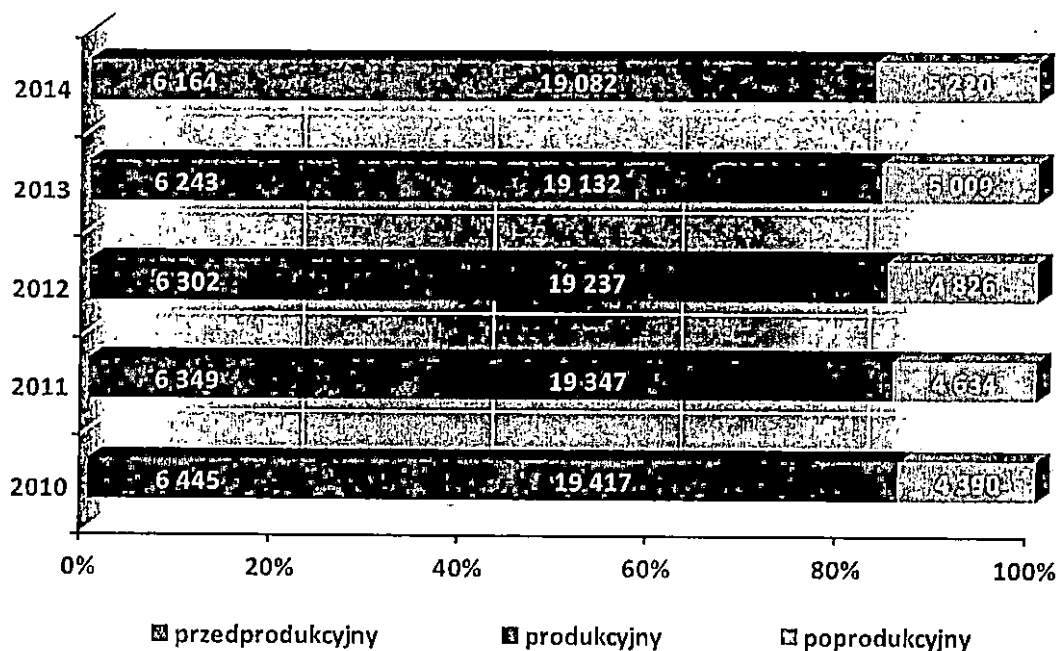
- przedprodukcyjnym – tj. do 17 lat,
- produkcyjnym – mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat,
- poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej.

Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi wpływa znacząco na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Udział ludności będącej w wieku produkcyjnym jest zdecydowanie największy, lecz niepokoi spadający odsetek osób, będących w tej grupie aktywności ekonomicznej. W 2010 roku odnotowano 19.417 osób w wieku produkcyjnym, natomiast w roku 2014 o 335 osób mniej. Jednocześnie tendencji tej towarzyszy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (w 2014 roku wzrost o 830 osób w stosunku do roku 2010, tj. o 18,91%) oraz spadek liczby osób, będących w wieku przedprodukcyjnym (w 2014 roku spadek o 281 osób w stosunku do roku 2010, tj. o 4,56%).

Trzeba ponadto zauważyć, iż od kilku lat wzrasta skłonność młodych ludzi do emigrowania z mniejszych miast do większych ośrodków. Niekorzystnym zjawiskiem jest przy tym zdecydowanie większa mobilność osób lepiej wykształconych, co sprawia, że ogólny poziom wykształcenia mieszkańców nie ulega widocznej poprawie.

Ludność gminy według aktywności ekonomicznej w latach 2010-2014 przedstawiają poniższe wykresy.

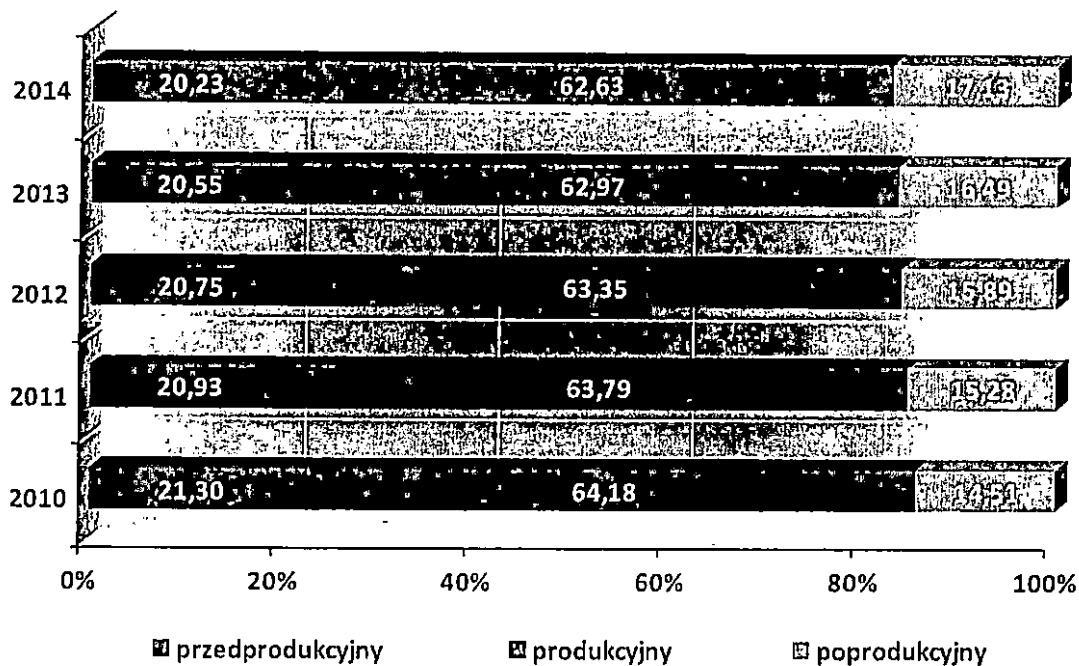
Wykres 2. Liczba ludności według aktywności ekonomicznej (2010-2014)

*17 lat i mniej, **18-59 lat kobiety, 18-64 lata mężczyźni

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Wykres 3. Struktura ludności według aktywności ekonomicznej (2010-2014)

*17 lat i mniej, **18-59 lat kobiety, 18-64 lata mężczyźni

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

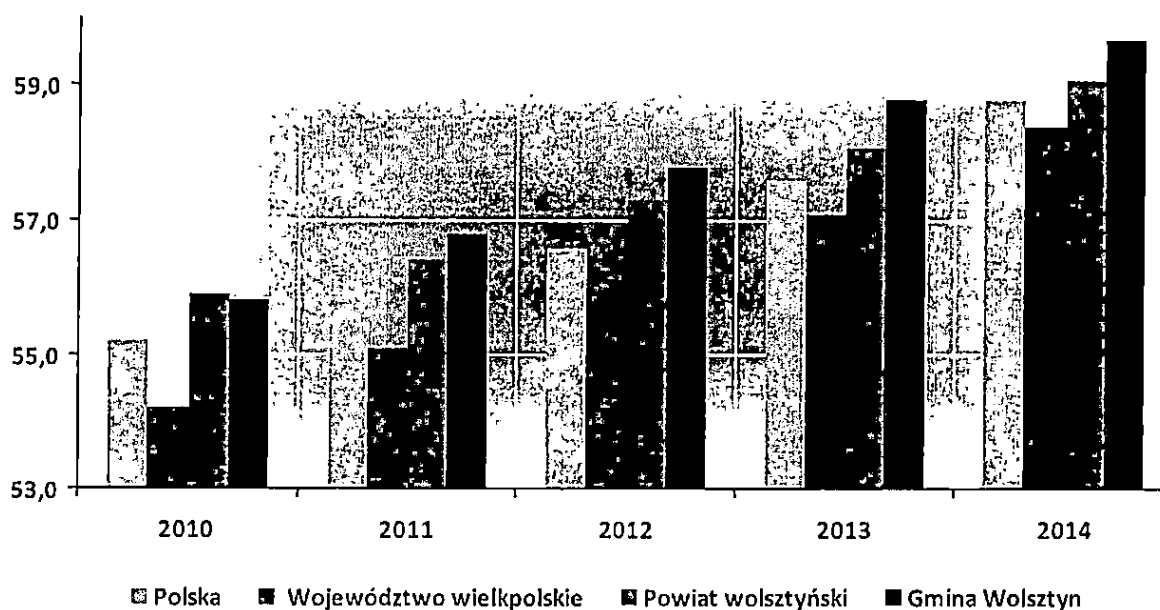
Poniższa tabela i wykres przedstawiają dane dotyczące obciążenia demograficznego w ujęciu terytorialnym w latach 2010-2014. Z danych GUS wynika, że gminę cechuje nieco wyższy aniżeli dla Polski, województwa wielkopolskiego i powiatu wolsztyńskiego stopień obciążenia ludności w wieku produkcyjnym, ludnością w wieku nieprodukcyjnym. Wskaźnik obciążenia ekonomicznego w 2014 roku w gminie Wolsztyn wyniósł 59,7%, co wskazuje, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada prawie 60 osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym). Dla porównania dla kraju wskaźnik ten wyniósł 58,8%, w województwie wielkopolskim 58,4%, a powiecie wolsztyńskim 59,1%. Ponadto wartość wskaźnika dla gminy systematycznie rośnie. W 2010 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało niespełna 56 osób.

Tabela 1. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Polsce, województwie wielkopolskim, powiecie wolsztyńskim i w gminie Wolsztyn (2010-2014)

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	55,2	55,8	56,6	57,6	58,8
Województwo wielkopolskie	54,2	55,1	56,0	57,1	58,4
Powiat wolsztyński	55,9	56,4	57,3	58,1	59,1
Gmina Wolsztyn	55,8	56,8	57,8	58,8	59,7

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Polsce, województwie wielkopolskim, powiecie wolsztyńskim i w gminie Wolsztyn (2010-2014)

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Wolsztyn na tle Polski, województwa wielkopolskiego i powiatu wolsztyńskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ujęciu terytorialnym (2014)

Wyszczególnienie	Liczba ludności		Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym (%)
	Ogółem	W wieku poprodukcyjnym	
Polska	38 478 602	7 305 444	18,99
Województwo wielkopolskie	3 472 579	613 247	17,66
Powiat wolsztyński	56 979	9 171	16,10
Gmina Wolsztyn	30 466	5 220	17,13

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Udział osób starszych w gminie rokrocznie rośnie, jednak w 2014 roku (17,13%) był nieco niższy niż w województwie wielkopolskim (17,66%) i w kraju (18,99%). Gminy nie omija jednak ogólnokrajowy problem, jakim jest starzenie się społeczeństwa. Populacja gminy będzie dalej ulegała starzeniu, jeśli w dalszym ciągu emigrować będą ludzie młodzi. Wówczas stosunek liczebności ekonomicznych grup wiekowych może ulec znacznemu pogorszeniu.

3. LOKALNY RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

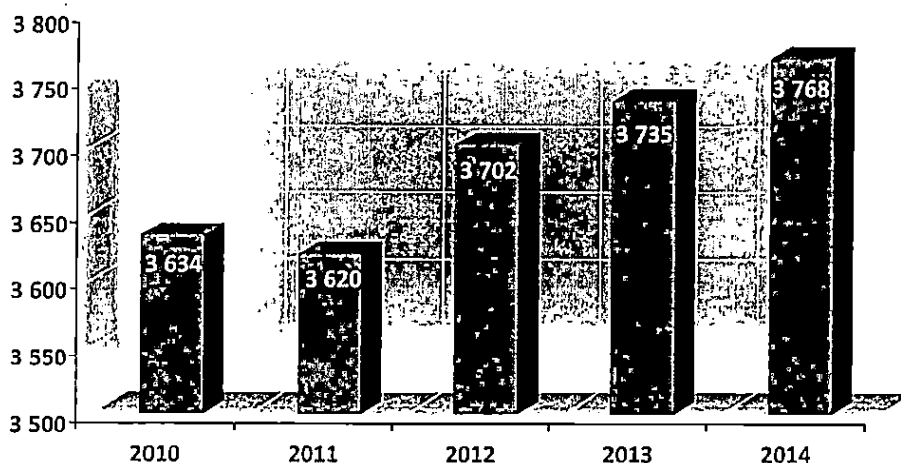
Na sytuację społeczno-ekonomiczną gminy istotny wpływ wywiera kondycja lokalnego rynku pracy. Wśród czynników, które wpływają na sytuację zatrudnieniową w gminie Wolsztyn, na pierwszy plan wysuwają się uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne oraz struktura lokalnej gospodarki, w tym jej usługowo-rolniczy charakter.

Według danych GUS, Powszechny Spis Rolny 2010, w gminie Wolsztyn funkcjonuje 1.612 gospodarstw rolnych, z których 1.357 prowadzi działalność rolniczą. Gospodarstwa rolne w liczbie 756 (46,90% ogółu gospodarstw rolnych) to gospodarstwa małe o powierzchni do 1 ha. Gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej (99 gospodarstw) stanowią zaledwie 6,14% ogółu gospodarstw w gminie. Łączna powierzchnia gospodarstw to 11.444,59 ha, z czego te o powierzchni do 1 ha gospodarują na obszarze zaledwie 511,54 ha, obejmując zaledwie 4,47% powierzchni wszystkich gospodarstw rolnych w gminie. Natomiast gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 15 ha zajmują 6.702,15 ha, tj. 58,56% powierzchni gminy.

Rozwój gospodarczy gminy Wolsztyn to kluczowy warunek niskiego bezrobocia na jej terenie, jak również źródło wzrostu zamożności i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Według danych GUS, na terenie gminy w 2014 roku funkcjonowało 3.768 podmiotów gospodarczych. Ich liczba od 2011 roku systematycznie wzrastała. W 2014 roku odnotowano wzrost o 148 podmiotów w stosunku do roku 2011, tj. o 4,09%.

Liczbę podmiotów gospodarczych gminy Wolsztyn w latach 2010-2014 przedstawia wykres.

Wykres 5. Podmioty gospodarcze (2010-2014)

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Wśród wolsztyńskich podmiotów gospodarczych dominują podmioty następujących branż, (z liczbą podmiotów w 2013 roku):

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych - 978 podmiotów, tj. 26,18% ogółu,
- budownictwo – 457 podmiotów, tj. 12,24% ogółu,
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 452 podmioty, tj. 12,10% ogółu,
- przetwórstwo przemysłowe – 329 podmiotów, tj. 8,81% ogółu,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 249 podmiotów, tj. 6,67% ogółu.

Według danych GUS, w sektorze publicznym odnotowano 111 podmiotów gospodarczych w 2014 roku. Na przestrzeni lat 2010-2014 stanowiły one od 2,89% do 2,95% ogółu podmiotów gospodarczych. W grupie tych podmiotów dominują państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego.

Spoglądając na liczbę podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym, zaobserwować można wyraźnie rosnącą tendencję, jedynie w 2011 roku nastąpił nieznaczny spadek w stosunku do roku poprzedniego. W 2014 roku liczba prywatnych podmiotów prywatnych w gminie Wolsztyn wynosiła 3.657 i była o 128 podmiotów wyższa niż w roku 2010. W sektorze prywatnym, który stanowił w 2014 roku 97,05% ogółu przedsiębiorstw w gminie Wolsztyn, dominującą formą jest działalność gospodarcza osób fizycznych. W 2014 roku firmy osób fizycznych stanowiły 80,15% podmiotów sektora prywatnego, jednak na przestrzeni lat 2010-2014 odnotowano nieznaczny spadek ich liczby (o 8 podmiotów). Wzrosła natomiast w tym okresie liczba spółek handlowych – w 2014 roku stanowiły one 6,54% podmiotów sektora prywatnego i było ich o 60 więcej, aniżeli w 2010 roku.

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarczych gminy Wolsztyn na tle powiatu wolsztyńskiego, województwa wielkopolskiego i Polski.

Tabela 3. Podmioty gospodarcze – wskaźniki Gminy Wolsztyn na tle powiatu wolsztyńskiego, województwa wielkopolskiego i Polski (2009-2013)

Wskaźnik	Rok	Gmina Wolsztyn	Powiat wolsztyński	Województwo wielkopolskie	Polska
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	2009	1.224	1.072	1.054	981
	2010	1.201	1.079	1.089	1.015
	2011	1.194	1.083	1.090	1.004
	2012	1.219	1.111	1.121	1.032
	2013	1.229	1.123	1.148	1.057
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	2009	99	89	82	74
	2010	97	89	85	76
	2011	95	89	84	75
	2012	96	91	85	76

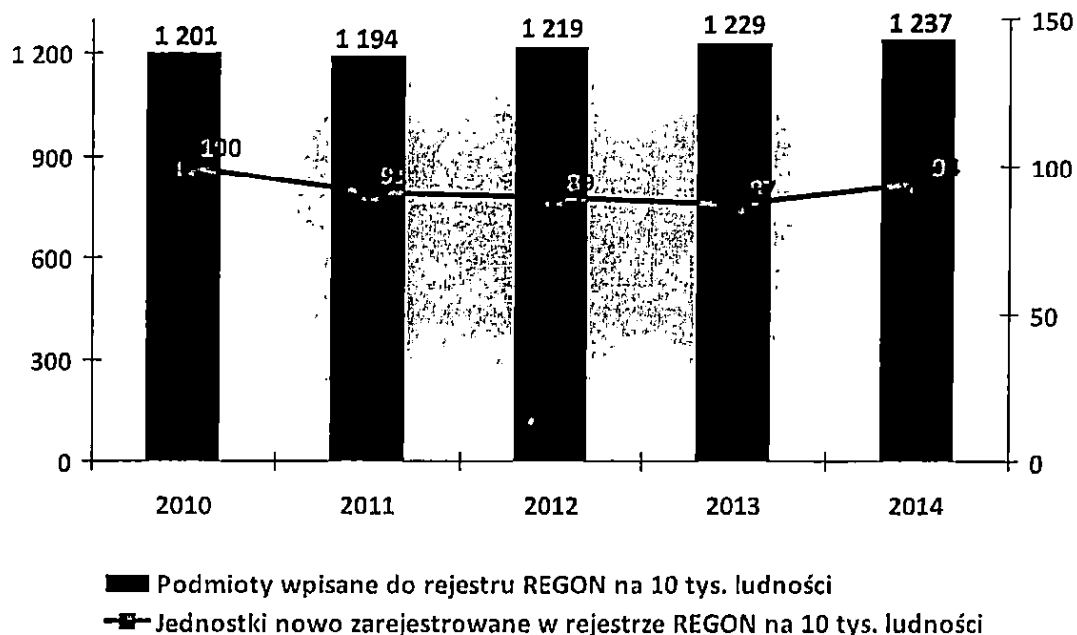
Wskaźnik	Rok	Gmina Wolsztyn	Powiat wolsztyński	Województwo wielkopolskie	Polska
	2013	96	91	87	77
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	2009	15,5	13,9	12,6	11,4
	2010	15,1	13,9	13,1	11,9
	2011	14,9	13,9	13,0	11,6
	2012	15,2	14,3	13,3	11,9
	2013	15,2	14,4	13,6	12,1
Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	2009	190	159	151	142
	2010	155	143	171	162
	2011	143	128	152	140
	2012	140	125	159	146
	2013	137	128	161	150
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	2009	122	102	98	92
	2010	100	92	111	104
	2011	91	82	98	90
	2012	89	80	102	93
	2013	87	81	103	95

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Na przestrzeni lat 2010-2014 odnotowano w gminie systematyczny spadek wartości wskaźnika podmiotów nowo zarejestrowanych na 10 tys. Ludności. Na tle innych jednostek terytorialnych wskaźniki dla gminy Wolsztyn wyższe były od wskaźników dla powiatu wolsztyńskiego, a niższe od wskaźników dla województwa wielkopolskiego i Polski.

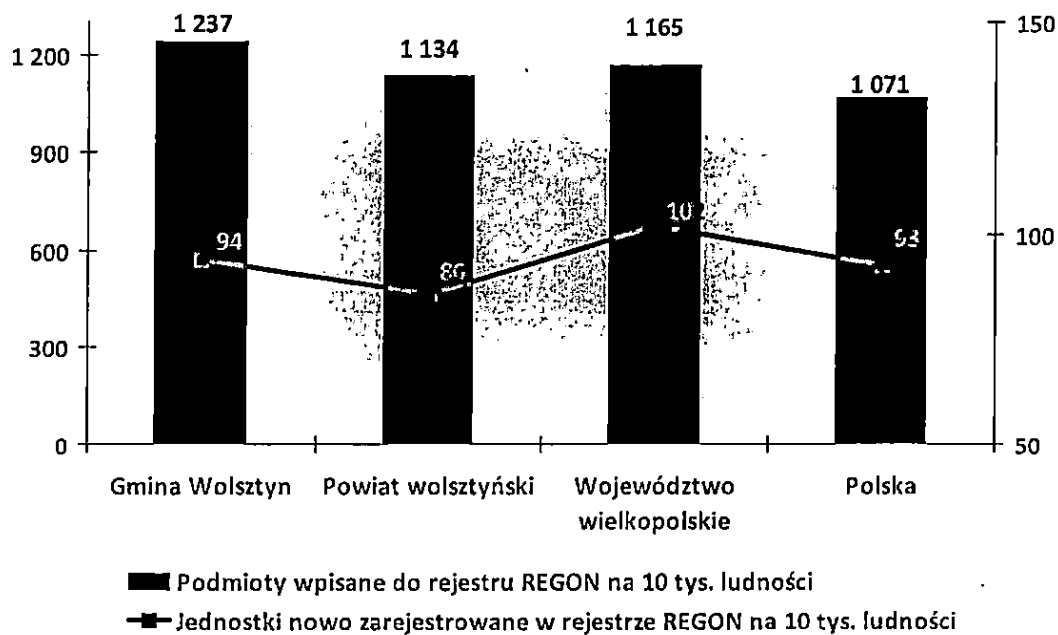
W 2014 roku w gminie Wolsztyn powstało i zarejestrowano w systemie REGON 94 podmioty gospodarcze na 10.000 ludności, w powiecie wolsztyńskim 86, w województwie wielkopolskim – 102, a w kraju – 93.

Wykres 6. Podmioty gospodarcze – wskaźniki gminy Wolsztyn (2010-2014)

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

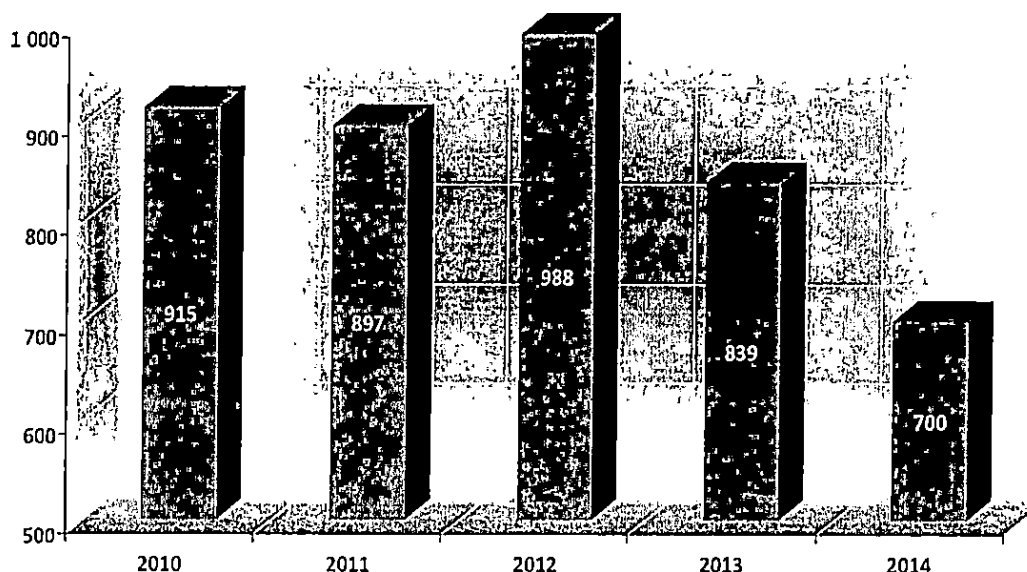
Wykres 7. Podmioty gospodarcze – wskaźniki gminy Wolsztyn na tle powiatu wolsztyńskiego, województwa wielkopolskiego i Polski (2014)

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie, liczba bezrobotnych mieszkańców gminy Wolsztyn na koniec 2014 roku wynosiła 700 i była najniższa na przestrzeni lat 2010-2014. W analizowanym okresie czasu liczba bezrobotnych najwyższa była w 2012 roku (988 osób). Po tym roku osób zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne systematycznie spadała. Liczbę bezrobotnych w latach 2010-2014 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Bezrobotni w Gminie Wolsztyn (2010-2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

Bezrobocie w gminie Wolsztyn przeanalizowano według kryteriów: czas pozostawania na bezrobociu, wiek bezrobotnych, wykształcenie zarejestrowanych bezrobotnych i staż pracy bezrobotnych. Szczegółowe informacje przedstawiają tabela i wykresy.

Tabela 4. Bezrobocie (2010-2014)

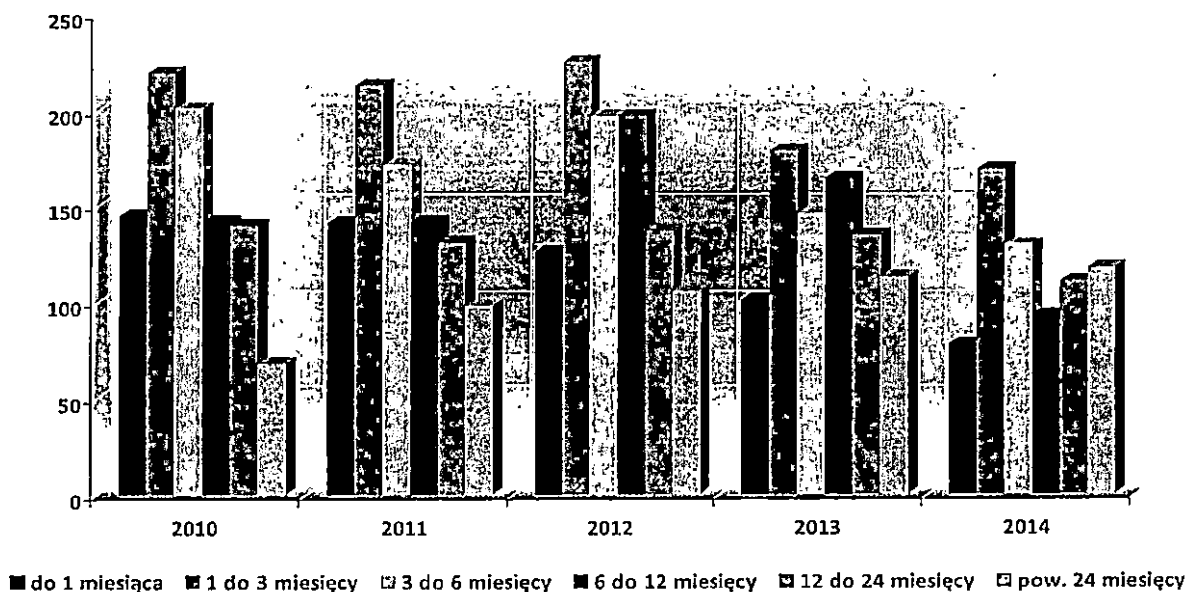
Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach (bezrobotnych ogółem)	Do 1 miesiąca	145	141	126	101	78
	1-3 miesiący	219	213	225	179	170
	3-6 miesiący	201	172	197	146	130
	6-12	142	142	197	165	93
	12-24	140	131	137	135	111
	Powyżej 24 lat	68	98	106	113	118
Wiek bezrobotnych	18-24 lat	238	214	261	182	113
	25-34 lat	239	257	295	218	194
	35-44 lat	132	126	134	146	126
	45-54 lat	216	196	170	150	131
	55-59 lat	73	83	86	105	96
	Powyżej 60 lat	17	21	42	35	40

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014
Wykształcenie	Wyzsze	81	99	118	95	94
	Policealne i średnie zawodowe	205	187	224	189	148
	Średnie ogólnokształcące	114	117	96	87	71
	Zasadnicze zawodowe	322	306	343	278	220
	Gimnazjalne i niższe	193	188	207	190	167
Staż pracy	Do 1 roku	93	112	105	84	82
	Od 1 do 5 lat	196	199	233	174	139
	5 do 10 lat	131	131	156	154	107
	10 do 20 lat	167	151	148	134	122
	20 – 30 lat	117	107	95	101	84
	Powyżej 30 lat	50	70	74	64	69
	Bez stażu	161	127	177	128	97
Razem		915	897	988	839	700

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

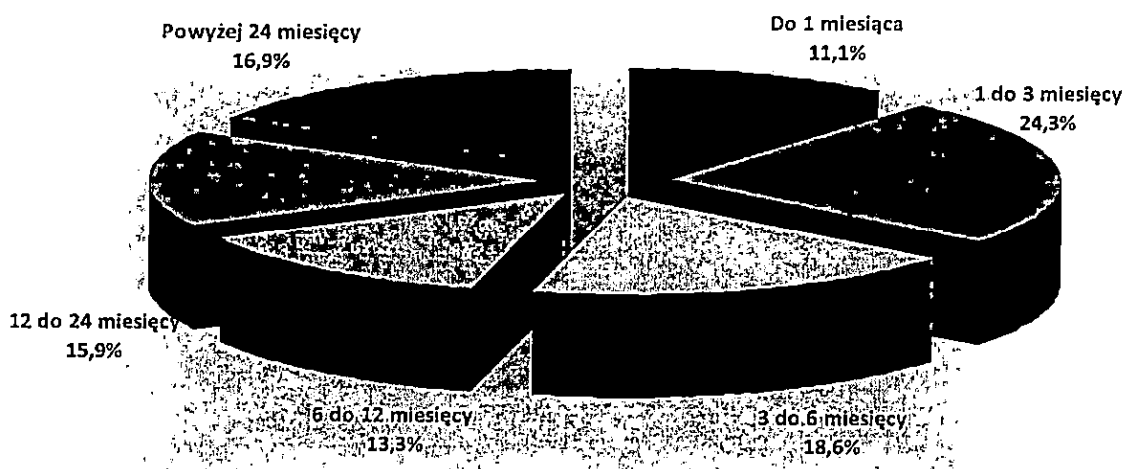
Analizując liczbę bezrobotnych z obszaru gminy na przestrzeni lat 2010-2014, wyraźnie widać, iż dominującą grupę stanowią osoby pozostające bez zatrudnienia w czasie od 1 do 3 miesięcy – blisko ¼ ogółu bezrobotnych w 2014 roku. Od 2012 roku systematycznie spada liczba bezrobotnych w tym przedziale. Ponadto od 2010 roku spada liczba osób pozostających bez pracy w czasie do 1 miesiąca (ponad 11% w 2014 roku). Niepokojący jest natomiast rokroczny wzrost liczby osób, będących bezrobotnymi długotrwale. Jeszcze do 2012 roku bezrobotni w tym przedziale stanowiły najmniej liczną grupę, a w 2014 roku wysunęła się ona na trzecie miejsce. Łącznie osoby pozostające bez pracy w okresie dłuższym niż rok w 2014 roku stanowiły blisko 1/3 ogółu bezrobotnych.

Wykres 9. Bezrobotni ze względu na czas pozostawania na bezrobociu (2010-2014)

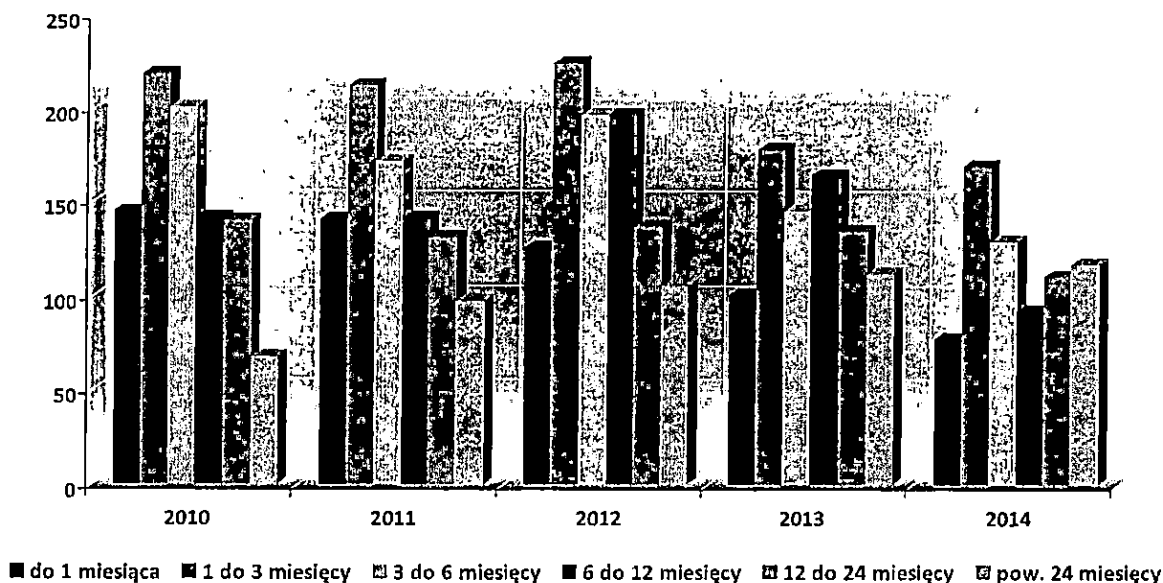
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

Wykres 10. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu (2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

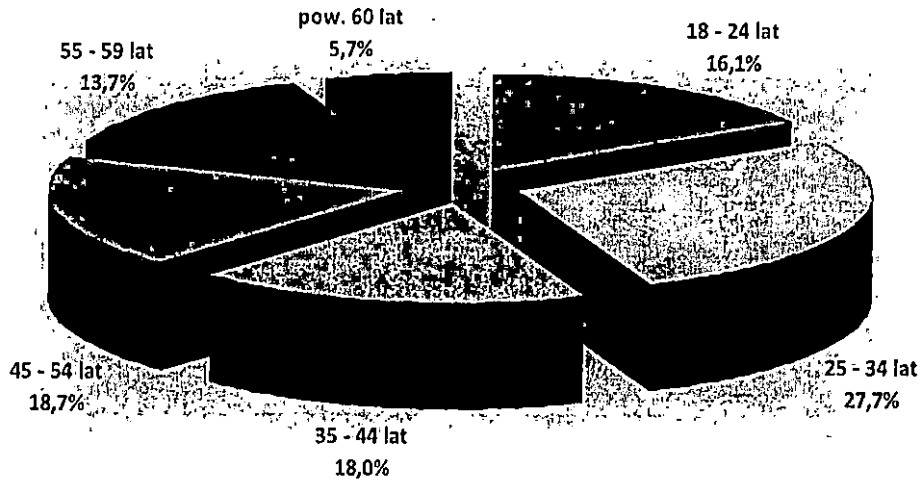
Wykres 11. Bezrobotni według czasu pozostawania na bezrobociu (2010-2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lata. W 2014 roku w tym przedziale wiekowym zarejestrowanych było 194 osób, tj. ponad ¼ ogółu bezrobotnych. Od 2012 roku obserwuje się spadek bezrobocia osób młodych, tj. w wieku 18-34 lat, co związane jest z większą mobilnością tych osób. Na przestrzeni lat 2010-2014 rosła natomiast liczba bezrobotnych będących tuż przed uzyskaniem wieku emerytalnego, tj. w grupach 55-59 lat i powyżej 60 lat.

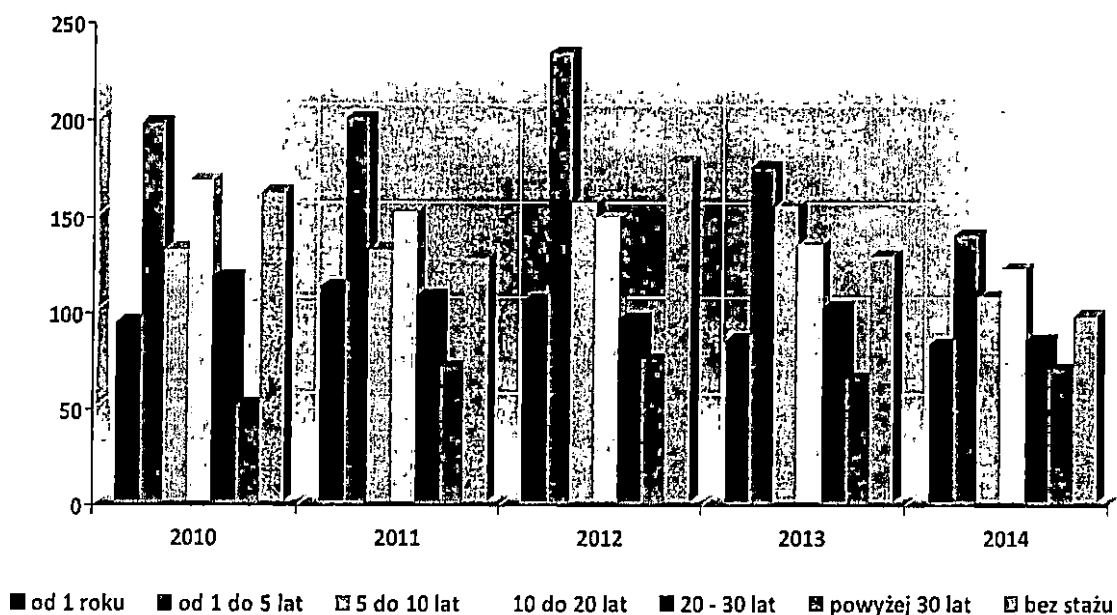
Wykres 12. Struktura bezrobotnych ze względu na wiek (2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

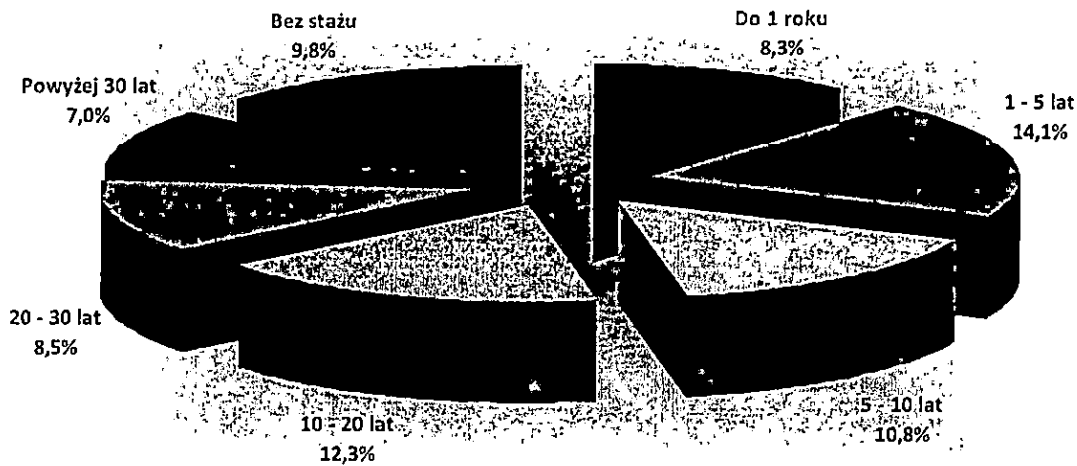
Struktura wiekowa osób zaliczanych do bezrobotnych znajduje swe odbicie w stażu pracy. Analizując dane dotyczące bezrobotnych według kryterium stażu pracy na przestrzeni kilku ostatnich lat, okazuje się, że na przestrzeni lat 2010-2014 najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy wynoszącym od 1 roku do 5 lat. W 2014 roku najczęściej osobami zarejestrowanymi jako bezrobotne były osoby posiadające staż zawodowy od 1 roku do 5 lat (139 osób, tj. 14,1% ogółu bezrobotnych). Blisko 1/3 ogółu bezrobotnych (dokładnie 32,2%) posiadało staż pracy krótszy niż 5 lat, lub nie posiadało w ogóle stażu zatrudnienia.

Wykres 13. Bezrobotni według stażu pracy (2010-2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

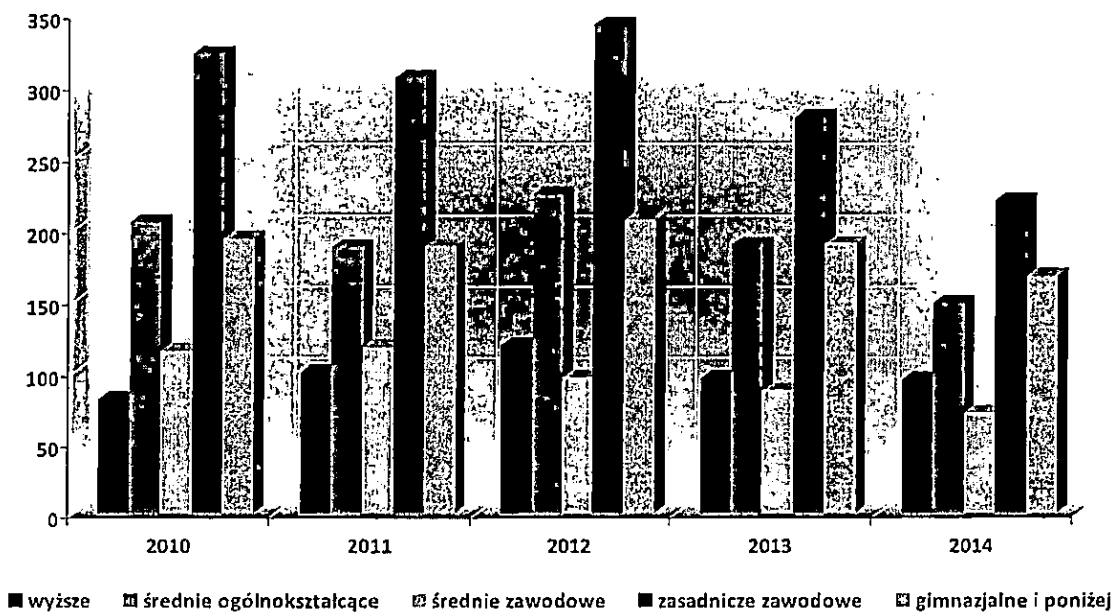
Wykres 14. Struktura bezrobotnych według posiadanego stażu pracy (2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

Oprócz niezbędnego doświadczenia zawodowego, istotnym czynnikiem, sprzyjającym podjęciu pracy zawodowej, jest posiadanie odpowiedniego wykształcenia. Bezrobotnych z podziałem na poziomy wykształcenia przedstawia poniższy wykres.

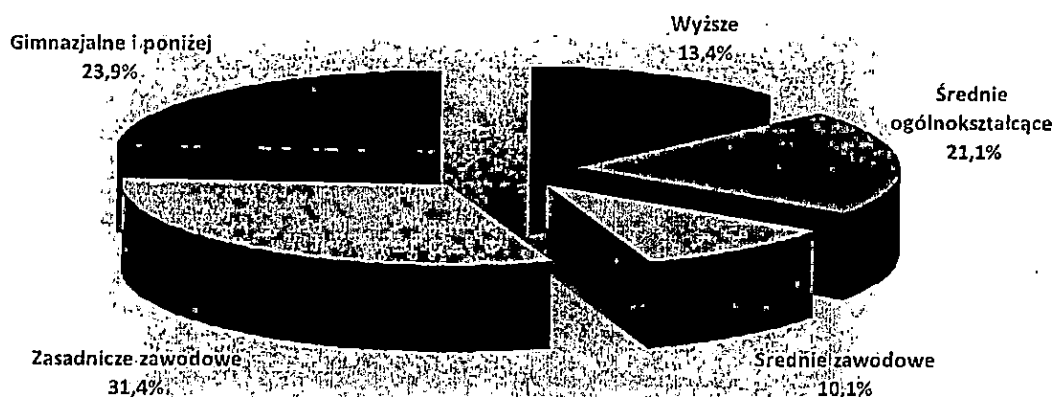
Wykres 15. Bezrobotni według wykształcenia (2010-2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych mieszkańców gminy na przestrzeni lat 2010-2014 stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, a zaraz po nich osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Najmniej liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym. Choć osoby z wyższym wykształceniem stanowią zdecydowaną mniejszość, niepokojący jest systematyczny wzrost udziału bezrobotnych, legitymujących się tym poziomem wykształcenia (na koniec 2010 roku stanowili oni około 8,9% ogółu bezrobotnych, a na koniec 2014 roku już 13,4%).

Wykres 16. Struktura bezrobotnych według wykształcenia (2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

Z analizy przedstawionych danych wyraźnie wynika, że programami aktywizującymi bezrobotnych gminy Wolsztyn należy objąć przede wszystkim osoby nie posiadające stażu pracy. Wsparcie powinno dotyczyć zapewnienia możliwości poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy, umożliwiającej zdobycie doświadczenia. Z uwagi na to, że bezrobocie w gminie w znacznym stopniu osiąga osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub gimnazjalnym i niższym, zdecydowanie należy zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia. Skutecznym wsparciem osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia może być umożliwienie dokończenia oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowanie się.

Rekrutacja pracowników do zakładów pracy prowadzona jest w następujących formach:

- ogłoszenia oferowane przez pracodawców w prasie lokalnej, regionalnej, ogólnokrajowej,
- korzystanie z usług firm doradztwa personalnego, pośredniczących w wyszukiwaniu odpowiednich kandydatów spełniających wymagania pracodawców,
- pozyskiwanie pracowników przy współpracy z PUP.

Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie dokonuje analiz w zakresie zapotrzebowania pracodawców na pracowników poszczególnych profesji, ich cech zawodowych i kwalifikacji (na podstawie zgłoszonych do PUP ofert pracy według zawodów i specjalności), a także analizy osób bezrobotnych, rejestrujących się w PUP, szczególnie pod względem ich predyspozycji i cech zawodowych. Analizy te służą opracowaniu rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Systematycznie badając rynek pracy, PUP podejmuje aktywną

walkę z bezrobociem, zwracając uwagę na kierunki kształcenia przyszłych pracowników. Analiza posłużyć może jako źródło wiedzy na temat potrzebnych modyfikacji w zakresie programów nauczania w szkołach. To z kolei może dać możliwość programowania poszczególnych grup zawodowych, aby jak najwięcej osób znalazło zatrudnienie, a podmioty gospodarcze oferujące pracę, pozyskiwały jak najlepiej wykwalifikowanych pracowników.

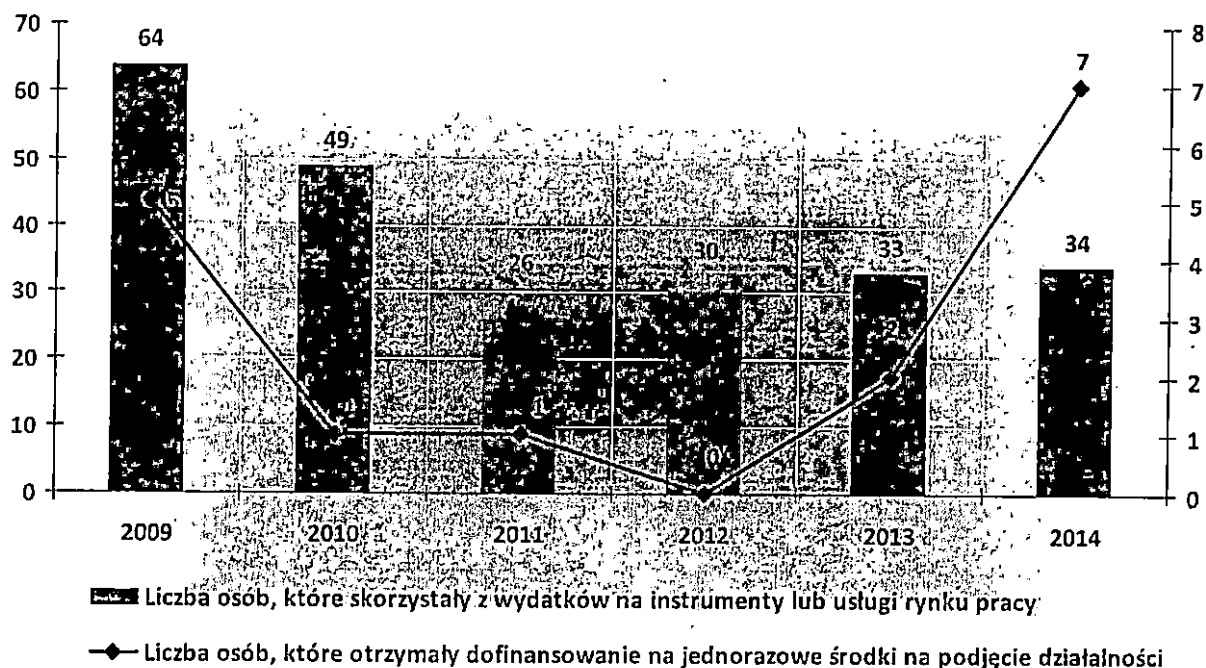
Według stanu w I półroczu 2013 roku, w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, ustalono w skali całego powiatu wolsztyńskiego:

- Listę zawodów nadwyżkowych, wśród których następujące cechuje nadwyżka podaży siły roboczej: krawiec, piekarz, fryzjer, cukiernik, technik mechanizacji rolnictwa, lakiernik samochodowy, rzeźnik-wędliniarz, kucharz małej gastronomii, technik handlowiec, technik prac biurowych, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, elektromonter zakładowy, elektromonter instalacji elektrycznych, technik architektury krajobrazu, robotnik leśny, technik informatyk, elektromechanik pojazdów samochodowych, robotnik gospodarczy, stolarz budowlany, ślusarz, robotnik drogowy, telemarketer, posadzkarz, pilarz drzew, mechanik pojazdów samochodowych, tapicer meblowy.
- Listę zawodów deficytowych, wśród których są następujące cechuje największy deficyt podaży siły roboczej: przetwórcza ryb, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego, pozostali pracownicy obsługi biurowej, kierowca operator wózków jezdniowych, magazynier, monter mebli, barman, księgowy, pracownik informacji turystycznej, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, rozbieracz-wykrawacz, operator koparki, specjalista ds. sprzedaży, asystent ds. księgowości, monter samochodów ciężarowych, blacharz budowlany, spedytor, operator koparko-ładowarki, elektryk, kosmetyczka, kierowca samochodu osobowego, dekarz, pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna, robotnik budowlany, cieśla.

Z analizy dokonanej przez PUP wynika, że pracodawcy starający się o nowego pracownika, coraz częściej korzystają z usług agencji zatrudnienia, agencji pracy tymczasowej lub dokonują rekrutacji poprzez wewnętrzne działy rekrutacji w firmach. Największe trudności pracodawców dotyczące pozyskania nowych pracowników spośród osób zgłoszonych jako bezrobotne w PUP, związane są z niskimi wynagrodzeniami, migracją zarobkową ludności za granicę oraz z problemem „szarej strefy” na rynku pracy. Ponadto problemem jest to, że większość klientów PUP to osoby nie posiadające kwalifikacji zawodowych i doświadczenia oraz borykające się z szeregiem problemów natury mentalnej (pochodzenie ze środowisk wiejskich, mała mobilność, długotrwałe bezrobocie, problemy zdrowotne).

Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie każdego roku kieruje specjalne wsparcie dla niepełnosprawnych bezrobotnych mieszkańców gminy. Liczbę osób, które skorzystały z tego wsparcia w latach 2009-2014 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17. Wsparcie niepełnosprawnych bezrobotnych (2009-2014)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

W 2014 roku z jednorazowego dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej skorzystało 7 osób i było to najwięcej w ciągu ostatnich 6 lat. Ogółem z wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy w 2014 roku skorzystały 34 osoby – najwięcej od 2011 roku. Jednak w latach 2009-2010 wsparcie to dotyczyło odpowiednio 64 i 49 osób.

4. USŁUGI SPOŁECZNE DLA MIESZKAŃCÓW

4.1. Oświata i wychowanie

Zadania oświatowe realizowane przez Miasto i Gminę Wolsztyn, wynikają szczególnie z postanowień: Ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym i Ustawy z 7 września 1991 roku o systemie oświaty. W ramach zadań własnych, do właściwości organów samorządu gminnego należy m. in.:

- Zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów,
- Ustalanie sieci publicznych przedszkoli i szkół podstawowych i gimnazjów,
- Organizacja dowożenia,
- Pełnienie nadzoru w zakresie spraw finansowych i administracyjnych,
- Prowadzenie ewidencji niepublicznych przedszkoli i szkół,
- Ustalanie zasad i trybu udzielania i rozliczania dotacji,
- Organizowania i udzielanie pomocy materialnej.

Obsługą w zakresie spraw finansowych i administracyjnych przedszkoli i szkół zajmuje się Gminny Zespół Obsługi Ekonomicznej i Administracyjnej Oświaty w Wolsztynie - jednostka organizacyjna Gminy. Nadzór pedagogiczny nad przedszkolami i szkołami sprawuje Kuratorium Oświaty w Poznaniu. Szkoły niepubliczne po uzyskaniu odpowiednich uprawnień otrzymują z budżetu Gminy dotację na działalność (na poziomie subwencji oświatowej).

W Gminie Wolsztyn działają następujące jednostki oświaty i wychowania:

- Żłobek:
 - Gminny Żłobek w Wolsztynie, ul Komorowska 4
- Przedszkola:
 - Przedszkole Publiczne Nr 1 w Wolsztynie, ul Ogrodowa 1,
 - Przedszkole Publiczne Nr 3 w Wolsztynie, ul Kusocińskiego 2,
 - Przedszkole Publiczne Nr 5 w Wolsztynie, ul Komorowska 4,
 - Przedszkole Publiczne w Obrze, ul Szkolna 19,
 - Przedszkole Publiczne w Chorzeminie, Chorzemin 81
- Szkoły podstawowe:
 - Szkoła Podstawowa Nr 1 w Wolsztynie, ul Poniatowskiego 1
 - Szkoła Filialna w Tłokach, Tłoki 43
 - Szkoła Podstawowa Nr 3 w Wolsztynie, ul Konopnickiej 1
 - Szkoła Podstawowa nr 5 w Wolsztynie, ul Żegockiego 26
 - Szkoła Podstawowa we Wroniawach, ul Dworcowa 33
 - Szkoła Filialna w Starej Dąbrowie, Stara Dąbrowa 12a
 - Zespół Szkolno - Gimnazjalny w Obrze, ul Szkolna 19
 - Zespół Szkolno - Przedszkolny w Kęłowie, ul Wolsztyńska 19
 - Szkoła Podstawowa im. Stanisława Mikołajczyka w Starym Widzimiu, Stary Widzim 24
 - Szkoła Filialna w Adamowie, Adamowo 56
 - Zespół Szkolno - Przedszkolny w Świątnie, ul. Szkolna 3

- o Szkoła Podstawowa w Karpicku, ul Wczasowa 72
- Gimnazja:
 - o Gimnazjum Nr 1 w Wolsztynie, ul. Wschowska 15,
 - o Gimnazjum Nr 2 w Wolsztynie, ul. Mickiewicza 4
 - o Gimnazjum w Kębłowie, ul. Stradyńska

Placówki edukacyjne kształcenia ponadgimnazjalnego (dla których organem prowadzącym jest Powiat Wolsztyński):

- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Profilowanych, ul. Józefa Poniatowskiego 7
 - o Liceum Ogólnokształcące im. M. Skłodowskiej-Curie w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Profilowanych
 - o Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Profilowanych
- Zespół Szkół Zawodowych, ul. Kusocińskiego 1:
 - o Liceum Profilowane
 - o Technikum
 - o Technikum Uzupełniające
 - o Technikum Zaoczne
 - o Zasadnicza Szkoła Zawodowa
 - o Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
- Szkoła Specjalna Przynależająca do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych, ul. 5 Stycznia 14.

Najbliższe szkoły wyższe znajdują się w Nowym Tomyślu, Sulechowie, Poznaniu i Zielonej Górze.

Według stanu na 30 września 2014 roku, łącznie we wszystkich szkołach Gminy uczyło się:

- w 122 oddziałach 2.471 uczniów publicznych szkół podstawowych,
- w 45 oddziałach 1.017 uczniów publicznych gimnazjów.

Przyglądając się warunkom nauczania, stwierdzić należy, iż w większości szkół zajęcia prowadzone były w systemie jednozmiannowym. Ogółem uczniowie mieli do dyspozycji 358 pomieszczeń do nauczania, w tym 47 pracowni przedmiotowych. Trzy szkoły podstawowe nie posiadają pracowni komputerowych (SP w Starej Dąbrowie, SP w Adamowie, SP w Karpicku). Świetlice (istnieją nie we wszystkich szkołach), działają z myślą o uczniach, którzy z różnych powodów muszą przebywać w szkole dłużej niż czas trwania zaplanowanych dla nich obowiązkowych i dodatkowych zajęć. Czynne są we wszystkie dni zajęć szkolnych w godzinach ustalonych w każdym roku szkolnym z rodzicami z uwzględnieniem tygodniowego planu zajęć szkoły. Zajęcia prowadzone są w grupach wychowawczych, nie przekraczających 25 uczniów.

Poszczególne szkoły realizują w ciągu roku szkolnego szereg kampanii, programów edukacyjnych i konkurów (sportowych i edukacyjnych), w których dzieci i młodzież gimnazjalna wielokrotnie zdobywa sukcesy indywidualne i grupowe. To duże zaangażowanie szkół w niestandardowe podejście do edukacji wpływa na wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, a w przyszłości na wzrost ich szans na rynku pracy.

W 2014 roku w szkołach prowadzonych przez Powiat Wolsztyński (szkoły specjalne i szkoły ponadgimnazjalne) ogółem kształciło się 2.597 uczniów, z czego najczęściej uczęszczało do Zespołu Szkół Zawodowych w Wolsztynie (1.271 osób), dalej w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wolsztynie (702 osoby), Zespół Szkół Rolniczych i Technicznych w Powodowie (414 osób) i w Zespole Szkół Specjalnych w Wolsztynie (210 osób).

Głównym problemem edukacji na terenie gminy Wolsztyn jest w pewnym stopniu nierówny dostęp, chociażby ze względu na miejsce zamieszkania osób chcących podjąć naukę. Efektem tego mogą być zróżnicowane szanse życiowe młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście.

4.2. Kultura

Korzystanie z zasobów kultury wpływa na jakość życia mieszkańców gminy i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Życie kulturalne Gminy skupia się wokół placówek kultury: Wolsztyński Dom Kultury wraz z filią w Kębłowie, Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Wolsztyn, Muzeum Regionalnego w Wolsztynie, zespołów artystycznych, indywidualnych twórców i organizacji pozarządowych, działających w dziedzinie kultury. Podmioty kultury organizują rozmaite imprezy kulturalne, przyciągające szerokie rzesze odbiorców. Są to wydarzenia kulturalne o charakterze zarówno lokalnym, jak i ponadregionalnym i ogólnopolskim.

Wolsztyński Dom Kultury

Wolsztyński Dom Kultury prowadzi szeroką działalność kulturalną i oświatową na terenie Gminy Wolsztyn. Jest organizatorem wielu wydarzeń artystycznych o zasięgu lokalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. Swoje cele realizuje poprzez następujące formy pracy:

- Rozpoznawanie, rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych społeczeństwa,
- Kształtowanie wzorców aktywnego uczestnictwa w kulturze Prowadzenie amatorskiego ruchu artystycznego,
- Organizację koncertów, przeglądów, festiwali, konkursów, recitali, prezentacji, wystaw, turniejów, balów i festynów,
- Organizację imprez dla szkół i przedszkoli (konkursy, przeglądy, turnieje),
- Wspieranie udziału wolsztyńskich zespołów w imprezach wojewódzkich i ogólnopolskich,
- Prowadzenie różnorodnej edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży,
- Koordynację pracy sekcji, zespołów i kół zainteresowań,
- Organizację imprez estradowych z udziałem artystów profesjonalnych,
- Prowadzenie własnej i zleconej działalności technicznej polegającej na zapewnieniu oświetlenia, nagłośnienia i dekoracji,
- Oferowanie usług fotograficznych, plastycznych, muzycznych, tanecznych, teatralnych i innych.

Ośrodek pełni w społeczeństwie rolę integracyjną, współpracuje z wieloma instytucjami, firmami i osobami fizycznymi włączając się w organizację wielu ważnych dla gminy wydarzeń kulturalnych, sportowych i rozrywkowych.

Bazę i zaplecze techniczne WDK stanowią:

- Galeria "Promoce" – odbywają się tu wystawy prac plastycznych (tkanina artystyczna, malarstwo, grafika, szkło artystyczne, rzeźba) a także wystawy prac konkursów organizowanych przez WDK,
- Sala spotkań wyposażona w pianino, telewizor, video, stoły i krzesła - przeznaczona jest do zajęć sekcji a także do organizowania spotkań, prelekcji,
- Sala widowiskowa ze sceną o wymiarach 6x5 m, proscenium i dwoma garderobami - przeznaczona do organizowania spektakli teatralnych, koncertów, recitali fortepianowych, zebrań, zjazdów,
- Sala tańca o wymiarach 12x6 m z nagłośnieniem, pianinem, 6 materacami piankowymi i lustrami na długiej ścianie - przeznaczona na zajęcia gimnastyczne, baletowe, taneczne, wokalne,
- Pracownia plastyczna o wymiarach 10x5 m, wyposażona w urządzenia: komputer, drukarka A3, skaner i długi stół,
- Sala widowiskowa (filia w Kębłowie) ze sceną o wymiarach 6x5 m i dwoma garderobami - przeznaczona do organizacji spektakli teatralnych, imprez artystycznych, zebrań, spotkań organizacji społecznych, imprez sportowych, turniejów,
- Sala klubowa "Bez Atu" o wymiarach 15x5 m z zapleczem kuchennym i garderobą, wyposażona w stoły i krzesła - przeznaczona do organizacji konkursów, porad, prelekcji, zajęć sekcji,
- Muszla Koncertowa w Parku Miejskim z zadaszoną estradą o wymiarach 13x9 m oraz dwoma garderobami,
- Sala – klubokawiarnia (filia w Kębłowie) - odbywają się tu zajęcia sekcji, spotkania organizacji społecznych, pogadanki, prelekcje.

Wśród cyklicznych imprez organizowanych przez Wolsztyński Dom Kultury są m. in: Dni Ziemi Wolsztyńskiej, Dzień Dziecka, Noc Świętojańska, Festyn Jesienny, Wolsztyńskie Zaduszki Jazzowe, Bieg Mikołajkowy, Jarmark Bożonarodzeniowy, Festiwal Tańca „Wolsztyn tańczy pełną parą”, Festiwal Czyste Country, Spotkania Folklorystyczne, koncerty noworoczne. Ponadto od wielu lat we współpracy z Parafią Farną w Wolsztynie organizowane są półkolonie parafialne i Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej. Podkreślić należy, iż innowacyjnym projektem WDK jest Urwis TV – jedyna w Polsce dziecięca telewizja internetowa, prowadzona przez animowane filcowe pacynki i dzieci. Projekt realizowany jest przy współpracy ze szkołami podstawowymi i gimnazjalnymi i jest nietypową formą rozwoju intelektualnego i artystycznego dzieci gminy Wolsztyn.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wolsztyn im. Stanisława Platera

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wolsztyn, oprócz zadań dotyczących gromadzenia i udostępniania zbiorów, uwzględnia potrzeby i oczekiwania różnych grup społecznych. Biblioteka zachęca do czytelnictwa, a także promuje mieszkańców gminy i ich dokonania w dziedzinie literatury i sztuki poprzez spotkania i wieczory autorskie. Biblioteka jest miejscem spotkań w ramach różnych form działalności, do których należą: wystawy, konkursy literackie, spotkania autorskie czy projekcje filmowe. Biblioteka ma 6 filii w miejscowościach: Kębłowo, Obra, Stary Widzim, Świętno, Tłoki i Wroniawy.

Dział dla dorosłych oferuje:

- Wypożyczalnię – zajmującą się udostępnianiem książek do domu; posiada zbiory beletrystyki oraz książki popularnonaukowe z wszystkich dziedzin wiedzy; istnieje wolny dostęp do półek, możliwość skorzystania z katalogu alfabetycznego i rzeczowego; zbiory są katalogowane w systemie bibliotecznym SOWA, co pozwala na uruchamianie komputerowe katalogów i automatyczne rejestrowanie wypożyczeń; dla osób chorych i niepełnosprawnych prowadzona jest bezpłatna usługa „książka na telefon”, czyli dostarczanie książek do domu po uprzednim telefonicznym zamówieniu,
- Czytelnię – udostępniającą książki i czasopisma na miejscu (5 dzienników i 15 czasopism z różnych dziedzin); posiada bogato zaopatrzone księgozbiór podręczny i regionalny,
- Biblioterapię, odbywającą się we współpracy z Domem Opieki Społecznej prowadzonym przez zgromadzenie Sióstr Św. Wincentego a'Paulo; biblioterapia polega na aktywizowaniu osób chorych i starszych do aktywności intelektualnej, poprzez organizowanie spotkań biblioterapeutycznych, wycieczek po powiecie, jak również wieczorów poetyckich, spotkań autorskich w siedzibie biblioteki; ludzie starsi mogą liczyć na nasze wsparcie, prowadząc zajęcia z biblioterapii pragniemy pobudzić osoby starsze do aktywności intelektualnej; zajęcia odbywają się w atmosferze ciepła i życzliwości. Odpowiednio dobra książka staje się motywacją do przekroczenia własnych barier, własnych słabości i apatii; pomaga w sprawnym leczeniu rehabilitacji,
- Dyskusyjny Klub Książki – w ramach którego uczestnicy wymieniają się opiniami na temat poznanych tytułów i autorów,
- Spotkania autorskie.

Dział dla dzieci oferuje:

- Wypożyczalnię – wyposażoną w bogato zaopatrzone księgozbiór podręczny i literaturę piękną dla dzieci i młodzieży, lektury szkolne dla szkół podstawowych i gimnazjów, nowości wydawnicze z literatury pięknej i popularnonaukowej, materiały regionalne, kartotekę wycinków prasowych, czasopisma; istnieje możliwość skorzystania ze zbiorów innych bibliotek przy pomocy wypożyczalni międzybibliotecznej oraz z komputerów podłączonych do Internetu; oddział organizuje szereg imprez m.in.: pasowanie na czytelnika, głośne czytania, wycieczki do bibliotek, lekcje biblioteczne, zajęcia plastyczne dla dzieci, ferie zimowe, lato w bibliotece, rozrywki umysłowe, spotkania autorskie, wieczorki literackie, wystawy tematyczne, wystawy szopek bożonarodzeniowych, konkursy: literackie, recytatorskie, wiedzy, plastyczne;
- Lekcje biblioteczne dla przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjum i dla wszystkich grup wiekowych;
- Biblioterapię – prowadzoną w Szkole Podstawowej nr 4 w Wolsztynie w grupie dzieci niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo; miejscem spotkań jest zarówno siedziba szkoły jak też oddział dla dzieci w bibliotece miejskiej; terapia poprzez bajkę ma na celu uspokojenie, zredukowanie problemów emocjonalnych, wsparcie rozwoju osobowego dziecka; poszczególne problemy biblioterapeutyczne są oparte na fragmentach utworów czytanych głośno na zajęciach,

- Czytam rozumiem dyskutuję – nietypowe lekcje języka polskiego, odbywające się w różnych miejscach (np. Muzeum Marcina Rożka),
- Grupy zabawowe – śniadanie z książką.

Od 1998 roku funkcjonuje biblioteczne wydawnictwo, które promuje twórczość mieszkańców ziemi wolsztyńskiej. Znaczącą pozycją wydawniczą jest Wolsztyński Słownik Biograficzny przygotowany przez historyka i regionalistę Czesława Olejnika. Na przestrzeni lat 2009-2014 w Bibliotece i jej filiach uruchomiono komputerowe wypożyczalnię, które działają w sieci korzystając z katalogu centralnego. Od czerwca 2014 roku uruchomiona została nowa usługa – bezpłatny dostęp do listy tytułów e-booków (486 publikacji wykupionych przez Konsorcjum Wielkopolskich Bibliotek). Ponadto istnieje od tego czasu możliwość przeglądania wszystkich tytułów zbiorów książkowych na stronie internetowej biblioteki. Ponadto biblioteka jest inicjatorem i gospodarzem wielu imprez kulturalnych: wycieczek i lekcji bibliotecznych, wystaw książek i tematycznych wystaw okolicznościowych, a także spotkań autorskich, promujących książki i tomiki poetyckie.

Na przestrzeni lat 2010-2014 liczba zarejestrowanych czytelników w bibliotece ulegała wahaniom. Najwięcej osób zarejestrowanych jako czytelnicy biblioteki wolsztyńskiej odnotowano w 2010 roku (5.341), natomiast najmniej w roku 2012 i 2014 (odpowiednio 4.871 i 4.895). Pozytywne natomiast jest to, iż od 2011 roku systematycznie rośnie liczba wypożyczeń pozycji książkowych. W 2014 roku czytelnicy biblioteki wypożyczyli 158.601 książek, o 17.962 (12,77%) więcej niż w 2011 roku.

Muzeum Regionalne w Wolsztynie

Muzeum Regionalne w Wolsztynie powołane zostało w 1976 roku. Działalność statutowa prowadzona jest w trzech obiektach:

- Muzeum Marcina Rożka przy ul. 5 stycznia 34,
- Muzeum Doktora Roberta Kocha przy ul. R. Kocha,
- Skansen Budownictwa Ludowego Zachodniej Wielkopolski przy ul. ul. Bohaterów Bielnika 26.

Cel i zakres działania Muzeum obejmuje:

- Gromadzenie dóbr kultury w zakresie pamiątek, dokumentów związanych z historią gminy Wolsztyn, dobra kultury i materiały dokumentacyjne związane z historią wsi zachodniej Wielkopolski,
- Inwentaryzowanie, katalogowanie i naukowe opracowanie zgromadzonych muzealiów i materiałów dokumentacyjnych,
- Przechowywanie zgromadzonych muzealiów w warunkach zapewniających im bezpieczeństwo i magazynowanie ich w sposób umożliwiający dostępność dla celów naukowych,
- Zabezpieczanie i konserwacja muzealiów,
- Organizowanie i prowadzenie badań naukowych,
- Organizowanie wystaw stałych i czasowych,
- Prowadzenie działalności oświatowej,
- Udostępnianie zbiorów dla celów naukowych, oświatowych i wydawniczych,

- Publikowanie katalogów, przewodników, wystaw, wyników badań naukowych oraz wydawnictw popularno-naukowych z zakresu swojej działalności,
- Użyczenie muzealiów i przyjmowanie w depozyt dóbr kultury w zakresie i w sposób ustalony obowiązującymi przepisami,
- Prowadzenie biblioteki i archiwum,
- Udzielanie informacji, porad i pomocy w zakresie swojej działalności,
- Współpracę z krajowymi i zagranicznymi instytucjami oraz organizacjami.

4.3. Sport, turystyka i rekreacja

Dogodne uwarunkowania środowiskowe i kulturowe gminy Wolsztyn czynią turystykę i rekreację szczególnie istotną gałęzią gospodarki. Wolsztyn leży nad dwoma jeziorami - Wolsztyńskim i Berzyńskim, połączonymi śluzą. Na Jeziorze Wolsztyńskim jest główne kąpielisko miasta, natomiast Jezioro Berzyńskie stanowi bazę treningową Wolsztyńskiego Klubu Żeglarskiego.

Z uwagi na to, że uprawianie sportu wpływa nie tylko na kondycję fizyczną i zdrowotną człowieka, ale kształtuje również jego cechy charakteru, wpływa na postawę społeczną i stosunek do innych ludzi, propagowanie go jest niezwykle istotne. Za sferę sportu i rekreacji oraz jej rozwój na terenie gminy Wolsztyn odpowiada Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, z siedzibą przy ul. Komorowskiej 2 w Wolsztynie, który jest jednostką organizacyjną Gminy i zajmuje się realizacją zadań w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkańców i przyjezdnych w obszarze kultury fizycznej i sportu. Ponadto do głównych zadań zaliczają się popularyzacja walorów rekreacji ruchowej, organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych oraz turystycznych, zapewnienie kadry instruktorów do prowadzenia zajęć rekreacyjnych, rozwijanie usług w zakresie rekreacji ruchowej, tworzenie i udostępnianie bazy sportowo-rekreacyjnej, organizowanie nauki pływania, współdziałanie w upowszechnianiu sportu, turystyki i rekreacji z organizacjami, stowarzyszeniami kultury fizycznej, szkołami i związkami sportowymi, a także promocja gminy m.in. w celu jej rozwoju gospodarczego.

Istniejąca na terenie gminy baza sportowo-rekreacyjna jest dobrze rozwinięta i daje możliwości uprawiania różnych sportów. Do dyspozycji mieszkańców i turystów są następujące obiekty:

- Miejska Sala Sportowa "Świtezianka",
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Wolsztynie, który jest wyposażony w stadion sportowy z widownią na 306 miejsc, kort tenisowy, pływalnię, kompleks boisk sportowych ORLIK 2012 (boisko do piłki nożnej i boisko wielofunkcyjne), siłownię, skatepark, hotel sportowy, camping „Ustronie”,
- Zespół Rekreacyjny w Parku Miejskim nad Jeziorze Wolsztyńskim wyposażony w urządzenia sportowo - rekreacyjne: boiska, kąpielisko, plażę, plac zabaw dla dzieci oraz w obiekty: muszlę koncertową i wypożyczalnię sprzętu pływającego,
- Ośrodek Sportów Wodnych i Żeglarstwa nad jeziorem Berzyńskim ukierunkowany na sport wyczynowy dla młodzieży szkolnej,
- Przyszkolne sale sportowe w Wolsztynie, Obrze, Kębtowie i Świętnie,
- Wypożyczalnia rowerów:
 - o w sklepie rowerowym „Turysta” przy ul. 5 Stycznia 12a w Wolsztynie,

- w Fala Park przy ul. Poznańskiej 1 w Wolsztynie,
- Wypożyczalnia sprzętu wodnego:
 - w Uczniowskim Miejskim Klubie Sportowym Zryw, Plaża Park Miejski w Wolsztynie,
 - w Wolsztyńskim Klubie Żeglarskim w Niałku Wielkim,
 - w Fala Park przy ul. Poznańskiej 1 w Wolsztynie.
- Urządzenia fitness na świeżym powietrzu,
- Wielofunkcyjne boiska sportowe w Wolsztynie i na terenach wiejskich,
- Place zabaw dla dzieci.

Przykładami działalności Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji są:

- Wolsztyńska Amatorska Liga Piłki Nożnej Halowej - organizowana od 15 lat, skupia ok. 20 drużyn, a wśród nich ok. 350 zawodników rywalizujących o miano mistrza Wolsztyna w halowej piłce nożnej,
- Turniej Otwarcia Sezonu Mistrzostw Polski o Puchar Burmistrza Wolsztyna w Plażowej Piłce Ręcznej – impreza rangi ogólnopolskiej, w której biorą udział najlepsze krajowe drużyny z całej Polski,
- Turniej piłki nożnej Pełną Parą na Orliku,
- Biegi dla dzieci w ramach Festynu Jesiennego,
- Grand Prix Wielkopolski w Pływaniu Długodystansowym odbywające się na Jeziorze Wolsztyńskim.

Oprócz MOSiR, szkół, prywatnych ośrodków sportu – Endorfina Fitness i Fala Park – w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji działa wiele organizacji pozarządowych, w tym uczniowskie kluby sportowe.

W latach 2011-2014 wydatkowano łącznie kwotę ok. 3,9 mln zł, w ramach której zrealizowano m.in. następujące inwestycje w infrastrukturę sportową gminy:

- Budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych: SP Stary Widzim, ZSP Świętno, ZSG Obra, Gimnazjum nr 1 w Wolsztynie,
- Urządzenie boisk sportowych w Kębłowie, Karpicku, Tłokach i Berzynie,
- Urządzenie siłowni na świeżym powietrzu przy Promenadzie im. Klemensa Modlińskiego nad Jeziorem Wolsztyńskim w parku przy ul. Lipowej w Wolsztynie,
- Budowa i modernizacja stadionu miejskiego – etap I.

Ponadto w latach 2011-2014 inwestowano w infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną. W ramach łącznej kwoty ok. 3 mln zł zrealizowano m.in.:

- Rozbudowę muszli w Parku Miejskim,
- Remont pomostu na Jeziorze Wolsztyńskim,
- Budowę wiaty rekreacyjnej w Niałku Wielkim,
- Remont pomostu na Jeziorze Orchowym w Rudnie,
- Budowę infrastruktury turystyczno-sportowej nad Jeziorem Krutla w Obrze
- Budowę infrastruktury turystycznej nad Jeziorem Wolsztyńskim w Karpicku (pole namiotowe),
- Budowę Skateparku przy ul. Komorowskiej w Wolsztynie,
- Budowę i doposażenie placów zabaw na terenie miasta i gminy Wolsztyn.

Wolsztyńskie szlaki rowerowe umożliwiają bliższe poznanie gminy. Zostały wytyczone drogami o małym natężeniu ruchu samochodowego po terenach gminy Wolsztyn, oznakowane kosztem Urzędu Miejskiego w Wolsztynie przy wydatnej pomocy młodzieży z miejscowych klubów ekologicznych. Przejazd nimi nie stwarza szczególnych trudności, za to tereny, którymi się poruszamy są atrakcyjne i prowadzą przez miejsca mało znane. Wszystkie zaczynają się od Wolsztyna. W mieście oznakowano trwale tabliczkami początki szlaków (podając przybliżone odległości), lecz zgodnie z własną wolą, można je samemu zweryfikować, wg schematycznej mapki Wolsztyna, układając własną wersję wycieczki.

Przez gminę Wolsztyn przebiegają szlaki turystyczne:

- szlaki turystyczne piesze: niebieski - 16,6 km i żółty - 33,3 km,
- szlaki turystyczne rowerowe:
 - Wolsztyn - Tuchorza – Zbąszyn; dł. 33 km,
 - Nowy Tomyśl - Trzciel - Zbąszyń - Wolsztyn - Nowy Tomyśl; dł. 87 km,
 - Świętno - Wolsztyn - Kargowa - Babimost - Zbąszynek - Międzyrzecz; dł. 97 km,
 - Nowy Tomyśl - Zbąszyń - Kargowa - Świętno – Wolsztyn; dł. 81 km,
- Szlaki pieszo-rowerowe: Brązowy – blisko 20 km, Żurawi – ponad 10 km, Niebieski – 9 km, Zielony – blisko 33 km, Czerwony – blisko 47 km,
- Szlak turystyczny samochodowy z Poznania przez Stęszew, Grodzisk do Kargowej i Sulechowa, pokrywający się ze szlakiem najstarszej w Wielkopolsce wozowej poczty z okresu saskiego (I poł. XVIII w.) Warszawa - Poznań – Drezno,
- Szlak turystyczny wodny - Jezioro Wolsztyńskie - Dojca – Jezioro Berzyńskie - Kanał Północny Obry - Obra – Zbąszyn i dalej do ujścia Obry do Warty.

Na terenie gminy Wolsztyn rozwija się także turystyka konna, wykorzystując głównie istniejące linie podziału powierzchniowego w lasach państwowych. Konie pod wierzch oraz bryczki można wynająć w kilku stadninach. Ponadto na terenie Leśnictwa Nowe Tłoki położona jest dydaktyczna ścieżka przyrodniczo-leśna „Bagno Chorzemińskie” z dwoma wariantami trasy – krótszym o długości ok. 2 km i czasie zwierzania ok. 1 godziny oraz dłuższym o długości ok. 5 km i czasie zwierzania 2 godziny. Ścieżka przedstawia ciekawe elementy środowiska przyrodniczego.

Do obiektów o bardzo dużym znaczeniu turystycznym należy **Parowozownia Wolsztyn**. Jest to wyjątkowe miejsce, gdzie można jeszcze zobaczyć zabytkowy parowóz w kłębach pary. Obecnie czynione są starania nad wznowieniem stałego ruchu parowozów. Parowozownia powstała w 1907 roku. Jednak pierwsza linia kolejowa dotarła tu już wcześniej - była to otwarta 1 czerwca 1886 roku trasa z Wolsztyna do Zbąszynia licząca około 23 kilometrów. W 1896 roku Wolsztyn miał już połączenie kolejowe z Leszmem, a dwa lata później także z Grodziskiem Wielkopolskim i dalej z Poznaniem. 1898 roku oddano do użytku również linię do Sulechowa. Natomiast odcinek do Nowej Soli został ukończony w 1908 roku. Parowozownia to cała infrastruktura związana z kolejnictwem: hala postojowa, wieża wodna, zasiek węglowy z 1907 roku. Oprócz tych zabytkowych elementów infrastruktury, znajduje się tu również obrotnica o średnicy 20,5 m oraz żuraw wodny. Parowozownia posiada obecnie ok. 30 parowozów w 14 różnych seriach, niektóre z nich są jeszcze czynne. Mieści się tu także małe muzeum, w którym można zobaczyć eksponaty związane z kolejnictwem (m.in.

kolejowe lampy naftowe, bilety, urządzenia sygnalizacyjne). Warto obejrzeć makietę parowozowni, przedstawiającą fragment - stacji Wolsztyn. Co roku w Wolsztynie organizowana jest „Parada Parowozów”, podczas której te piękne zabytkowe maszyny prezentują swoje wdzięki przed licznymi widzami z całego świata. Na to widowisko przyjeżdżają również lokomotywy z innych miejscowości i krajów. Oprócz parady warto zobaczyć wieczorne widowisko „Światło, para, dźwięk”. Dodatkową atrakcją tego dnia są organizowane specjalne pociągi z wagonami retro prowadzone przez zabytkowe parowozy na trasach do pobliskich miejscowości. Wyjazdy turystycznymi pociągami retro prowadzonymi przez wolsztyńskie lokomotywy organizuje PKP Cargo oraz Instytut Rozwoju i Promocji Kolei w Poznaniu (TurKol.pl)

4.4. Bezpieczeństwo

W celu zapobiegania lub minimalizowania wszelkich zagrożeń, na terenie gminy działają współpracujące ze sobą: Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie, Straż Miejska w Wolsztynie, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wolsztynie, Ochotnicza Straż Pożarna.

Rada Miejska w Wolsztynie uchwaliła następujące programy, mające na celu dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2016,
- Gminny Program Ochrony Zdrowia Przed Następstwami Używania Tytoniu i Wyrobów Tytoniowych na lata 2014 – 2016,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 - 2016.

4.4.1. Komenda Powiatowa Policji

Bezpieczeństwu publicznemu zagrażają przede wszystkim przestępczość i wykroczenia dokonywane na terenie gminy. Poprzez swą intensywność i częstotliwość wywierają negatywny wpływ na formowanie się postaw i zachowań społeczeństwa oraz odciskać mogą dotkliwe piętno na jego funkcjonowaniu. Zadania na rzecz zabezpieczenia ładu i porządku publicznego oraz zwalczania przestępczości na terenie gminy realizuje Komenda Policji w Wolsztynie, który wzmacnia służbę prewencyjną w najbardziej zagrożonych miejscach oraz reaguje na zgłoszone interwencje. Stan bezpieczeństwa mieszkańców pokazuje statystyka Komendy Powiatowej Policji w Wolsztynie. Dane dotyczące obszaru gminy Wolsztyn, zaprezentowane w niniejszym rozdziale – ze względu na brak wyodrębnienia ich wyłącznie dla gminy, są wartościami szacunkowymi i stanowią 70% wszystkich zdarzeń dla całego powiatu. Przyjęto, iż w 2014 roku ogólna liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy Wolsztyn wynosiła 534 i była najniższa w ciągu ostatnich pięciu lat. Na spadek ogólnej liczby przestępstw wpływ miał przede wszystkim znaczny spadek liczby przestępstw drogowych (o ok. 50% w stosunku do roku 2010).

Przestępczość jest zbiorem czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary, a popełnionych na obszarze danej jednostki terytorialnej. Jako negatywne zjawisko społeczne cechuje się tym, iż stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego, a wyraża się we wzroście liczby osób, które popełniły przestępstwa w stosunku do ogółu ludności.

Z danych zawartych z powyższej tabeli wynika, że ogólna liczba przestępstw w 2014 roku była niższa niż w latach ubiegłych. Podstawowe dane dotyczące przestępczości na terenie Gminy ukazują tabela i wykres.

Tabela 5. Przestępczość (2010-2014)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem przestępstwa kryminalne	438	586	554	427	369
Ogółem przestępstwa gospodarcze	95	208	77	82	78
Przestępstwa drogowe	224	216	212	156	106
Kradzież z włamaniem	56	110	100	78	67
Rozboje, wymuszenia	17	5	3	2	2
Przestępstwa narkotykowe	67	103	103	86	87
Kradzieże	84	105	113	148	98
Uszkodzenie rzeczy	28	31	72	21	27
Nietrzeźwi kierujący	212	210	204	156	109
Ogółem przestępstwa	812	1.054	937	702	524

Źródło: Dane Komendy Policji w Wolsztynie

Wykroczeniem jest natomiast czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny lub nagany. Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. Analizując dane dotyczące wykroczeń – ich ogólna liczba na przestrzeni ostatnich pięciu lat kształtowała się w sposób zmienny. Szacunkowo w 2014 roku na terenie gminy Wolsztyn popełnionych zostało ponad 8.800 wykroczeń, z czego najczęściej były to wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi na drogach.

Tabela 6. Wykroczenia (2010-2014)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	157	99	75	88	86
Przeciwko osobie /art. 104/	11	0	0	1	0
Przeciwko mieniu	196	200	66	53	38
Przeciwko obyczajowości publicznej	161	102	65	170	173
Ust. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	75	64	50	173	272
Przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi na drogach	6.968	6.834	7.102	5.513	6.444
Ogółem	8.164	7.465	8.965	7.743	8.831

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Wolsztynie

Ze wszystkich gmin powiatu wolsztyńskiego w 2014 roku najwięcej zdarzeń drogowych odnotowano na terenie gminy Wolsztyn (14 wypadków i 137 kolizji), w których poszkodowanych było 15 osób, w tym jedna osoba ze skutkiem śmiertelnym. Najbardziej zagrożonymi drogami przebiegającymi przez teren gminy Wolsztyn były: droga krajowa K32, drogi wojewódzkie W305 i W315, droga powiatowa P3807P (odnotowano 11 kolizji oraz drogi powiatowe w granicy miasta Wolsztyn tj. ulice Poniatowskiego, Gajewskich, Niałecka, Drzymały) oraz drogi gminne (55 zdarzeń - 2 wypadki i 53 kolizje). Na terenie miasta Wolsztyna na wszystkich kategoriach dróg odnotowano 88 zdarzeń /8 wypadków i 80 kolizji.

W latach 2011-2014 udzielono wsparcia finansowego Komendzie Powiatowej Policji w Wolsztynie w wysokości 76 tys. zł na zakup radiowozu oraz dokończenie remontu komendy.

W interesie gminy jest przeprowadzanie szeregu napraw dróg i ulepszeń w zakresie oznakowania dróg i ulic, wpływających na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, komfort przemieszczania się po gminie oraz zwiększa atrakcyjność inwestycyjną gminy. W latach 2011-2014 na inwestycje drogowe wydatkowano łącznie kwotę 31 mln zł. Ponadto w okresie tym wydatkowano ok. 2,5 mln zł na parkingi, place i chodniki na terenie gminy.

4.4.2. Straż Miejska

Kontrolowanie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony porządku publicznego, wynikających z ustaw i aktów prawa miejscowego, należy do powołanej do tego Straży Miejskiej. Straż Miejska współpracuje na bieżąco z wieloma innymi jednostkami, wśród których na podstawie porozumienia o ścisłej specjalistycznej współpracy z Policją i Strażą Pożarną. Ponadto Straż Miejska współpracuje ze Strażą Leśną, inspekcją sanitarną, nadzorem budowlanym, placówkami oświatowymi na terenie gminy, OPS, spółkami gminnymi, spółdzielnią mieszkaniową, wspólnotami mieszkaniowymi, instytucjami spoza gminy, które mają wpływ na bezpieczeństwo i porządek w gminie oraz osobami fizycznymi.

Dążąc do zapewnienia mieszkańcom optymalnego poczucia bezpieczeństwa, sprawnego funkcjonowania infrastruktury gminy, czystości i ład estetycznego strażnicy podejmują szereg działań, w zakres których wchodzi:

- Ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- Czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego - w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- Podejmowanie samodzielnie, lub w zależności od okoliczności we współdziałaniu z wyspecjalizowanymi podmiotami, interwencji w sytuacjach zagrożenia życia, zdrowie lub mienia, a także w przypadkach naruszenia dóbr osobistych osób fizycznych,
- Udzielanie pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych lokalnych zagrożeń,
- Zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości świadków zdarzenia,
- Ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej,

- Współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- Doprowadzenie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorznięcia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu i zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,
- Informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzaju zagrożeń bezpieczeństwa publicznego, życia, zdrowia oraz mienia,
- Inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń,
- Zapobieganie zjawiskom kryminogennym, w szczególności alkoholizmowi, narkomanii, braku opieki nad nieletnimi itp. w ścisłej współpracy z Policją, Strażą Leśną, Agencjami Ochrony, Sądem Rejonowym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz dyrektorami szkół i domów dziecka,
- Konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb Urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych,
- Udzielanie pomocy przy pobieraniu opłat ustalonych na podstawie przepisów o podatkach i opłatach lokalowych,
- Sygnalizowanie organom, instytucjom, zakładom, urządcom oraz osobom fizycznym o występujących na ich terenie czy te w zakresie ich działania faktach i zdarzeniach godzących w porządek publiczny,
- Nadzór nad przestrzeganiem aktów prawa miejscowego uchwalonego przez Radę Miejską lub stanowionych przez Burmistrza w ramach ustawowych kompetencji prawotwórczych.

4.4.3. Komenda Państwowej Straży Pożarnej i Ochotnicza Straż Pożarna

Istotnym obszarem zagrożenia bezpieczeństwa jest zagrożenie pożarowe oraz inne zagrożenia, wynikające ze zdarzeń naturalnych (np. wichury, podtopienia) czy działalności człowieka (np. zdarzenia drogowe, skażenia). W gminie działa Komenda Państwowej Straży Pożarnej, a także jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Podmioty te w pełni zabezpieczają gminę przed tymi zagrożeniami.

Na terenie gminy funkcjonuje 10 jednostek OSP, w tym 5 typu „S” i 5 jednostek typu „M”. OSP Świętno, OSP Kębłowo i OSP Obrze włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. We wszystkich jednostkach OSP zrzeszonych jest ok. 340 członków czynnych. Jednostki przygotowane są do przeprowadzania samodzielnych działań ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy i powiatu. Na wyposażeniu jednostek jest 13 samochodów specjalnych (w tym 1 ciężki, 7 średnich i 1 lekki samochód ratowniczo-gaśniczy, 1 samochód ratownictwo technicznego i 3 inne samochody specjalne), 2 motopompy TOHATSU, 7 motopomp pływających, 19 agregatów prądotwórczych, aparaty ochrony dróg oddechowych i inne niezbędne wyposażenie ratowników. Trzy jednostki wyposażone są również w sprzęt do uwalniania poszkodowanych w wypadkach samochodowych.

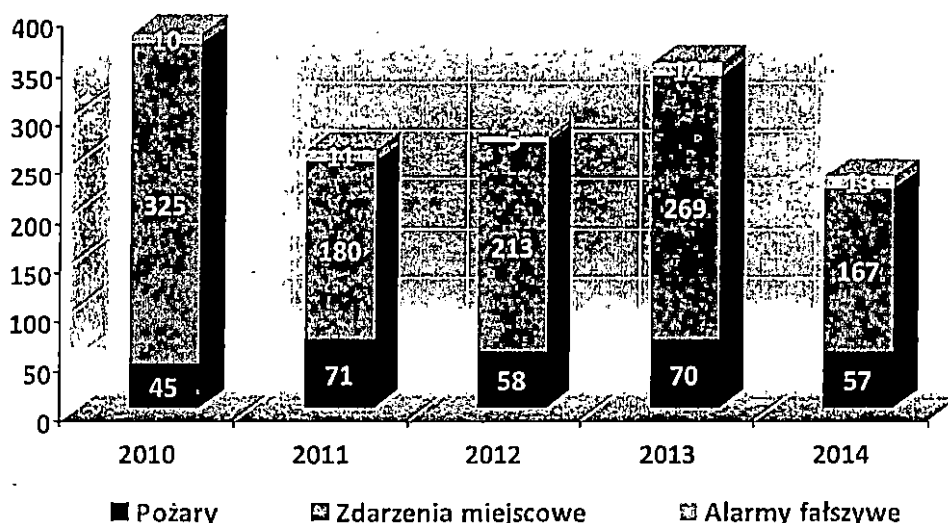
W latach 2011-2014 rozbudowana została remiza w Obrze, wykonywano prace przy rozbudowie remizy w OSP Kębłowo oraz przygotowano teren pod rozbudowę remizy dla OSP w Świętnie. Przeprowadzono także szereg prac remontowych w innych remizach. Ogółem na

funkcjonowanie OSP w latach 2011-2014 wydatkowano kwotę blisko 1,1 mln zł. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wolsztynie otrzymała m.in. dofinansowanie na zakup nowego samochodu w wysokości 20 tys. zł, na rozbudowę komendy w wysokości 150 tys. zł i na zakup sprzętu ratowniczego w wysokości 17,4 tys. zł.

Jeśli chodzi o stan bezpieczeństwa w gminie, to z danych Komendanta Gminnego Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy wynika, iż sytuacja uległa poprawie, w stosunku do lat poprzednich. W 2014 roku odnotowano ogółem 237 zdarzeń (w tym 57 pożarów, 167 zdarzeń miejscowych, 13 fałszach alarmów) i była to najniższa liczba zdarzeń w ciągu ostatnich pięciu lat. Dla porównania, w 2013 roku odnotowano 351 zdarzeń (w tym 70 pożarów, 269 zdarzeń miejscowych, 12 fałszach alarmów). Dane te świadczą o poprawie stanu bezpieczeństwa w gminie.

Na poniższym wykresie zilustrowano liczbę zdarzeń powstałych na terenie gminy.

Wykres 18. Ilość zdarzeń powstałych na terenie gminy (2010-2014)

Źródło: Dane Komendanta Gminnego Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Wolsztyn

4.4.4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest inicjowanie i koordynowanie polityki Miasta i Gminy Wolsztyn wobec występujących problemów alkoholowych, prowadzenie kontroli punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w zakresie przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych w gminie, a także wytyczanie priorytetów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W odpowiedzi na zwiększenie się liczby przypadków zgłoszeń osób uzależnionych oraz stałego obniżania się wieku osób spożywających alkohol, sformułowano następujące zadania w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

W zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miasto i Gmina Wolsztyn korzysta z wiedzy i doświadczenia osób zawodowo zajmujących się problemem uzależnienia od alkoholu:

- terapeutów, konsultantów, psychologów oraz członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej,
- pracowników socjalnych, pedagogów,
- pracowników innych instytucji i organizacji zajmujących się pomocą rodzinie, przeciwdziałaniu uzależnieniom i ograniczeniu patologii społecznych.

4.5. Ochrona zdrowia

Zadania z zakresu ochrony zdrowia realizowane są na terenie gminy przez publiczne i niepubliczne zakłady zdrowotne stanowiące jednostki służby zdrowia. Na system opieki zdrowotnej w gminie Wolsztyn składają się: szpital, pogotowie ratunkowe, apteki i prywatne gabinety lekarskie.

Według danych z końca marca 2015 roku w poszczególnych placówkach opieki zdrowotnej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wolsztynie zatrudnionych było:

- w poradni lekarskiej POZ w Wolsztynie, Świątnie i Obrze - 13 lekarzy specjalności: choroby wewnętrzne, pediatria, chirurgia, medycyna rodzinna,
- w poradniach specjalistycznych – 19 lekarzy specjalności: chirurgia ogólna, ortopedia i traumatologia, położnictwo i ginekologia, neurologia i rehabilitacja medyczna,
- w oddziałach szpitalnych – 51 lekarzy specjalności choroby wewnętrzne, chirurgia ogólna, ortopedia i traumatologia, położnictwo i ginekologia, pediatria, neonatologia, anestezjologia i intensywna terapia, rehabilitacja medyczna.

W 2014 roku w szpitalu wolsztyńskim leczyło się 10.201 osób, z czego mieszkańcy gminy Wolsztyn stanowili 37%. Według rozpoznania zasadniczego, najczęściej osób hospitalizowano ze względu na ciążę, poród i połóg (2.012), choroby układu trawiennego (1.430) i choroby układu krążenia (1.192).

Usługi stomatologiczne świadczone są zarówno w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia, jak i przez szereg gabinetów prywatnych. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje szereg punktów handlowych w postaci aptek.

4.6. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest ważnym zadaniem własnym gminy, zaliczanym do obszaru przeciwdziałania i zapobiegania degradacji życia społecznego. Na terenie gminy Wolsztyn główną rolę w tym zakresie pełni Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolsztynie (OPS), zorganizowany w formie jednostki budżetowej Miasta i Gminy Wolsztyn. Budżet z zakresu zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego ustalany jest przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki, Wydział Polityki Społecznej w Poznaniu. Natomiast na zadania własne budżet ustalany jest przez Radę Miejską w Wolsztynie. Ponadto pomoc mieszkańcom oferowana jest poprzez działanie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Warsztatów Terapii Zajęciowej.

4.6.1. Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolsztynie został powołany 27 lutego 1990 roku uchwałą Rady Miasta i Gminy i jest samodzielną jednostką budżetową, finansowaną ze środków własnych Gminy i środków administracji rządowej, stąd podział na zadania własne i zlecone.

W 2014 roku kadrę Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie stanowiło 20 pracowników:

- 1 kierownik,
- 7 pracowników socjalnych, z czego:
 - 1 starszy specjalista pracy socjalnej,
 - 6 specjalistów pracowników socjalnych,
- 12 pracowników pozostałych.

Pomoc realizowana w OPS polega w szczególności na: przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawami, pracy socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb.

Głównymi celami polityki społecznej, realizowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest tworzenie warunków budowania zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych, w szczególności poprawa bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców.

W tabeli poniżej zestawiono informacje, dotyczące form pomocy społecznej, udzielanej w ramach zadań własnych i zleconych oraz wysokość poniesionych wydatków.

Tabela 7. Rodzaje oraz koszty świadczeń udzielonych przez OPS (2014)

Wyszczególnienie	Liczba osób którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zadania własne Gminy					
Zasiłki stałe, w tym:	131	1 376	1 731 941	564	1 486
Budżet Gminy	x	x	31 090	x	x
Dotacja, w tym, przyznane dla osoby:	x	x	571 236	x	x
Samotnie gospodarującej	112	1 212	563 612	112	112
pozostającej w rodzinie	20	164	38 714	20	57
Zasiłki okresowe, w tym:	197	976	319 173	195	571
Budżet Gminy	x	x	17 555	x	x
Dotacja, w tym, przyznane z powodu:	x	x	301 618	x	x
Bezrobocia	157	810	261 657	156	399
długotrwałej choroby	23	61	22 319	23	86
niepełnosprawności	4	9	3 187	4	22
Innego powodu	20	96	32 010	19	92
Schronienie	19	824	44 575	18	19
Posilek	372	36 849	179 530	223	770
W tym, dla dzieci	302	30 476	129 902	165	707
Usługi opiekuńcze ogółem	24	11 350	135 390	22	31
Sprawienie pogrzebu	1	1	3 820	1	1
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	684	x	447 127	456	1 268
Zasiłki specjalne celowe	157	349	81 836	157	489
Praca socjalna	x	x	x	863	2 263
Zadania własne ogółem	1 051	x	1 731 941	564	1 486
Zadania zlecone Gminie					
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	596	33 570	1	3
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	3	62	10 800	x	x
Zadania zlecone ogółem	4	658	44 370	x	x
Zadania własne i zlecone ogółem	1 055	x	1 776 311	x	x

Źródło: Sprawozdanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za 2014 rok z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Łączna kwota udzielonych świadczeń wyniosła 1.776.311 zł, z czego 97,50% stanowiły wydatki na świadczenia w ramach zadań własnych. Największe grono rodzin, bo 684, skorzystało z zasiłków celowych i w naturze. Udzielana pomoc w naturze polegała na takich czynnościach jak zakupy podstawowych artykułów spożywczych, zapłata czynszu itp. Największe wydatki w ramach zasiłków celowych poniesiono na wypłatę zasiłków z powodu bezrobocia (dla 157 osób kwota łączna 261.657 zł, tj. 86,75% wydatków na zasiłki celowe i 15,11% wydatków w ramach wszystkich świadczeń w grupie zadań własnych).

Dominującą formą pomocy w 2014 roku, ze względu na liczbę udzielonych świadczeń, były posiłki dla dzieci (36.849 świadczeń na łączną kwotę 179.530 zł) oraz usługi opiekuńcze (11.350 świadczeń na łączną kwotę 135.390 zł).

W ramach pracy socjalnej pomocą objęto 863 rodziny.

Na przestrzeni lat 2010-2013 Ośrodek realizował projekt systemowy „Razem w przyszłość”, który współfinansowany był przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Łączna wartość projektu wyniosła 1,2 mln zł, a działaniami projektowymi objęto 67 osób oraz członków ich rodzin.

Od 2013 roku w Ośrodku zatrudniony został asystent rodziny, który pracuje z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. Działania pomocowe w rodzinie podejmowane są w oparciu o procedurę „Niebieskiej karty”. Pomocą asystenta rodziny objętych było w 2013 roku 38, a w 2014 roku 45 dzieci z terenu gminy.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Wolsztynie ma również siedzibę Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy. W Punkcie osoby poszkodowane mogą skorzystać z konsultacji socjalnych i psychologicznych.

4.6.2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Głównym celem działającej w Wolsztynie poradni jest likwidacja barier edukacyjnych dzieci, w tym niepełnosprawnych. Do Poradni trafiają dzieci i młodzież z trudnościami w nauce, z kłopotami emocjonalnymi, zdrowotnymi i wychowawczymi. Zaznaczyć należy, iż od na przestrzeni ostatnich kilku lat nie maleje zapotrzebowanie na wsparcie udzielane przez poradnię. W roku szkolnym 2013/2014 do poradni przyjęto ogółem 1.507 osób, przeprowadzono ogółem 1.134 różnych diagnoz (psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne).

Szczegółowe dane dotyczące wsparcia udzielanego przez Poradnię w ostatnich latach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Wsparcie Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej (2009-2014)

Rok szkolny	Liczba przyjętych osób	Liczba badań diagnostycznych	Liczba badań przesiewowych	Liczba osób objętych terapią	Liczba porad
2009/2010	1.465	1.057	268	137	616
2010/2011	1.494	1.030	256	173	675
2011/2012	1.205	955	244	172	394
2012/2013	1.414	1.110	270	196	521
2013/2014	1.507	1.134	440	201	661

Źródło: dane Starostwa Powiatowego w Wolsztynie

Poradnia udziela pomocy rodzicom, nauczycielom i wychowawcom poprzez:

- Warsztaty dla rodziców i nauczycieli,
- Udział w radach pedagogicznych,
- Prelekcje i wykłady,
- Inne działania skierowane dla rodziców, nauczycieli, wychowawców klas i różnych placówek oraz dla pedagogów i psychologów w szkołach.

Analizując miejsce działania Poradni, zauważyć należy, iż z roku na rok wzrasta zapotrzebowanie na pomoc Poradni w przedszkolach i szkołach podstawowych. W ciągu ostatnich lat znacznie natomiast spadł udział Poradni w działaniach na rzecz uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Przedstawia to poniższa tabela.

Tabela 9. Miejsce działania Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej (2009-2014)

Rok szkolny	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Inne
2009/2010	182	687	283	184	13
2010/2011	164	668	248	114	7
2011/2012	175	503	209	80	12
2012/2013	211	673	236	84	9
2013/2014	334	729	192	82	10

Źródło: dane Starostwa Powiatowego w Wolsztynie

4.6.3. Warsztaty Terapii Zajęciowej

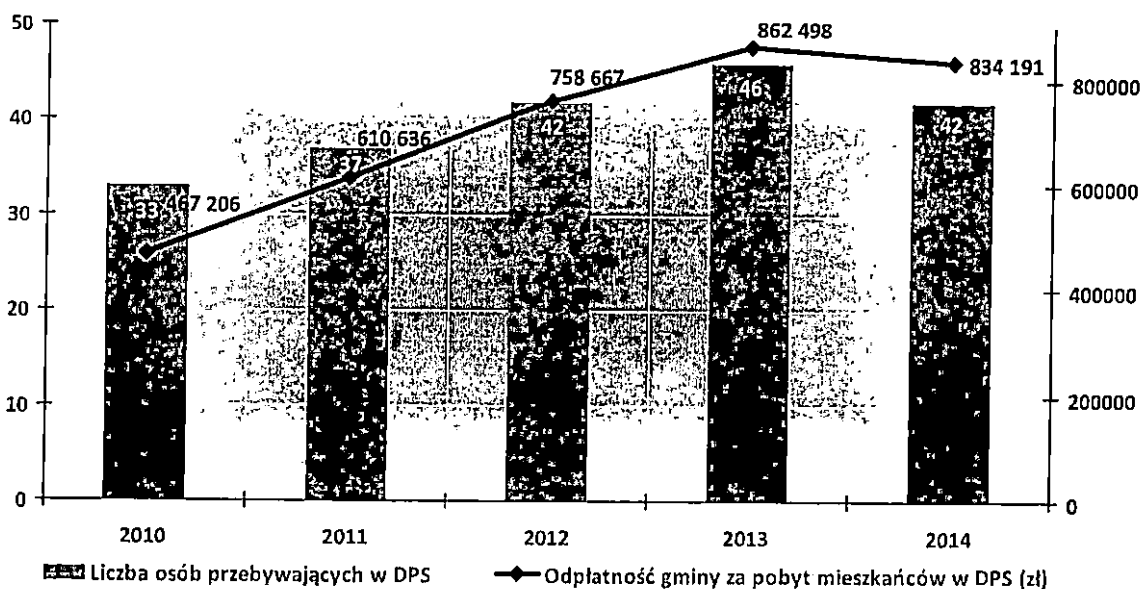
Warsztaty Terapii Zajęciowej funkcjonują przy Stowarzyszeniu „Razem łatwiej”. Ich działalność skierowana jest dla rodzin i osób niepełnosprawnych, mających życiowe kłopoty z przystosowaniem zawodowym. Terapia prowadzona jest w siedmiu wyspecjalizowanych pracowniach: komputerowej, gospodarstwa domowego, poligraficznej, rękodzieła, krawiectwa i haftu oraz stolarskiej. W 2014 roku z tej formy wsparcia korzystało 35 mieszkańców gminy – 22 kobiety i 13 mężczyzn.

4.6.4. Dom Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Wolsztynie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo, mieści się przy ul. Poznańskiej 29. Jest domem stałego pobytu zapewniającym całodobową opiekę kobietom w starszym wieku, przewlekle somatycznie chorych.

Wykres poniżej pokazuje, iż na przestrzeni ostatnich lat odnotowano systematyczny wzrost liczby osób, przebywających w DPS – tylko w 2014 roku ich liczba spadła o 4 w stosunku do roku poprzedniego. Tendencja ta przekłada się na wzrost odpłatności gminy za pobyt w domu pomocy społecznej mieszkańców, którzy potrzebowali wsparcia w zakresie sfinansowania pobytu w DPS. W 2010 roku koszt ten wyniósł 467.206 zł. W stosunku do 2010 roku, w 2013 odpłatność gminy za pobyt w DPS był o 45,83% więcej, a w 2014 roku o 43,99% więcej. Zważywszy fakt problemu starzenia się społeczeństwa Gminy, można spodziewać się, że tendencja dotycząca zapotrzebowania na domy społeczne (i wsparcie w finansowaniu pobytu w nich) w przyszłych latach się utrzyma.

Wykres 19. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej (2010-2014)

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

5. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISK KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Liczbę środowisk według powodów przyznawania pomocy przedstawia tabela.

Tabela 10. Liczba środowisk według powodów przyznania pomocy (2012-2014)

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
	2012		2013		2014	
Ubóstwo	404	1 066	439	1 177	404	1 038
Bezdomność	29	30	32	43	37	42
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	86	442	93	478	86	426
Wielodzietność	57	337	62	359	58	323
Bezrobocie	280	802	289	833	253	697
Niepełnosprawność	171	307	195	363	202	366
Długotrwała lub ciężka choroba	298	768	271	675	280	681
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem, w tym:	134	547	127	503	119	444
Rodziny niepełne	100	334	97	330	97	318
Rodziny wielodzietne	40	242	35	206	23	130
Przemoc w rodzinie	4	13	6	15	2	7
Alkoholizm	32	98	56	117	45	92
Narkomania	2	2	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	10	11	19	8	15
Zdarzenie losowe	0	0	3	10	3	9
Sytuacja kryzysowa	2	10	2	7	0	0

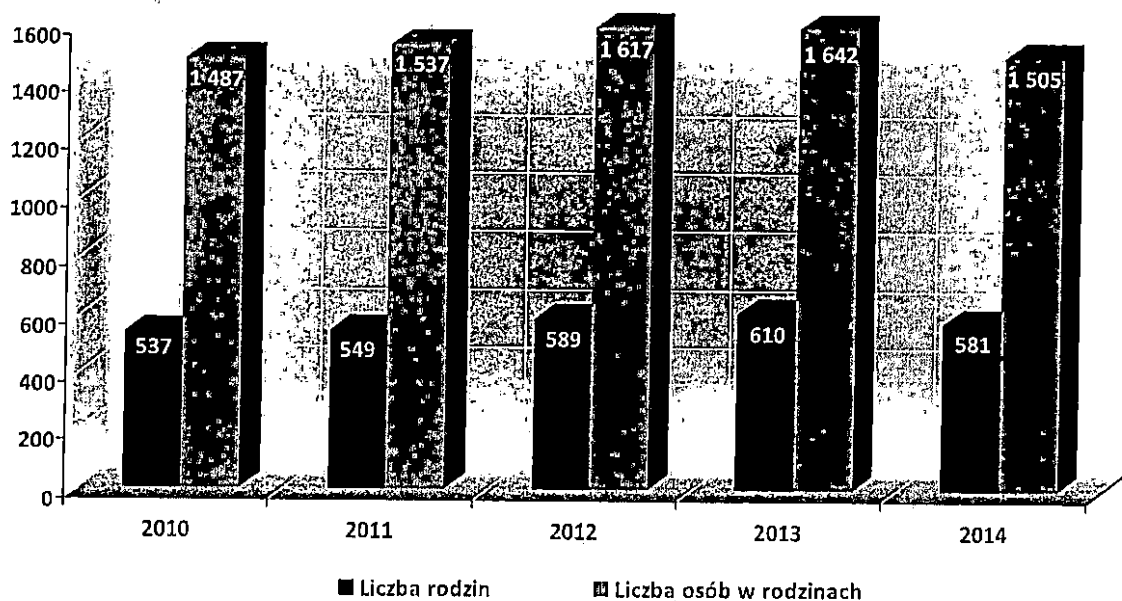
Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2012-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Najwięcej rodzin z obszaru miasta i gminy Wolsztyn korzysta ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu ubóstwa – w 2014 roku 404 osoby. W porównaniu do sytuacji w 2012 i 2013 roku, w 2014 roku spadła nieznacznie liczba rodzin wspieranych przez OPS z powodu bezrobocia (odpowiednio o 27 rodziny i o 36 rodzin). Wzrosła natomiast liczba rodzin,

korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności (odpowiednio o 31 w 2012 roku i 7 w 2013 roku).

Liczbę rodzin i osób w tych rodzinach, którym przyznano pomoc społeczną, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 20. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną (2010-2014)

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Analiza liczby rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2010-2014 pokazuje, iż do 2013 roku systematycznie przybywało rodzin wymagających wsparcia. W 2010 roku z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie skorzystało 537 rodzin i 1.487 osób w tych rodzinach. W 2013 roku natomiast 610 rodzin z liczbą ogólną członków wynoszącą 1.642. W 2014 roku nastąpił nieznaczny spadek w porównaniu do roku poprzedniego – 581 rodzin i 1505 osób w rodzinach.

W 2014 roku prawo do zasiłku miało 75 osób w wieku powyżej 50 lat, 50 osób niepełnosprawnych i 5 osób w wieku do 25 lat. Natomiast aż 144 osoby w wieku powyżej 50 lat, 108 w wieku do 25 lat i 82 osoby niepełnosprawne tego prawa do zasiłku nie posiadało.

Dane dotyczące liczby mieszkańców gminy zarejestrowanych jako bezrobotni posiadający i nie posiadający prawa do zasiłku w latach 2010-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Prawo do zasiłku bezrobotnych mieszkańców gminy (2010-2014)

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych	Osoby niepełnosprawne					Osoby w wieku do 25 lat					Osoby w wieku powyżej 50 lat					
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni bez prawa do zasiłku	99	107	107	118	82	220	185	236	172	108	138	160	157	167	177	144
Bezrobotni z prawem do zasiłku	26	54	36	28	50	33	29	26	10	5	92	59	75	63	60	75

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wolsztynie

Wielkość rodzin gminy Wolsztyn, które korzystały z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2010-2014 przedstawia poniższa tabela i wykres.

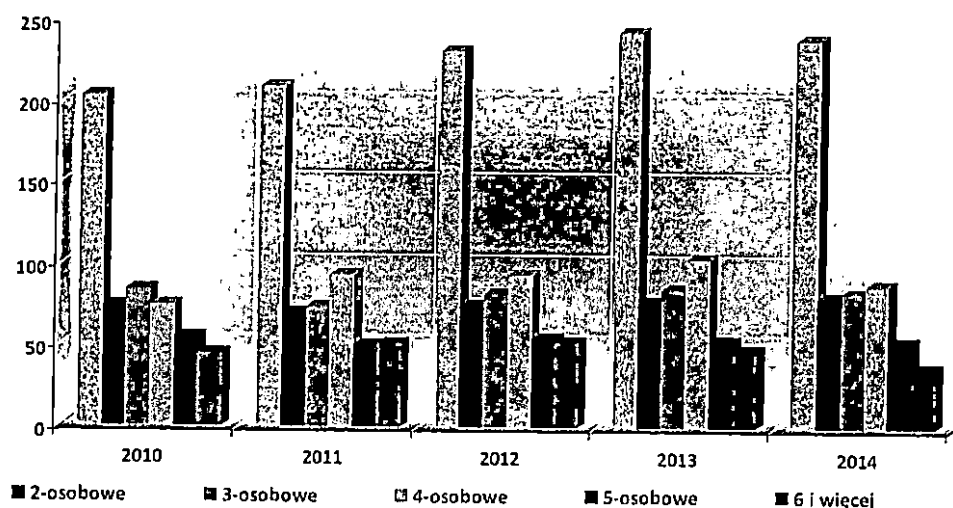
Tabela 12. Wielkość rodzin świadczeniobiorców (2010-2014)

Rok	Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego						Razem
		1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	6 i więcej	
2010	Liczba rodzin	204	74	84	75	55	45	537
	W tym na wsi	68	28	43	45	41	35	260
	Liczba osób w rodzinach	204	148	252	300	275	308	1487
2011	Liczba rodzin	210	70	74	94	50	51	549
	W tym na wsi	78	27	38	48	35	37	263
	Liczba osób w rodzinach	210	140	222	376	250	339	1537
2012	Liczba rodzin	232	75	82	94	54	52	589
	W tym na wsi	85	37	38	45	39	38	282
	Liczba osób w rodzinach	232	150	246	376	270	343	1617
2013	Liczba rodzin	244	77	85	104	53	47	610
	W tym na wsi	78	35	46	58	35	36	288
	Liczba osób w rodzinach	244	154	255	416	265	308	1642
2014	Liczba rodzin	240	80	83	88	53	37	581
	W tym na wsi	84	41	41	45	38	26	275
	Liczba osób w rodzinach	240	160	249	352	265	239	1505

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Analiza świadczeniobiorców ze względu na wielkość ich rodziny pokazuje, iż najczęściej rodzin, do których kierowana jest pomoc to rodziny jednoosobowe.

Wykres 21. Wielkość rodzin świadczeniobiorców (2010-2014)

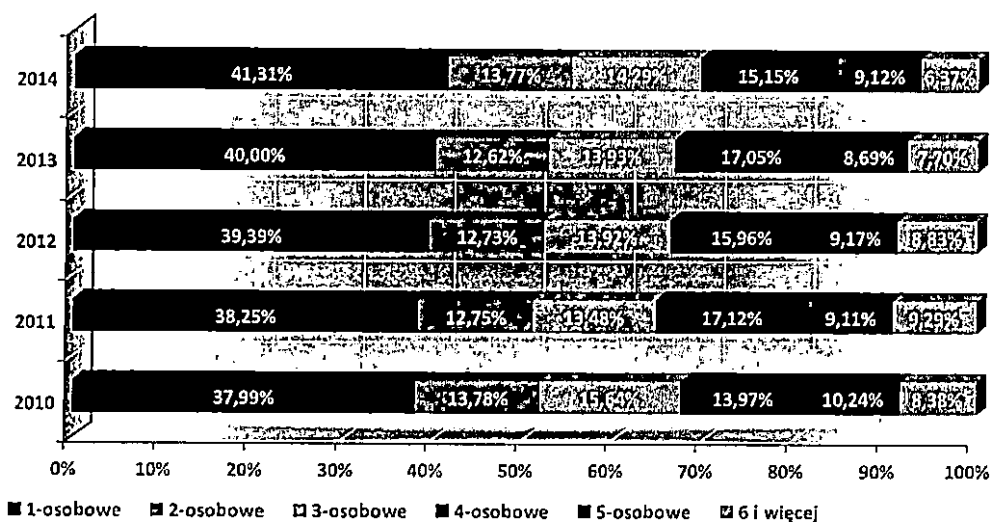

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej z roku na rok rośnie udział jednoosobowych gospodarstw domowych. W 2010 roku samotne osoby objęte pomocą społeczną stanowiły niespełna 38%, a w 2014 roku już ponad 41%. Związane to być może ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa gminy Wolsztyn.

Wykres ukazuje strukturę świadczeniobiorców ze względu na wielkość rodziny w latach 2010-2014.

Wykres 22. Struktura świadczeniobiorców ze względu na wielkość rodziny (2010-2014)

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

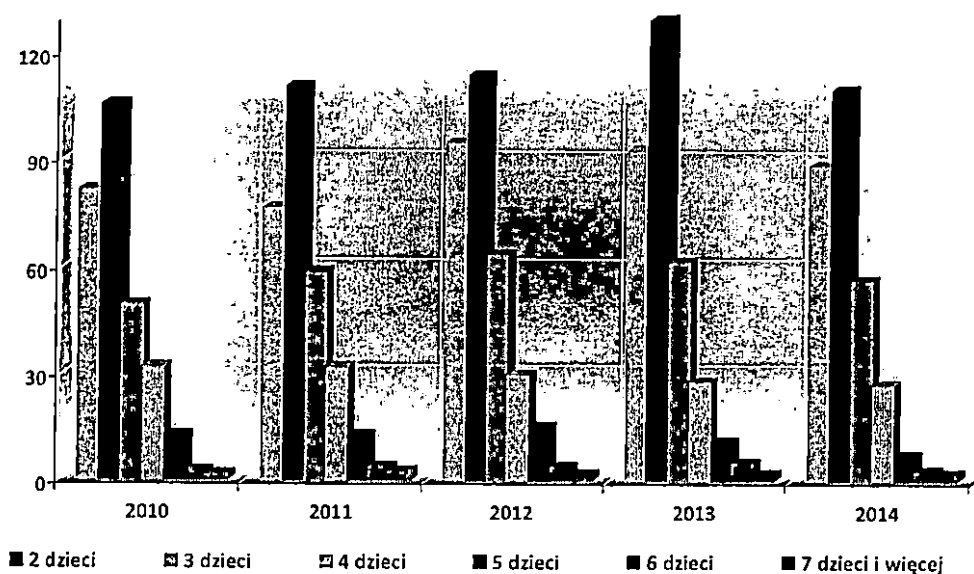
Dane dotyczące rodzin z dziećmi, które korzystają z pomocy społecznej, przedstawia poniższa tabela i wykresy.

Tabela 13. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną (2010-2014)

Rok	Wyszczególnienie	Liczba dzieci w rodzinie							Razem
		1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 dzieci i więcej	
2010	Liczba rodzin	82	106	50	32	13	3	2	288
	Liczba osób w rodzinach	214	397	247	192	89	24	21	1 184
2011	Liczba rodzin	77	111	59	32	13	4	3	299
	Liczba osób w rodzinach	196	422	280	190	87	32	29	1 236
2012	Liczba rodzin	95	114	64	30	15	4	2	324
	Liczba osób w rodzinach	259	417	307	173	99	33	19	1 307
2013	Liczba rodzin	93	130	62	28	11	5	2	331
	Liczba osób w rodzinach	243	487	297	165	72	41	18	1 323
2014	Liczba rodzin	89	110	57	27	7	3	2	295
	Liczba osób w rodzinach	241	404	273	155	46	23	18	1 160

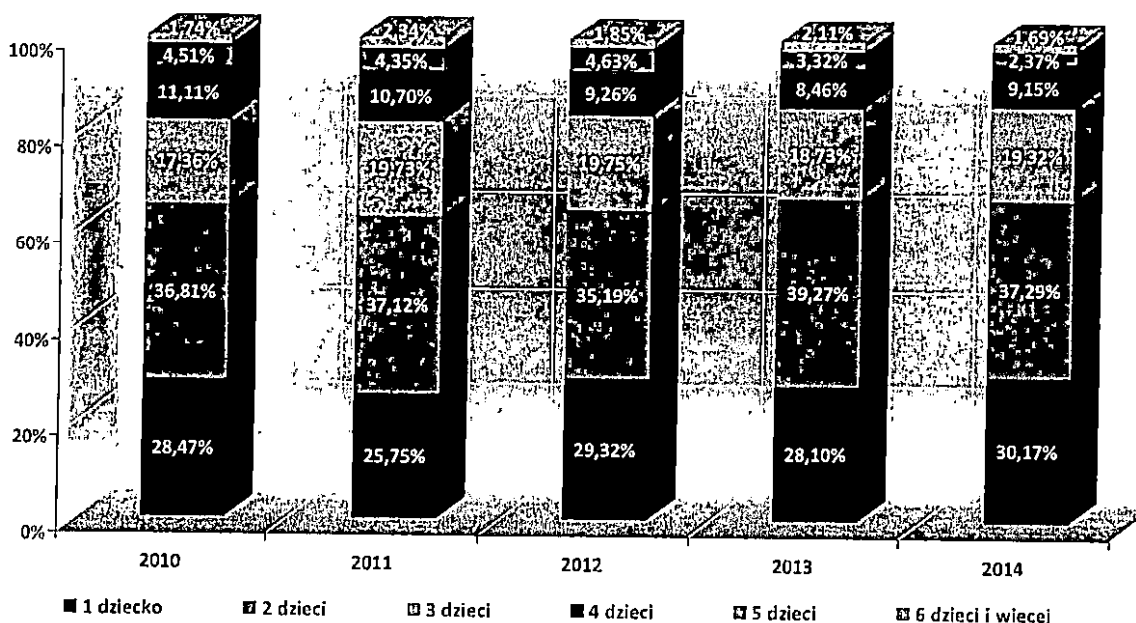
Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Wykres 23. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną (2010-2014)

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Wykres 24. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną (2010-2014)

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Na przestrzeni lat 2010-2013 odnotowano systematyczny wzrost liczby rodzin z dziećmi, którym udzielono wsparcie - w 2010 roku 288 rodzin (z ogólną liczbą dzieci 1.184), a w 2013 roku już 331 rodzin (i 1.323 dzieci żyjących w tych rodzinach). W 2014 roku nastąpił spadek liczby wspieranych rodzin z dziećmi o 36. Wśród rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną dominują rodziny z dwójką dzieci (w 2014 roku 110 rodzin, tj. 37,29%), dalej z jednym dzieckiem (89 rodzin, tj. 30,17%) i trójką dzieci (57 rodzin, tj. 19,32%).

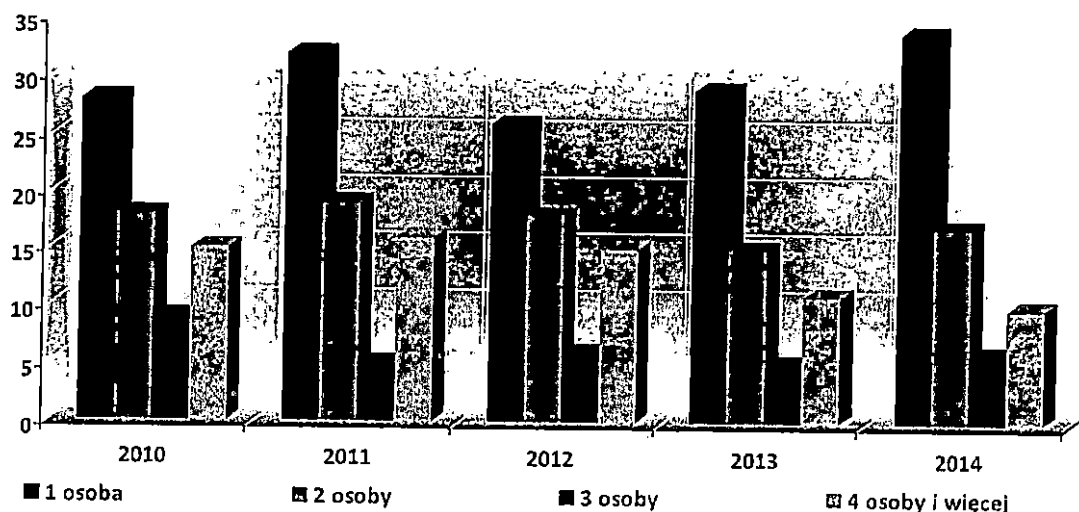
Tabela i wykresy przedstawiają dane dotyczące wsparcia rodzin emerytów i rencistów.

Tabela 14. Rodziny emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną (2010-2014)

Rok	Wyszczególnienie	Liczba osób w rodzinie emerytów i rencistów					Razem
		1 osoba	2 osoby	3 osoby	4 osoby i więcej		
2010	Liczba rodzin	28	18	9	15	67	
	Liczba osób w rodzinach	28	38	27	88	132	
2011	Liczba rodzin	32	19	5	16	72	
	Liczba osób w rodzinach	32	38	15	90	175	
2012	Liczba rodzin	26	18	6	15	65	
	Liczba osób w rodzinach	26	36	18	85	165	
2013	Liczba rodzin	29	15	5	11	60	
	Liczba osób w rodzinach	29	30	15	55	129	
2014	Liczba rodzin	34	17	6	10	67	
	Liczba osób w rodzinach	34	34	18	46	132	

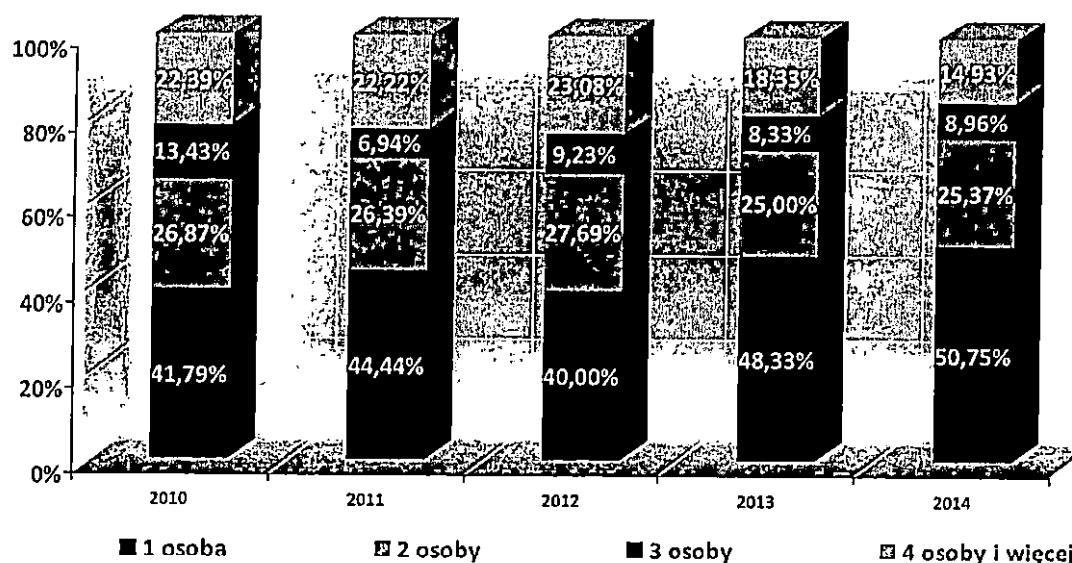
Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Wykres 25. Rodziny emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną (2010-2014)

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Wykres 26. Struktura rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną (2010-2014)

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie za lata 2010-2014 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Wśród rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną, w każdym roku analizy dominującą grupę stanowią jednoosobowe rodziny, tj. osoby samotne. Ponadto z racji starzenia się społeczeństwa gminy Wolsztyn, liczba samotnych emerytów i rencistów, którzy potrzebują wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie w ostatnich latach wzrasta. W 2010 roku udzielono wsparcia 28 emerytom i rencistom żyjącym samotnie i osoby te stanowiły 41,79% w strukturze świadczeniobiorców tej grupy. Natomiast w 2014 roku z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 34 samotnych emerytów i rencistów, tj. ponad połowie wszystkich rodzin emerytów i rencistów (dokładnie 50,75%).

6. ZASOBY SPRZYJAJĄCE ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY

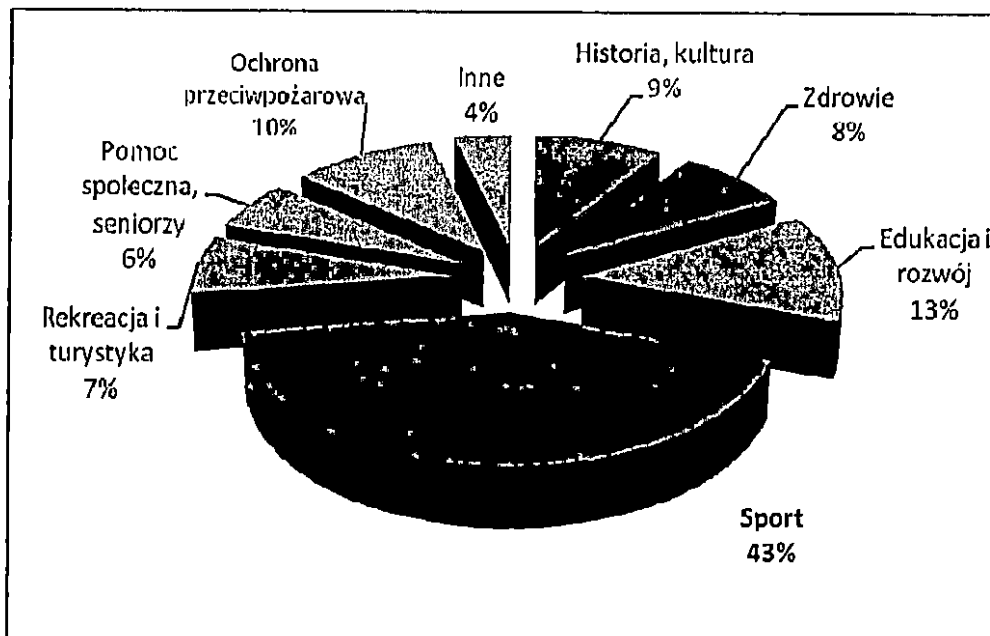
Oprócz wymienionych we wcześniejszych rozdziałach podmiotów pracujących na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w gminie Wolsztyn, istotne znaczenie pełnią organizacje pozarządowe.

Aktywność organizacji pozarządowych wpływa pozytywnie na budowanie świadomości społeczeństwa obywatelskiego, korzystnie oddziałuje na jakość realizacji zadań publicznych, a także przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Działalność wszystkich organizacji pozarządowych, niezależnie od ich profilu, wpływa pozytywnie na życie mieszkańców gminy. Angażowanie społeczności lokalnych w działania organizacji pozarządowych sprzyja zagospodarowywaniu czasu wolnego mieszkańców, edukuje ich i uaktywnia, a tym samym sprzyja rozwiązywaniu problemów społecznych w gminie.

Według danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie, na terenie gminy Wolsztyn funkcjonuje kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, z czego - zgodnie z ogólnopolską tendencją - najwięcej działa w dziedzinie sportu (blisko połowa).

Poniższy wykres obrazuje strukturę organizacji wolsztyńskich ze względu na główny obszar działalności.

Wykres 27. Organizacje pozarządowe ze względu na główny obszar działalności

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Zaznaczyć należy, iż niektóre organizacje wpisują się w więcej niż jeden z wyznaczonych obszarów. Najwięcej organizacji – głównie za zasługą klubów sportowych – działa w dziedzinie sportu (43% ogółu organizacji). Ochotnicze Straże Pożarne stanowią ponad 10% ogółu organizacji pozarządowych, a działające w sferze edukacji i szeroko pojętego rozwoju -

ponad 13%. 8% organizacji pozarządowych to podmioty, które za główny temat swych działań przyjmują zdrowie, a około 7% rekreację i turystykę. Pozostałe organizacje prowadzą swoją aktywność w takich dziedzinach, jak historia i kultura, pomoc społeczna i seniorzy, stanowiąc w tych grupach po kilka procent ogółu organizacji pozarządowych w gminie Wolsztyn. Zaznaczyć jednak należy, iż niektóre organizacje wpisują się w więcej niż jeden z wyznaczonych obszarów. Chociaż do organizacji działających ściśle na rzecz seniorów i w dziedzinie pomocy społecznej zaliczono około 6%, istotne jest by podkreślić, że każda inna dziedzina pośrednio przyczynia się do poprawy sytuacji społecznej gminy.

Spis organizacji pozarządowych gminy Wolsztyn przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 15. Organizacje pozarządowe

L.p.	Nazwa organizacji	Adres siedziby	Główna dziedzina działalności
1	Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Piosenki i Tańca Kębłowo	ul. Nowa 8, 64-223 Kębłowo	Historia, kultura
2	Kurkowe Bractwo Strzeleckie	ul. Słodowa 1, 64-200 Wolsztyn	
3	Towarzystwo Kultury Ziemi Wolsztyńskiej	ul. dr. R. Kocha 12A, 64-200 Wolsztyn	
4	Stowarzyszenie Miłośników Historii i Wojskowości	Drzonów 54, 66-008 Swidnica	
5	Wielkopolskie Towarzystwo Techniki Militarnej	Chorzemin 78b	
6	Stowarzyszenie Kurkowe im. Roberta Kocha	ul. dr. R. Kocha 12, 64-200 Wolsztyn	
7	Towarzystwo Przyjaciół Wolsztyńskiej Parowozowni	ul. R. Kocha 12a, 64-200 Wolsztyn	
8	Wolsztyński Klub Przyjaciół Kolejnictwa	ul. Zeromskiego 24/14, 64-200 Wolsztyn	
9	Stowarzyszenie Grupa Rekonstrukcji Historycznej Dąbrowa	ul. Słoneczna 3a, 64-200 Wolsztyn	
10	Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji Społecznej i Kulturalnej "AKTIV"	ul. 5 Stycznia 5, 64-200 Wolsztyn	Zdrowie
11	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Oddział Terenowy	ul. Dworcowa 5, 64-200 Wolsztyn	
12	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło w Wolszynie	ul. Roberta Kocha 34, 64-200 Wolsztyn	
13	Towarzystwo Walki z Kalectwem Koło Wolsztyn	ul. 5 Stycznia 14, 64-200 Wolsztyn	
14	Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Wolszynie	ul. Poznańska 32, 64-200 Wolsztyn	
15	Stowarzyszenie „Zdrowy Uśmiech Dziecka”	ul. Drzymały 18, 64-200 Wolsztyn	
16	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szpitala Powiatowego im. Dr. Roberta Kocha w Wolszynie	ul. 5 Stycznia 5, 64-200 Wolsztyn	
17	Wolsztyńskie Stowarzyszenie „Amazonki”	ul. 5 Stycznia 32, 64-200 Wolsztyn	
18	Stowarzyszenie "Przyjaciół Piątek"	ul. Żegockiego 26, 64-200 Wolsztyn	
19	Stowarzyszenie „Forum” dla Wolsztyńskiej Powiatu	ul. Piłca 12, 64-200 Wolsztyn	

Lp.	Nazwa organizacji	Adres siedziby	Główna dziedzina działalności
	Wolsztyńskiego		
20	Stowarzyszenie Wolsztyński Blok Wyborczy	Ul. Słodowa 1, 64-200 Wolsztyn	
21	Fundacja Janusza	Ul. Słowackiego 2/4, 64-200 Wolsztyn	
22	Europejskie Stowarzyszenie Innowacji i Cyfryzacji	ul. Cicha 16, 64-100 Wolsztyn	
23	Stowarzyszenie Naukowe im. R. Kocha	ul. R. Kocha 12, 64-200 Wolsztyn	
24	Stowarzyszenie Absolwentów Zespołu Szkół Zawodowych	ul. Kusocińskiego 1, 64-200 Wolsztyn	
25	Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. 5 stycznia 20, 64-200 Wolsztyn	
26	Fundacja Absolwentów Liceum Ogólnokształcącego w Wolsztynie	ul. Poniatowskiego 7, 64-200 Wolsztyn	
27	Wolsztyńskie Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa "KRAG"	ul. Konopnickiej 1, 64-200 Wolsztyn	
28	Fundacja EduAkcja	ul. Słowackiego 36/4, 64-200 Wolsztyn	
29	Wolsztyńskie Towarzystwo Edukacyjne	ul. Kręta 4/B, 64-200 Wolsztyn	
30	Wolsztyńskie Stowarzyszenie Oświatowe	ul. Konopnickiej 1, 64-200 Wolsztyn	
31	Stowarzyszenie Harcerskie WIR	ul. Poniatowskiego 7, 64-200 Wolsztyn	
32	WMLKS "Nadodrze" Powodowo	Zespół Szkół Rolniczych i Technicznych, Powodowo 1, 64-200 Wolsztyn	Sport
33	Klub Sportowy "Grom"	ul. Kusocińskiego 12, 64-200 Wolsztyn	
34	Towarzystwo Sportowe "Old-Boy"	ul. Kusocińskiego 1, 64-200 Wolsztyn	
35	Klub Piłki Ręcznej "Wolsztyniak"	ul. Wschowska 15, 64-200 Wolsztyn	
36	Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Wolsztynie	ul. 5 Stycznia 5, 64-200 Wolsztyn	
37	Parafialny Klub Rekreacyjno-Sportowy "Józef"	ul. Komorowska 3, 64-200 Wolsztyn	
38	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Jazda Wolsztyn"	ul. 5 Stycznia 12a, 64-200 Wolsztyn	
39	Ogniska Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej "Słoneczko"	ul. Poniatowskiego 40/1, 64-200 Wolsztyn	
40	Wolsztyński Klub Sportów Górskich	ul. Poniatowskiego 1, 64-200 Wolsztyn	
41	Klub Tańca Sportowego „LATINA"	ul. Dąbrowskiego 2, 64-200 Wolsztyn	
42	Jednostka Terenowa Mundurowego Klubu Motorowego Rzeczypospolitej Polskiej, Region Wolsztyn	ul. Poniatowskiego 19, 64-200 Wolsztyn	
43	Stowarzyszenie Turystyka-Rekreacja Sport H2O Karpicko	Plac Wiejski 1, 64-200 Wolsztyn	
44	Klub Rugby "Lokomotywa"	ul. Konopnickiej 6/18, 64-200 Wolsztyn	
45	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Bam"	Komorowo 25A/6, 64-200 Wolsztyn	

Lp.	Nazwa organizacji	Adres siedziby	Główna dziedzina działalności
46.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „TRI EXPERTS WOLSZTYN”	ul. 5 Stycznia 54, 64-200 Wolsztyn	
47.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Wolsztyński Klub Biegowy”	ul. Poznańska 1, 64-200 Wolsztyn	
48.	Wolsztyński Klub Żeglarski	Niałek Wielki 60G, 64-200 Wolsztyn	
49.	ROTARY CLUB	ul. R. Kocha 44, 64-200 Wolsztyn	
50.	Uczniowski Klub Sportowy „Gepard”	ul. 5 Stycznia 14, 64-200 Wolsztyn	
51.	Uczniowski Klub Sportowy „Leśnik Junior”	ul. Szkolna 3, 64-224 Świętno	
52.	Uczniowski Klub Sportowy przy ZSRiT Powodowo	Powodowo 1, 64-200 Wolsztyn	
53.	Uczniowski Klub Sportowy „Mustang”	ul. Szkolna 19, 64-211 Obra	
54.	Uczniowski Klub Sportowy „Szach”	ul. 5 Stycznia 20, 64-200 Wolsztyn	
55.	Uczniowski Klub Sportowy „Junior”	ul. Stradyńska 15a, 64-223 Kębtowo	
56.	Ludowy Zespół Sportowy „Sokół”	Wroniawy, 64-233 Wroniawy	
57.	Ludowy Zespół Sportowy „Leśnik”	ul. Mickiewicza 15, 64-211 Świętno	
58.	Wolsztyński Klub Skata „Ramsz”	ul. Słodowa 1, Wolsztyn	
59.	Ludowy Zespół Sportowy „Dąb”	ul. Osiedłowa 27, 64-223 Kębtowo	
60.	Ludowy Zespół Sportowy „Czantoria”	Gościeszyn 11/2, 64-200 Wolsztyn	
61.	Ludowy Zespół Sportowy „Znicz”	ul. Wolsztyńska, 64-211 Obra	
62.	Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Iskra”	ul. Poniańskiego 7, 64-200 Wolsztyn	
63.	Młodzieżowy Ludowy Klub Sportowy „ORKAN”	Chorzemin	
64.	Uczniowski Miejski Klub Sportowy „Zryw”	ul. Doktora Kocha 40, 64-200 Wolsztyn	
65.	Uczniowski Klub Sportowy „Traktor” Wolsztyn	ul. Gajewskich 6, 64-200 Wolsztyn	
66.	Uczniowski Klub Sportowy „Taekwondo Wolsztyn”	ul. Zeromskiego 16, 64-200 Wolsztyn	
67.	Uczniowski Klub Sportowy „3 Wodnik Wolsztyn”	ul. Konopnickiej 1, 64-200 Wolsztyn	
68.	Uczniowski Klub Sportowy „Droga”	Gościeszyn 13, 64-200 Wolsztyn	
69.	Uczniowski Klub Sportowy „PRO -INTEGRACJA”	ul. 5 Stycznia 19/3, 64-200 Wolsztyn	
70.	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka”	ul. Konopnickiej 1, 64-200 Wolsztyn	
71.	Wolsztyński Klub Tenisowy	ul. Poniańskiego 5 b, 64-200 Wolsztyn	
72.	Klub Olimpijczyka w Gościeszynie	Gościeszyn 13, 64-200 Wolsztyn	
73.	Fundacja Football Academy Szamotuły	Berzyna 70, 64-200 Wolsztyn	
74.	Rejonowy Związek Pszczelarzy w Lesznie. Koło w Wolsztynie	ul. Polna 19, 64-200 Wolsztyn	Rekreacja i turystyka
75.	Wielkopolska Lokalna Grupa Działania „Kraina Lasów i Jezior”	ul. Pl. Kościuszki 4B, 64-100 Leszno	

Lp.	Nazwa organizacji	Adres siedziby	Główna dziedzina działalności
76	Wolsztyńskie Stowarzyszenie Agroturystyczne	ul. 5 Stycznia 5, 64-200 Wolsztyn	
77	Stowarzyszenie Miłośników Parowozów i „Experience”	ul. Gajewskich 4A, 64-200 Wolsztyn	
78	Wolsztyńskie Stowarzyszenie Lotnicze	Powodowo 1, 64-200 Wolsztyn	
79	Wielkopolskie Stowarzyszenie Miłośników Broni Defendu Camp-X	ul. Kasztanowa 6, 64-200 Wolsztyn	
80	Stowarzyszenie „Wolsztyńskie Towarzystwo Motocyklowe”	ul. Poniałowskiego 19, 64-200 Wolsztyn	
81	Polski Związek Emerytów i Rencistów Inwalidów Rejon Wolsztyn	ul. 5 stycznia 5, 64-200 Wolsztyn	
82	Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział terenowy	ul. Roberta Kocha 34, 64-200 Wolsztyn	
83	Stowarzyszenie „Razem Łatwiej”	ul. 5 Stycznia 14, 64-200 Wolsztyn	Pomoc społeczna, seniorzy
84	Ogólnospoleczna Fundacja dla Dzieci Bezdomnych „Betlejemka”	ul. Kusocińskiego 5/69, 64-200 Wolsztyn	
85	Stowarzyszenie „Regionalna Inicjatywa Społeczna”	ul. Kusocińskiego 8, 64-200 Wolsztyn	
86	Stowarzyszenie Przyjaciół Domu Dziecka w Wolsztynie	ul. Marcinkowskiego 6, 64-200 Wolsztyn	
87	Ochotnicza Straż Pożarna w Kębłowie	ul. Nowa 8a, 64 – 223 Kębłowo	
88	Ochotnicza Straż Pożarna w Obrze	ul. Cmentarna 5, 64 – 211 Obrze	
89	Ochotnicza Straż Pożarna w Świętnie	ul. Szkolna 1, 64 – 224 Świętno	
90	Ochotnicza Straż Pożarna we Wroniawach	ul. Dworcowa 42, 64 – 233 Wroniawy	
91	Ochotnicza Straż Pożarna w Tłokach	Tłoki 10B, 64 – 200 Wolsztyn	Ochrona przeciwpożarowa
92	Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Dąbrowie	Nowa Dąbrowa 29B, 64 – 200 Wolsztyn	
93	Ochotnicza Straż Pożarna w Chorzeminie	Chorzemin 78C, 64 – 200 Wolsztyn	
94	Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Widzimiu	Stary Widzim 58, 64 – 200 Wolsztyn	
95	Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Widzimiu	Nowy Widzim 36B, 64 – 200 Wolsztyn	
96	Ochotnicza Straż Pożarna w Wolsztynie	ul. Wschowska 17, 64 – 200 Wolsztyn	
97	Stowarzyszenie Miłośników Psów Bojowych	ul. Poznańska 44, 64-200 Wolsztyn	
98	Stowarzyszenie Pomocy Zwierzętom „AZOREK”	ul. Lipowa 37 a, 64-200 Karpicko	Inne
99	Stowarzyszenie Krotkotalowców Ziemi Wolsztyńskiej	Tłoki 60, 64-200 Wolsztyn	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Podstawą prawną do systematycznej współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi jest Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Umożliwia ona podejmowanie działań na rzecz kształtowania

demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi.

Wyrazem dążenia Miasta i Gminy Wolsztyn do współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, są roczne programy współpracy, regulujące m. in. zasady i formy współpracy, tryb zlecania realizacji zadań publicznych i sposób przyznawania dotacji. Zgodnie z „Programem współpracy Gminy Wolsztyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego na rok 2016”, do priorytetowych zadań Miasta i Gminy we współpracy z podmiotami Programu należą zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a w szczególności:

- w zakresie pomocy społecznej oraz działań na rzecz osób niepełnosprawnych:
 - o integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, w tym organizacja wypoczynku,
 - o pomoc rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
 - o rozwiązywanie problemów związanych z bezdomnością i marginalizacją społeczną,
 - o świadczenie usług opiekuńczych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- W zakresie ochrony i promocji zdrowia:
 - o współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami realizującymi zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia,
 - o edukacja pro-zdrowotna,
 - o promocja, profilaktyka oraz propagowanie aktywnych form życia bez nałogów,
 - o zwiększanie wiedzy młodzieży dorosłych w zakresie profilaktyki uzależnień,
- W zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu:
 - o organizacja i koordynacja przedsięwzięć sportowych, rekreacyjnych oraz innych form aktywnego wypoczynku o zasięgu gminnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z gminy Wolsztyn,
 - o uczestnictwo w imprezach o charakterze gminnym i ponadgminnym,
 - o współpraca w zakresie realizacji programów aktywizujących społeczność Gminy Wolsztyn na rzecz uprawiania sportu i różnych czynnych form spędzania czasu wolnego,
 - o rozwijanie sportu osób niepełnosprawnych,
- W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
 - o edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
 - o podtrzymywanie polskiej tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
 - o organizacja koncertów, występów artystycznych, spektakli, konkursów, festiwali, wystaw, dyskusji, prelekcji itp.
- Turystyki, krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży,
- Ratownictwa i ochrony ludności,
- Działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe.

Gmina Wolsztyn w okresie od listopada 2013 roku do maja 2014 roku, uczestniczyła w procesie testowania rozwiązań mających na celu polepszenie jakości współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego, a organizacjami pozarządowymi w obszarze realizacji

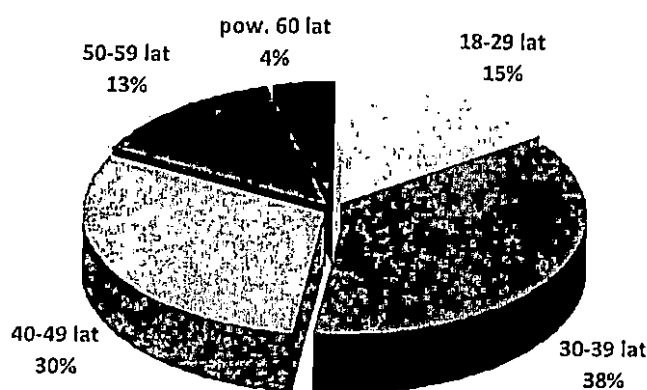
zadań publicznych. Model kontraktowania usług społecznych na poziomie gminy opracowano w ramach projektu innowacyjnego „PI STAR model kontraktowania usług społecznych na poziomie gmin”. Projekt realizowano we współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej w ramach Poddziałania 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego, jako jedno z działań mających na celu budowanie profesjonalnych relacji we współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi.

III. ANALIZA BADAŃ ANKIETOWYCH

Na potrzeby przygotowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Wolsztyn, w okresie od maja do sierpnia 2015 roku zostały przeprowadzone badania ankietowe - zarówno w formie formularzy papierowych, jak i elektronicznych, na stronie <http://strategia-wolsztyn.badanie.net/>. W badaniu wzięły udział 353 osoby.

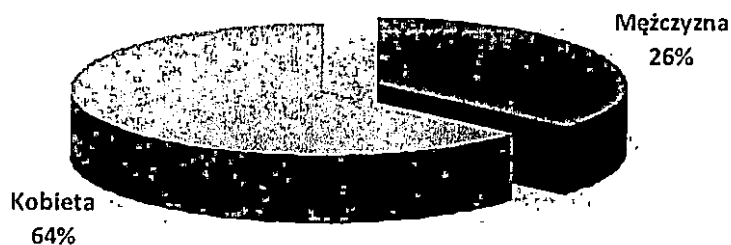
Wyniki badań ankietowych zilustrowano na poniższych wykresach.

Wykres 28. Udział w badaniu respondentów z przedziałów wiekowych

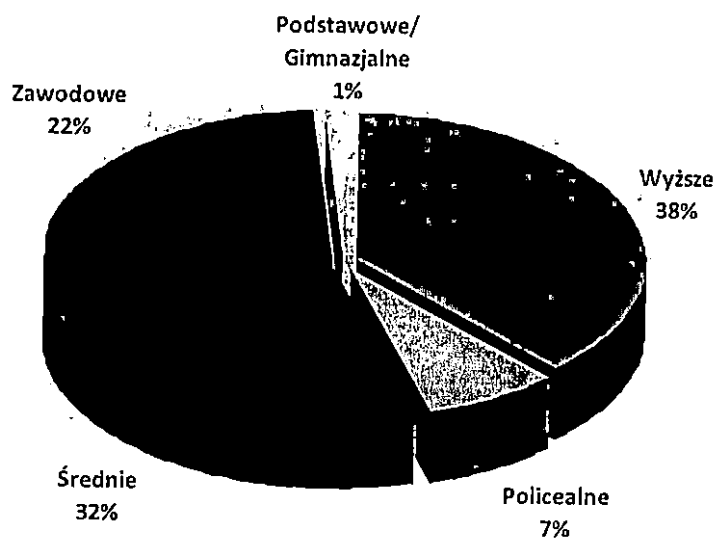
Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 29. Respondenci wg płci

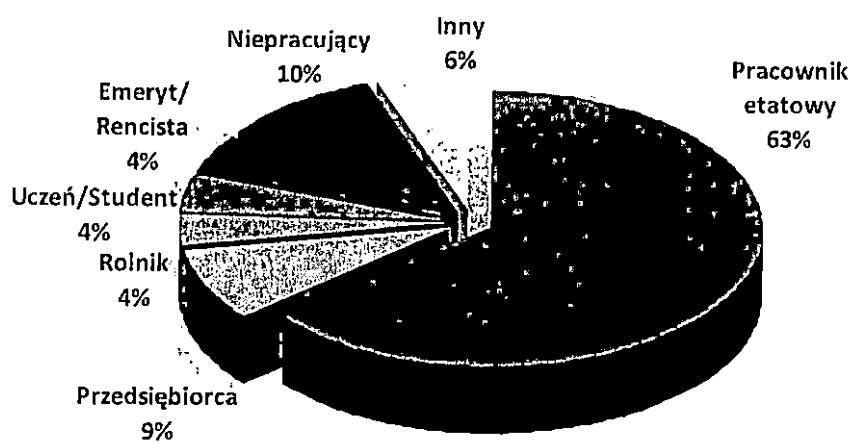
Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 30. Struktura wykształcenia grupy badawczej

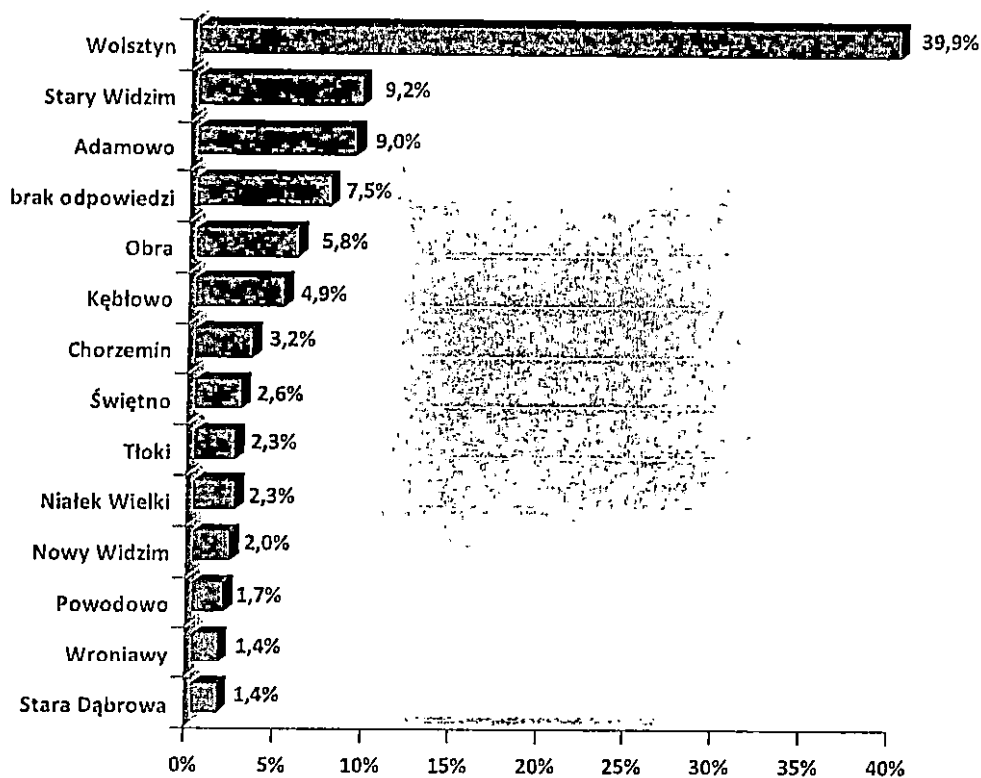
Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 31. Struktura zawodowa osób biorących udział w badaniu

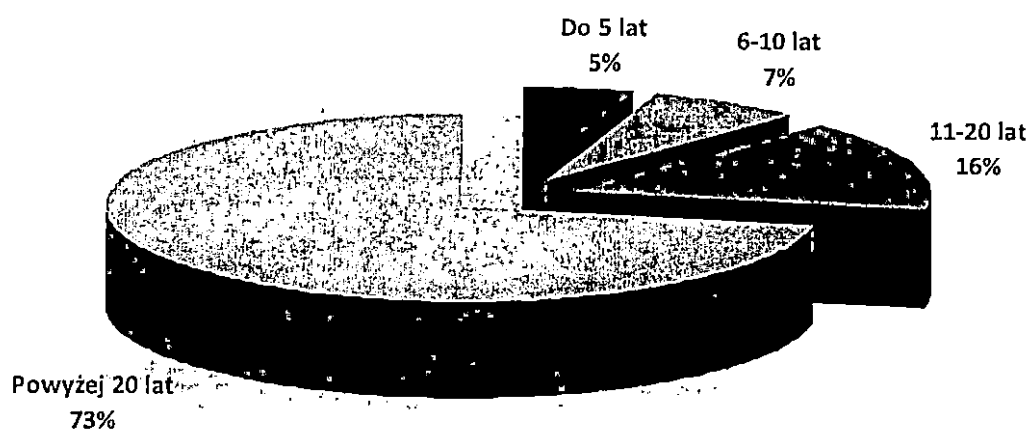
Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 32. Pochodzenie respondentów ankiety

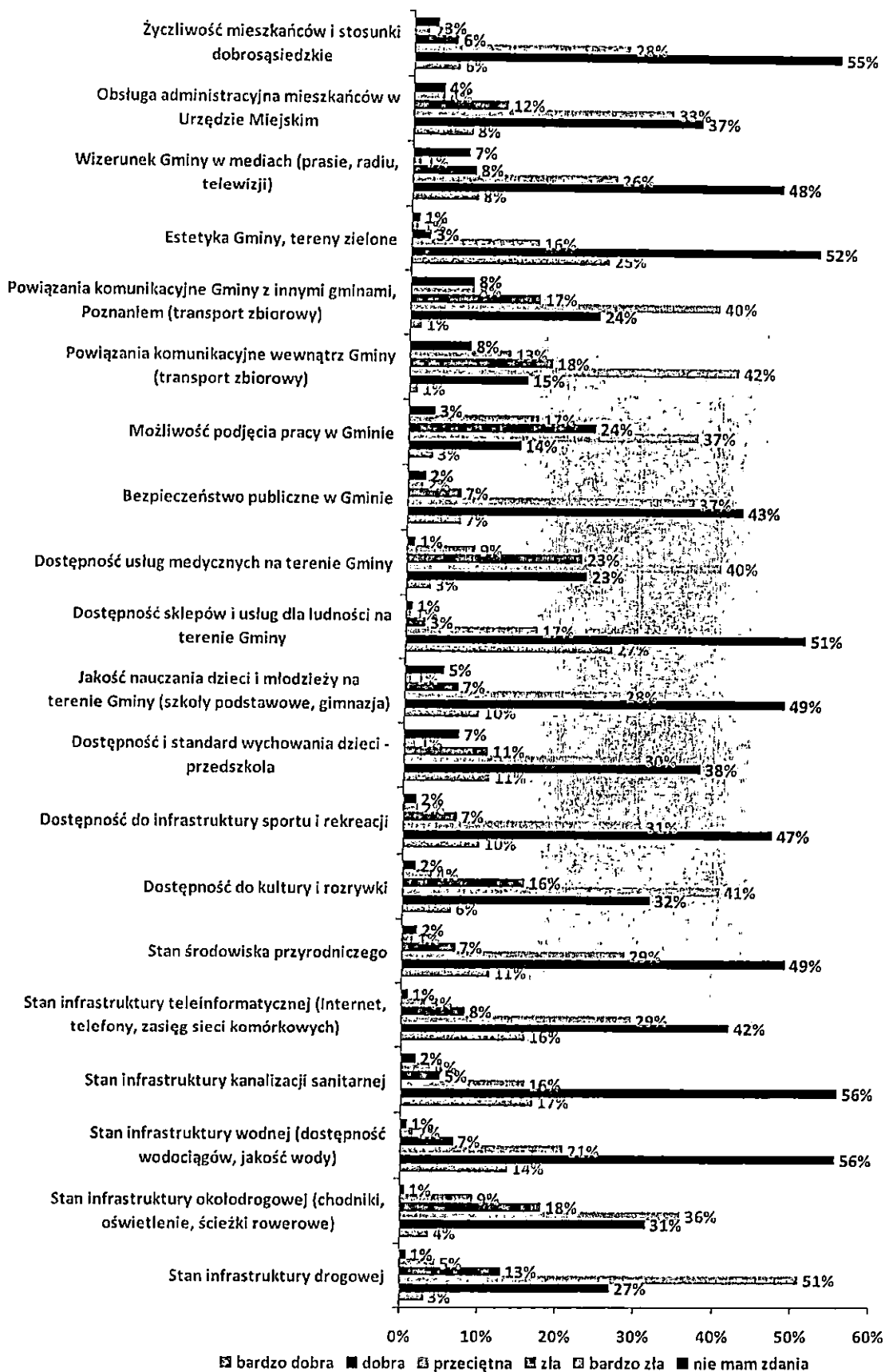
Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 33. Okres zamieszkiwania w gminie

Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 34. Ocena warunków życia w gminie

Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Z przedstawionego zestawienia wynika, że respondenci najgorzej ocenili możliwość znalezienia pracy na terenie gminy. 40% badanych wystawiło ocenę "złą" lub „bardzo złą”, choć z drugiej strony, ponad 50% oceniło sytuację jako "dobrą" lub "bardzo dobrą". **Bardzo źle na tle innych dziedzin, została oceniona dostępność usług medycznych**, ale ta jest mało zależna od samorządu gminnego. Również do gorzej ocenianych sfer, należą kwestie transportu publicznego, szczególnie w zakresie połączeń wewnątrz gminy, co przekładać się może na utrudniony dostęp do edukacji i podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania.

Bardzo wiele dziedzin rzutujących na sytuację społeczną w gminie zostało ocenionych na bardzo wysokim poziomie (zdecydowana większość ocen "dobrych" i "bardzo dobrych", przede wszystkim:

- Jakość nauczania dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjach,
- Dostępność sklepów i usług,
- Dostępność sportu i rekreacji.

Ponadto wielką wartością lokalnej społeczności, jest ocenienie na wysokich poziomach, tak "miękkich" wartości, jak:

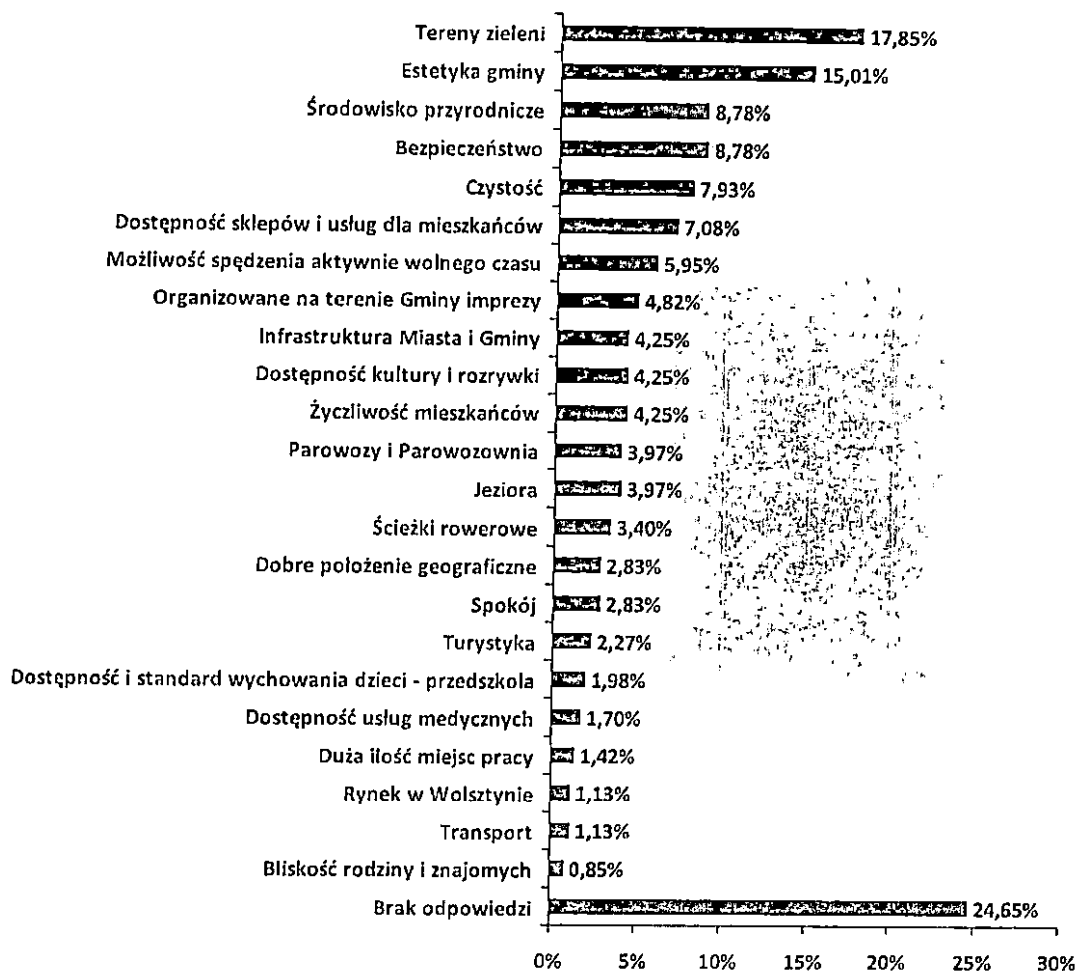
- Estetyka gminy,
- Życzliwość mieszkańców i stosunki dobrosąsiedzkie,
- Poczucie bezpieczeństwa.

Ocena warunków życia w gminie w podziale na płeć przebiegła dość podobnie. Grupy nie odznaczały się skłonnością do skrajnych ocen warunków życiowych. Kobiety wyżej oceniły bezpieczeństwo publiczne i standard nauczania w szkołach, natomiast mężczyźni z reguły lepiej oceniali infrastrukturę wodno-kanalizacyjną czy sportową. Jednak zaistniałe różnice były bardzo niewielkie. Generalnie jednak, to mieszkanki gminy odznaczyły się surowszym poglądem na panujące w niej warunki i jakość życia.

Porównując wyniki badań dotyczących sytuacji społecznej pod względem wieku uczestników, wyraźnie widać różnice wynikające z potrzeb kolejnych pokoleń. Najmłodsza ankietowana grupa wysoko oceniła dostępność sklepów i usług dla mieszkańców, krytykując stan infrastruktury okołodrogowej, dostępność do kultury, rozrywki oraz zagadnienia związane z rynkiem pracy. Grupa mieszkańców w wieku 30-49 lat z kolei, również pozytywnie oceniła dostępność sklepów i usług dla mieszkańców, a ponadto wyraziła zadowolenie ze standardu nauczania dzieci młodzieży. Najstarsi mieszkańcy w wieku 50-59 i powyżej 60 lat okazali najwięcej zadowolenia z poziomu życia w gminie, oceniając większość badanych czynników bardzo wysoko, najgorzej jednak dostępność usług medycznych.

Na pytanie dotyczące pozytywnych elementów życia w gminie Wolsztyn respondenci udzielili 337 odpowiedzi. Najczęstsze zilustrowano na wykresie, a pozostałe zestawiono w tabeli.

Wykres 35. Wskazane przez respondentów pozytywne elementy życia w gminie

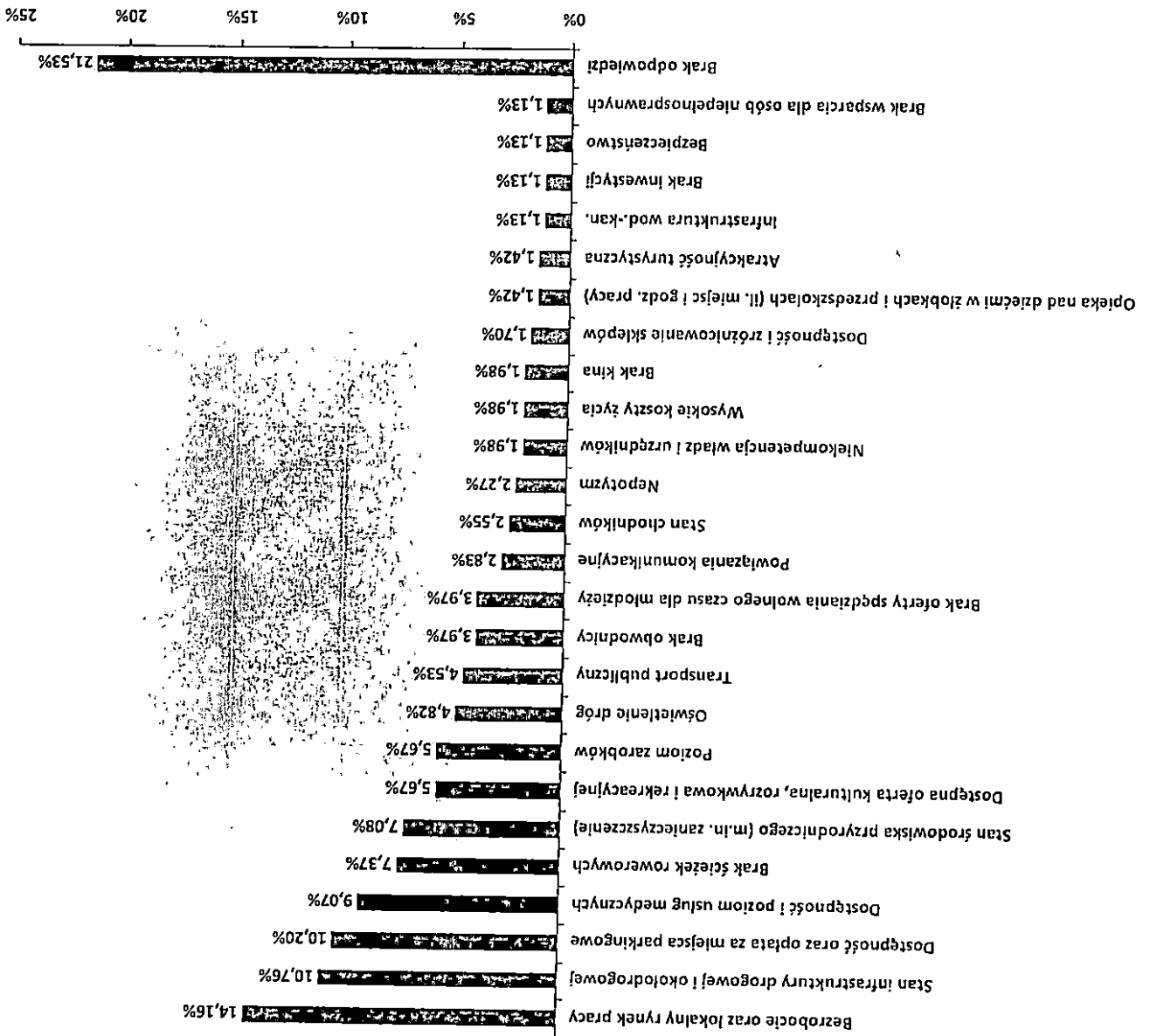
Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Na pytanie dotyczące **problemów (negatywnych aspektów)** życia w gminie Wolsztyn respondenci udzielili 379 odpowiedzi. Najczęstsze zilustrowano na wykresie, a pozostałe zestawiono w tabeli.

Opis	Skala	Wskaznik
Opis: Brak odpowiedzi	3	0,85%
Opis: Smiełńska	3	0,85%
Opis: Brak oferty/mieszkania	3	0,85%
Opis: Usługa administracyjna/mieszkańców w UJM	3	0,85%
Opis: Bezdomni/spotykanie w parkach	3	0,85%
Opis: Niezadowolone miejscowości	2	0,57%
Opis: Usługa w handlu/usługach	2	0,57%

Tabela 16. Pozostałe odpowiedzi na pytanie dotyczące problemów (negatywnych aspektów) życia w gminie

Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 36. Wskazane przez respondentów problemy (negatywne aspekty) życia w gminie

Odpowiedzi	Odsetek wskazan	Liczba wskazan
Poziom nauczania	0,57%	2
Palenie śmieciami w gospodarstwach domowych	0,57%	2
Brak wsparcia dla najuboższych mieszkańców	0,57%	2
Brak wsparcia dla Parowozowni	0,57%	2
Brak pracowników	0,57%	2
Mały przepływ informacji	0,57%	2
Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	0,57%	2
Brak programów profilaktycznych dla najmłodszych	0,28%	1
Brak oświetlenia na ścieżkach	0,28%	1
Małe możliwości zdobycia wykształcenia	0,28%	1
Małomiasteczkowość	0,28%	1
Brak podłączenia miejscowości do sieci telekomunikacyjnej	0,28%	1
Brak wsparcia działalności społecznej mieszkańców	0,28%	1
Widoczny odział pomiędzy ludźmi biednymi a bogatymi	0,28%	1
Niesprzątanie po psach	0,28%	1
Kłusownictwo	0,28%	1
Łatwa dostępność młodzieży do alkoholu i papierosów	0,28%	1
Warunki nauczania	0,28%	1
Przerwy w dostawie prądu	0,28%	1
Narkotyki	0,28%	1
Brak schroniska dla bezdomnych zwierząt	0,28%	1

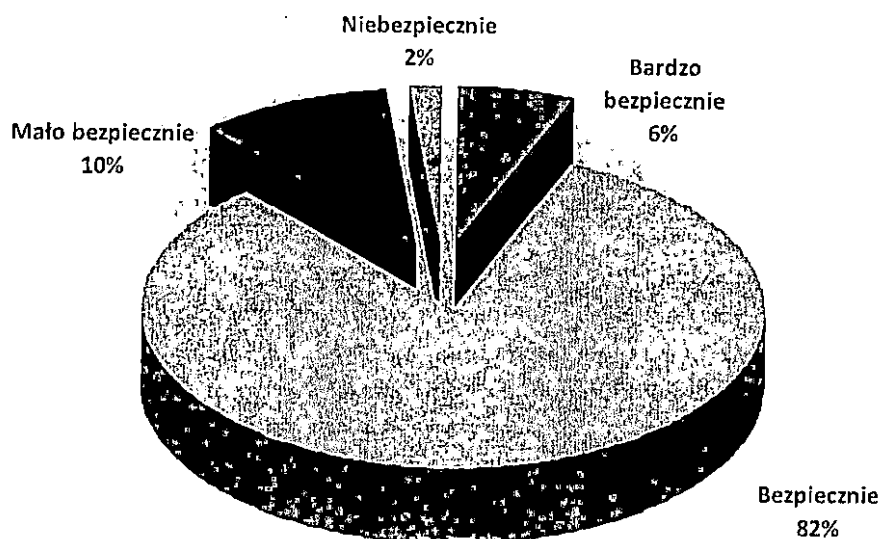
Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wśród najbardziej niebezpiecznych miejsc na terenie gminy Wolsztyn badani wskazywali przede wszystkim:

- Park miejski,
- Okolice parku miejskiego,
- Skrzyżowanie przy Urzędzie Skarbowym,
- Ulice:
 - Lipowa,
 - Poznańska,
 - Komorowska,
 - Energetyczna,
 - Powstańców Wielkopolskich,
 - Garbarska,
 - Kocha,
- Okolice dworca PKP,
- Okolice jezior, deptak i promenada zwłaszcza po zmroku,
- Tzw. Łąki,
- Okolice dyskotek i barów.

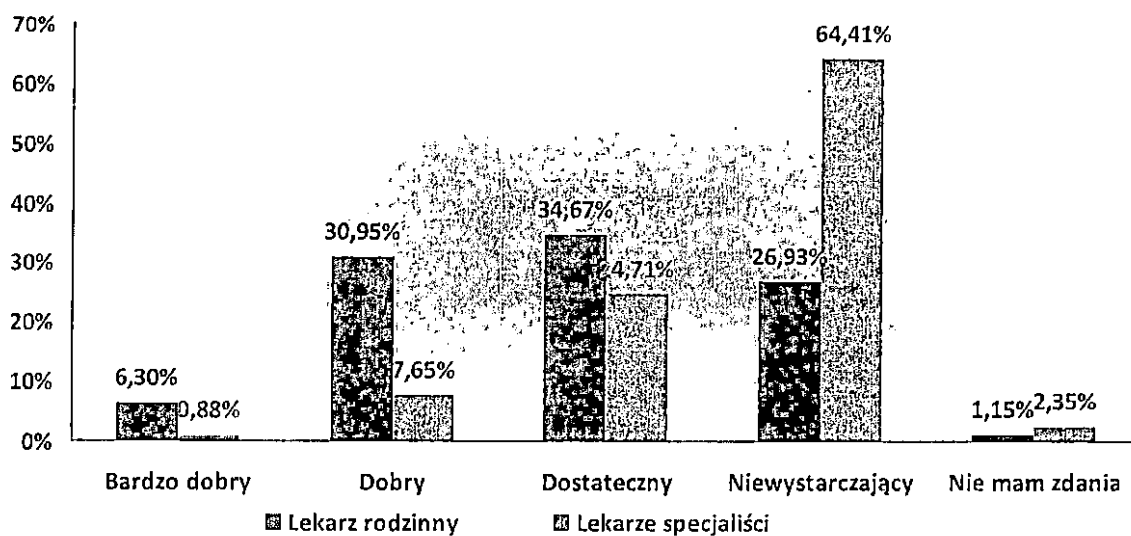
Na pytanie dotyczące bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania respondenci udzielili 229 odpowiedzi.

Wykres 37. Ocena poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania respondentów

Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 38. Ocena dostępności placówek służby zdrowia na terenie gminy

Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

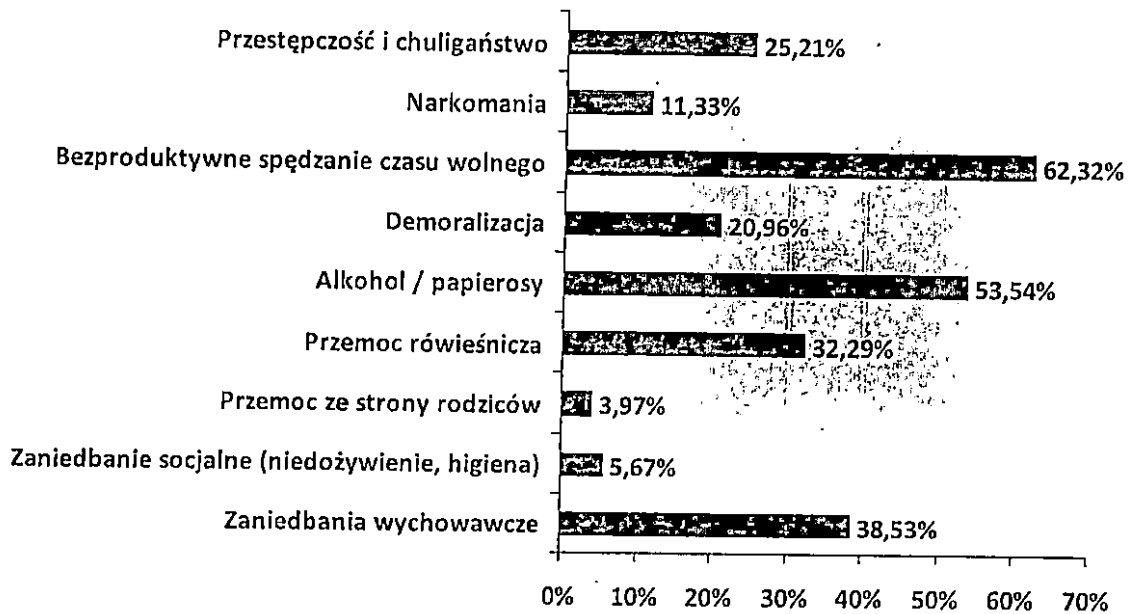
Tabela 17. Pozostałe wskazania respondentów dotyczące dostępności placówek służby zdrowia na terenie gminy (brak lub słaby dostęp do lekarzy specjalistów)

Odpowiedzi	Odsetek wskazan	Liczba wskazan
Wskazania dotyczące specjalistów		
Onkolog	9,92%	35
Kardiolog	9,35%	33
Ortopeda	7,37%	26

Odpowiedzi	Odsetek wskazań	liczba wskazań
Wskazania dotyczące specjalistów		
Neurolog	5,95%	21
Laryngolog	5,95%	21
Endokrynolog	4,25%	15
Gastrolog	3,97%	14
Okulista	3,40%	12
Ortodonta	3,12%	11
Chirurg	2,55%	9
Dermatolog	1,98%	7
Alergolog	1,98%	7
Urolog	1,98%	7
Reumatolog	1,70%	6
Stomatolog	1,70%	6
Ginekolog	1,70%	6
Internista	1,42%	5
Pulmonolog	1,42%	5
Rehabilitant	1,42%	5
Rezonans magnetyczny	1,13%	4
Geriatra	1,13%	4
Nefrolog	0,85%	3
Chirurg ortopeda	0,57%	2
Chirurg naczyniowy	0,57%	2
Neurochirurg	0,57%	2
Hematolog	0,57%	2
Psychiatra	0,57%	2
Wskazania dotyczące specjalistów dziecięcych		
Pediatra	6,80%	24
Chirurg dziecięcy	6,23%	22
Kardiolog dziecięcy	2,83%	10
Neurolog dziecięcy	1,42%	5
Stomatolog dziecięcy/w szkołach	1,42%	5
Ortopeda dziecięcy	1,13%	4
Specjaliści dziecięcy	0,85%	3
Pulmonolog dziecięcy	0,85%	3
Onkolog dziecięcy	0,57%	2
Endokrynolog dziecięcy	0,57%	2
Diabetolog dziecięcy	0,57%	2
Logopeda	0,57%	2
Psychiatra dziecięcy	0,57%	2
Okulista dziecięcy	0,57%	2

Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Wykres 39. Dostrzegane przez respondentów negatywne zjawiska występujące wśród dzieci i młodzieży

Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Inne wskazania podane przez respondentów:

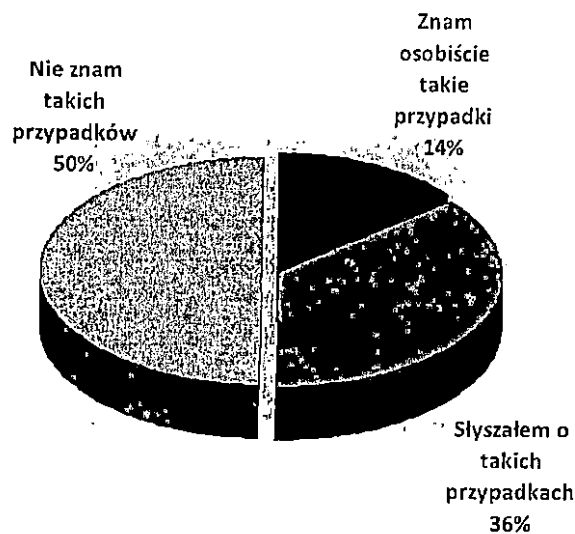
- Negatywny wpływ gier komputerowych,
- Wywyższanie się bogatszych nad biedniejszymi,
- Sponsoring.

Natomiast podane sposoby rozwiązywania problemów odnoszących się do dzieci i młodzieży to:

- Oferta sportowa,
- Zajęcia pozalekcyjne, rozbudowana oferta świetlic wiejskich,
- Programy profilaktyczne w szkołach, rozmowa z nauczycielami,
- Zainteresowanie lokalnej społeczności, opieki społecznej,
- Warsztaty terapeutyczne, świetlice socjoterapeutyczne,
- Zwiększona ilość patroli,
- Dostęp do poradni, psychologa, telefon zaufania,
- Zmniejszenie bezrobocia.

łącznie respondenci podali 255 propozycji.

Wykres 40. Występowanie zjawiska przemocy domowej w gminie wg opinii badanych

Źródło: Opracowanie na podstawie badań ankietowych

Proponowane przez badanych sposoby rozwiązywania problemów rodzinnych:

- Terapia rodzinna oraz porady psychologa
- Wspólne rozwiązywanie problemów
- Wsparcie ze strony szkoły, wyspecjalizowanych placówek oraz lokalnej społeczności
- Zajęcia dodatkowe, zagospodarowanie czasu wolnego
- Grupy wsparcia i grupy moderowane
- Edukacja rodziców
- Leczenie osób chorych m.in. alkoholików
- Walka z szarą strefą
- Miejsca pracy
- Profilaktyka w szkołach

łącznie respondenci podali 159 propozycji.

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie wynika, że najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej mieszkańcom gminy w 2014 roku były:

- ubóstwo,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- alkoholizm,
- potrzeba ochrony macierzyństwa,
- bezdomność.

Osoby, które dotknęło **ubóstwo** znajdują się w najtrudniejszej sytuacji socjalno-bytowej. W 2014 roku 404 rodzin i 1.038 osób w tych rodzinach korzystało ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie. Niski poziom wykształcenia w tych rodzinach przenoszony jest z pokolenia na pokolenie, co w sposób istotny wpływa na równoczesną transmisję ubóstwa. Osoby borykające się z problemem ubóstwa to przeważnie także bezrobotni, a niejednokrotnie osoby żyjące w rodzinach, w których mają miejsce różne patologiczne zachowania. Ubóstwo ściśle łączy się zatem z innymi powodami udzielania pomocy społecznej.

Kolejnym istotnym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest **niepełnosprawność** i **ciężka lub długotrwała choroba**. Pomoc dla osób niepełnosprawnych, poza wsparciem finansowym, koncentruje się wokół pomocy usługowej. Osoby niepełnosprawne mogą korzystać z usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Długotrwała choroba która z medycznego punktu widzenia określana jest jako choroba przewlekła. Pod względem natężenia występowania problem ciężkiej lub długotrwałej choroby jest podobny do problemu bezrobocia, jednak negatywne skutki chorób są o wiele trudniejsze do wyeliminowania. Dzieje się tak dlatego, iż dążenie do poprawy sytuacji osoby ciężko lub długotrwanie chorej często w znacznie mniejszym stopniu zależy od samego chorego. Na pewno nie wystarczy więc tu sama motywacja, gdyż wyjście z ciężkiej, długotrwałej choroby – o ile w ogóle jest możliwe, prawie zawsze wymaga znacznych nakładów finansowych przez długi czas. W sytuacji, gdy problem osoby długotrwanie chorej jest nierozwiązywalny, organy do tego uprawnione mogą zdecydować o wydaniu stopnia niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne i ciężko lub długotrwanie chore borykać się muszą z utrudnionym dostępem do specjalistycznej opieki medycznej, wysokimi kosztami procesu leczenia i często brakiem środków finansowych w wyniku pozostawania bez pracy. Biorąc pod uwagę zwłaszcza fakt, że ciężka czy długotrwała choroba

może być tylko przejściowa, należy wesprzeć osoby chore wsparciem, które ułatwi im na funkcjonowanie w społeczeństwie, a niejednokrotnie pozwoli na wyjście ze stanu choroby.

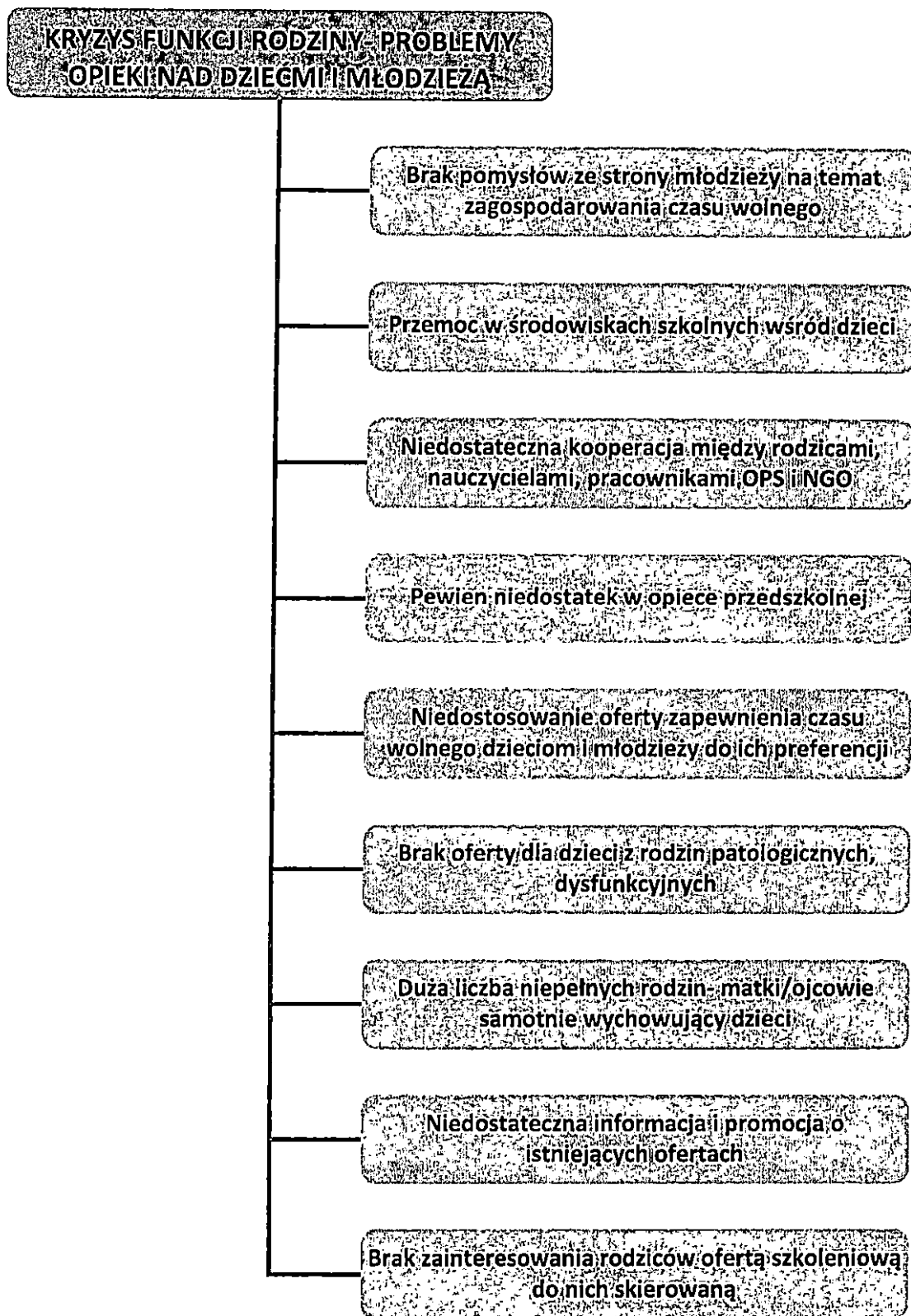
Dominującym problemem utrudniającym lub uniemożliwiającym prawidłowe funkcjonowanie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej jest **bezrobocie**. Implikuje ono również ubóstwo. Cechą charakterystyczną osób bezrobotnych w gminie jest niskie wykształcenie, bezradność w poszukiwaniu pracy, a także bariery komunikacyjne. Dominującą grupą wśród osób bezrobotnych stanowią tzw. osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których zaliczamy: długotrwale bezrobotnych i bez prawa do zasiłku, osoby po 50 roku życia i absolwenci szkół do 25 roku życia. Podstawowe znaczenie w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia i może przyjmować zróżnicowane formy, np. planowanie nowych koncepcji życia zawodowego czy rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie.

Nieznaczny spadek liczby udzielonej pomocy mieszkańcom gminy ze względu na problem **alkoholizmu** czy – wydawałoby się nie dotyczącej gminy Wolsztyn **narkomanii**, nie oznacza zmniejszenia się problemu w ogóle. Alkoholizm jest w obecnych czasach jednym z najpoważniejszych zjawisk patologicznych, mających wpływ na degradację życia społecznego i rodzinnego. Problem ten nie omija gminy Wolsztyn. Analiza uwarunkowań zjawiska pokazuje, iż częstą przyczyną alkoholizmu są takie problemy, jak: brak możliwości podjęcia pracy, spadek stopy życiowej społeczeństwa, spowodowany głównie bezrobociem i niskim wynagrodzeniem za pracę, konflikty rodzinne. Rozwinięta sieć placówek handlowych, lokali gastronomicznych, gdzie mieszkańcy gminy, w tym młodzież ma możliwość nabycia alkoholu, ma także negatywny wpływ na skalę tego zjawiska. Osoby borykające się z problemem alkoholizmu – same osoby uzależnione, jak i członkowie ich rodzin, często wstydzą się ujawnić i skorzystać z oferowanej przez placówki pomocy.

Ponadto problemy społeczne dotyczą rodziny wielodzietne i niepełne oraz osoby starsze w wieku poprodukcyjnym i jest to głównie **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego**. Podkreślić należy przy tym, że istnieje silna złożoność problemów i wzajemne ze sobą powiązanie. Rodziny bezradne wychowawczo – to przeważnie rodziny, w których występują także alkoholizm, ubóstwo, długotrwała choroba, przemoc.

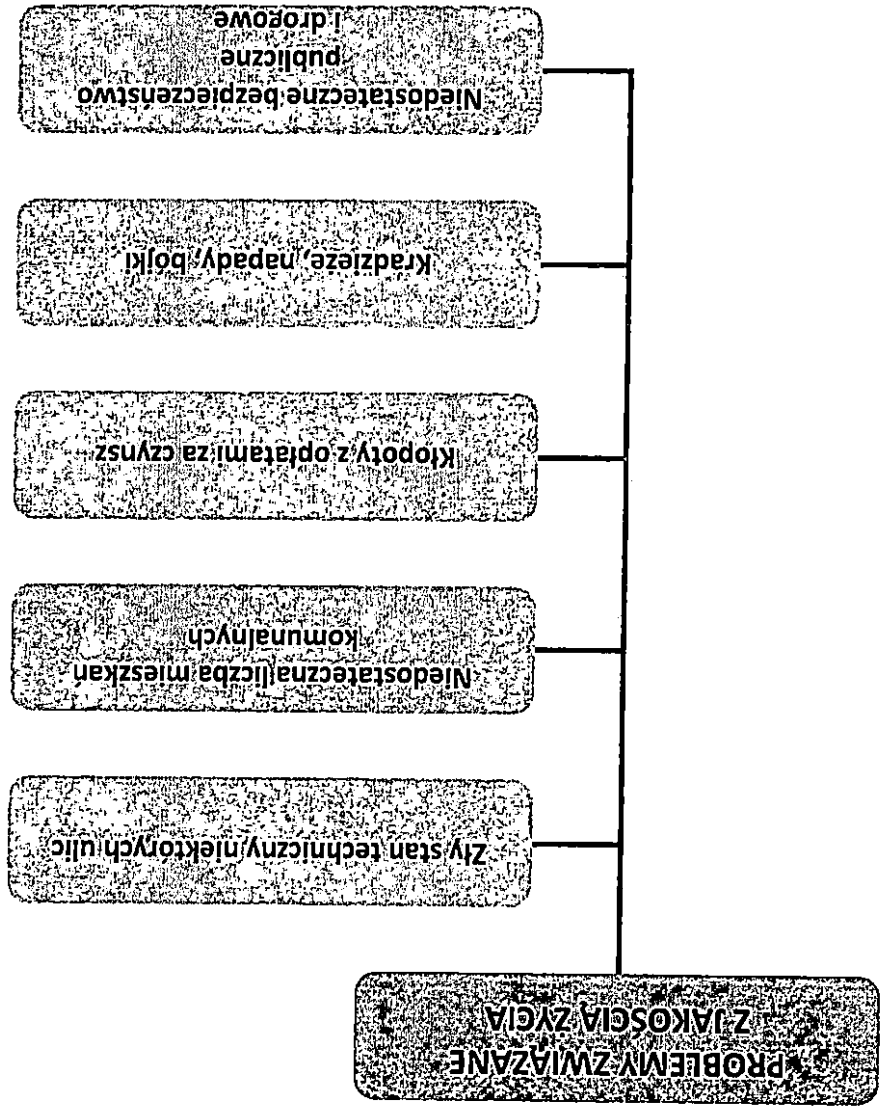
Zdiagnozowane problemy społeczne usystematyzowano poniżej.

Rysunek 1. Problemy związane z kryzysem funkcji rodziny i bezradnością w opiece nad dziećmi i młodzieżą

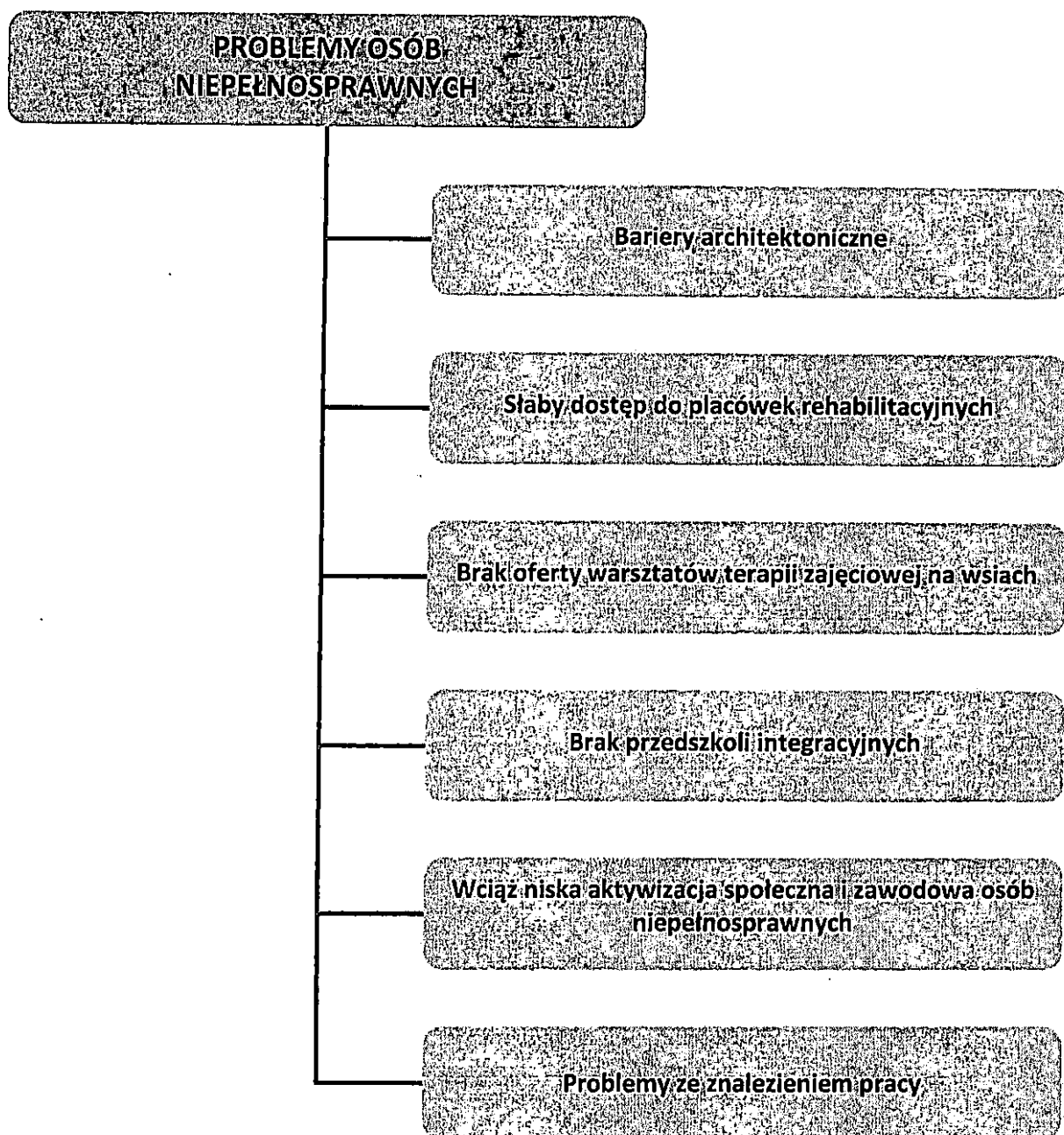
Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Zródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

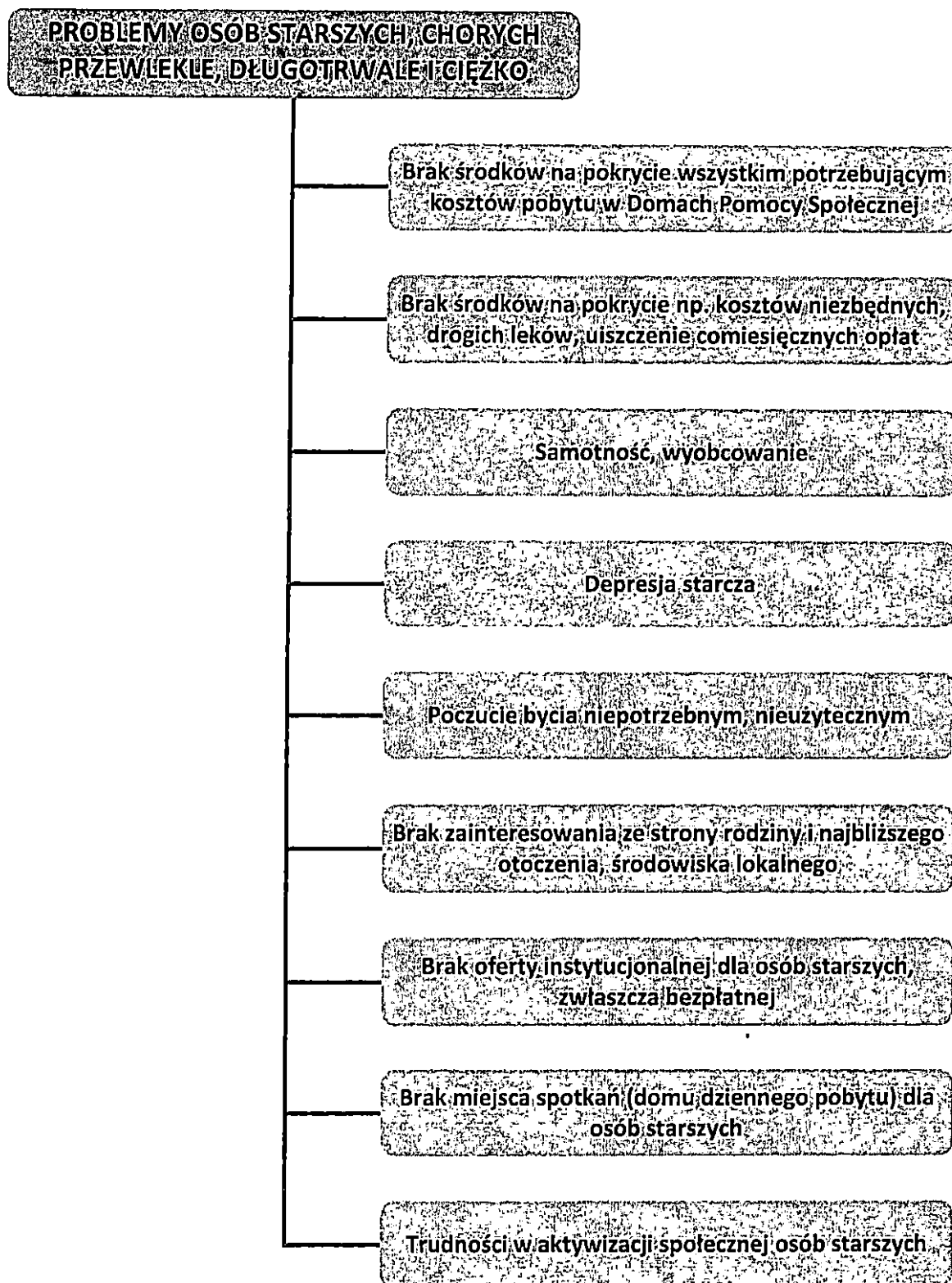
Rysunek 2. Problemy związane z ubóstwem i jakością życia

Rysunek 3. Problemy związane z niepełnosprawnością

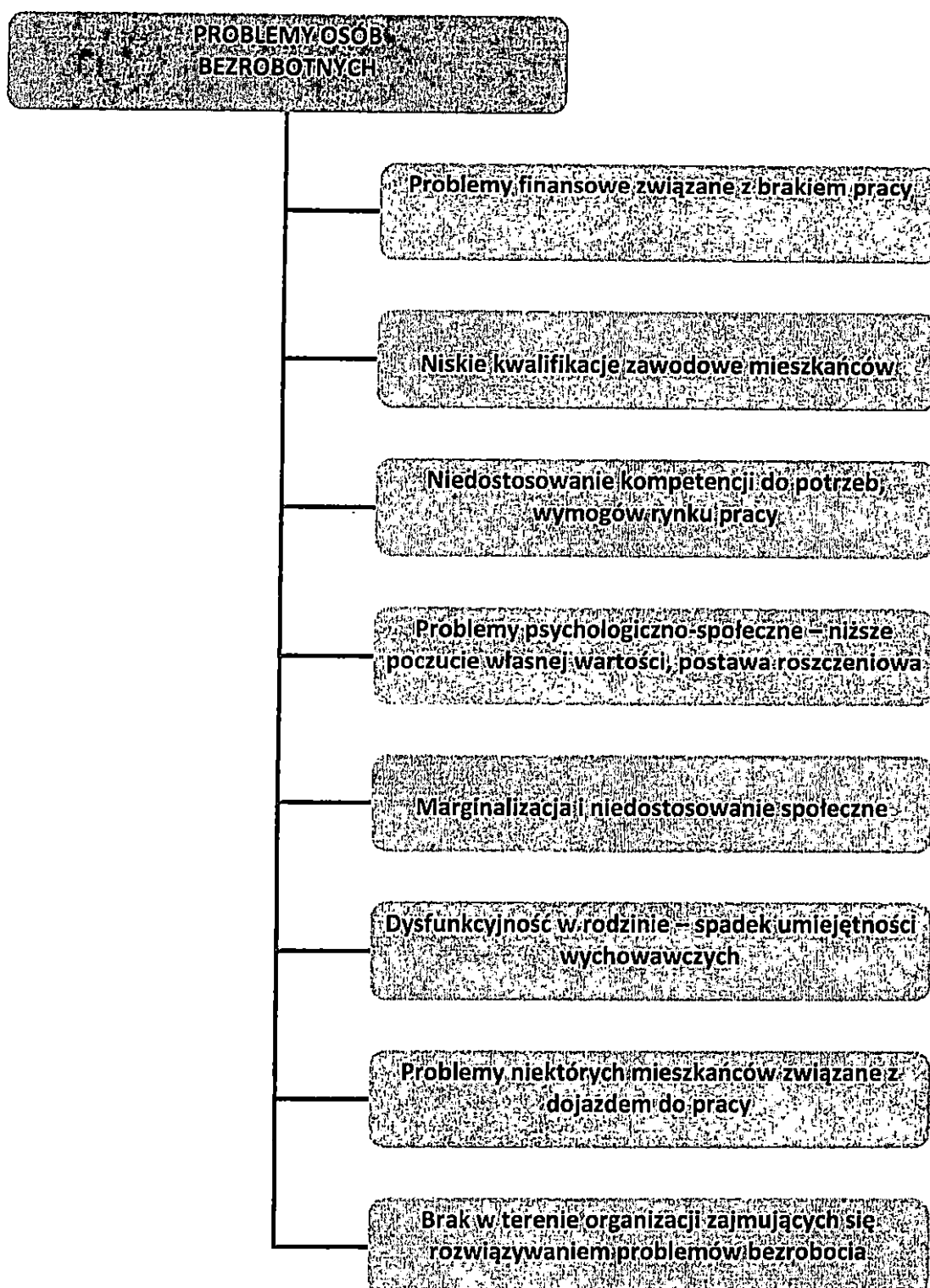
Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Rysunek 4. Problemy związane z wiekiem starszym, chorobami przewlekłymi, ciężkimi i długotrwałymi

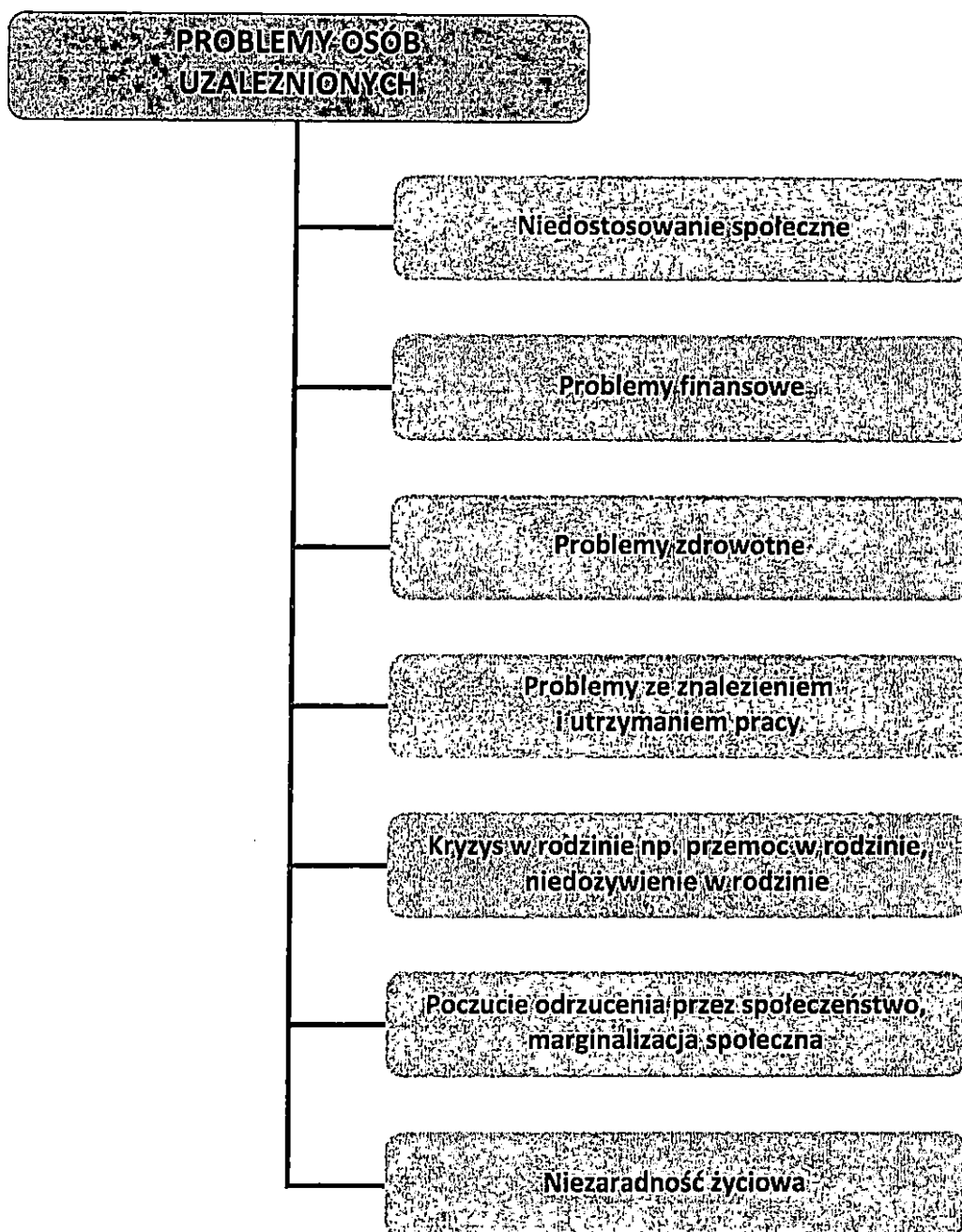
Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Rysunek 5. Problemy związane z bezrobociem

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Rysunek 6. Problemy związane z uzależnieniami

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji, stosowana w planowaniu strategicznym. W przypadku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron systemu pomocy społecznej w gminie oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim dysponuje gmina oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

- Mocne strony (ang. strengths) – obszary, gdzie obecne działania i stosowane metody oceniane są jako skuteczne wobec aktualnych i przyszłych potrzeb. To zjawiska pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju gminy, na które bezpośredni wpływ ma sama gmina.
- Słabe strony (ang. weaknesses) – obszary występowania słabości w odniesieniu do obecnych i przyszłych potrzeb oraz przeszkód w wykorzystywaniu szans. Są to zjawiska ograniczające możliwości rozwoju, na które bezpośredni wpływ ma gmina.
- Szanse (ang. opportunities) – obszary mogące wspierać nasze przewidywane działania i mające korzystny wpływ na rozwój gminy. To zjawiska pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju gminy, występowanie którego jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.
- Zagrożenia (ang. threats) – obszary, które będą miały niekorzystny wpływ na rozwój gminy i na przewidywane działania. To zjawisko negatywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju gminy, występowanie którego jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.

Analiza SWOT pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał stanowi bazę budowania strategii, słabości są problemami i ograniczeniami, które trzeba pokonać. Zagrożenia są ostrzeżeniem przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, natomiast szanse stanowi wsparcie dla lokalnej polityki społecznej. Przedstawiona analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu Miasta i Gminy Wolsztyn oraz jednostek mu podległych. Analiza SWOT obejmuje następujące obszary:

- Bezrobocie i ubóstwo,
- Rodzina, dzieci i młodzież,
- Uzależnienia i przemoc w rodzinie,
- Starość,
- Niepełnosprawność,
- Kapitał społeczny i ludzki.

Tabela 18. Analiza SWOT

BEZROBOCIE I UBOSTWO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta lokalna gospodarka, silny sektor MISP, brak monokultury, • Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w powiecie poprzez aktywizację osób bezrobotnych, • Spadek liczby bezrobotnych osób, bardzo niskie bezrobocie • Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • Prowadzenie działań zachęcających inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy na terenie gminy, • Prowadzenie wsparcia dla bezrobotnych niepełnosprawnych – dofinansowanie prowadzenia własnej działalności, • Funkcjonowanie Ochotniczego Hufca Pracy – Młodzieżowego Centrum Karierę i Punktu Pośrednictwa Pracy, 	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczący udział w strukturze bezrobocia osób w wieku 18-24 i 25-34 lata oraz osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym i niższym, • Brak atrakcyjnych warunków do zatrudniania młodych ludzi, skutkujące opuszczaniem przez nich gminy w poszukiwaniu pracy, • Brak preorientacji zawodowej dzieci i młodzieży w szkołach, • Pewna sezonowość rynku pracy, • Brak chęci do zmiany trudnej sytuacji rodzinnej, • Brak osób chętnych do pracy, duże zatrudnienie w szarej strefie, • Brak kwalifikacji zawodowych i doświadczenia klientów PUP, • Problemy natury mentalnej klientów PUP (pochodzenie ze środowisk wiejskich, mała mobilność, długotrwałe bezrobocie, problemy zdrowotne), • Problem z nabyciem mieszkania ze względu na cenę.
SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Ludność w wieku produkcyjnym stanowiąca największy odsetek z wszystkich grup aktywności ekonomicznej, • Wzrost mobilności zawodowej i geograficznej mieszkańców, • Dostępność informacji o ofertach pracy, wolnych miejscach, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, • Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych, • Polityka unijna sprzyjająca włączeniu społecznemu osób narażonych na marginalizację społeczną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadający odsetek osób, będących w wieku produkcyjnym, • Niska liczba nowych miejsc pracy, • Postępujące zjawisko ubóstwa, • Delegowanie kolejnych zadań z budżetu centralnego do budżetów gminnych bez zabezpieczenia finansowego, • Wysokie koszty pracy, • Osoby bezrobotne rejestrujące się w Powiatowym Urzędzie Pracy wyłącznie w celu uzyskania świadczeń zdrowotnych, • Brak powrotu na teren powiatu osób wyjeżdżających w celu zdobycia wyższego wykształcenia.

RODZINA, DZIECI, MŁODZIEŻ

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin, • Praca asystenta rodziny, który oferuje pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, • Działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, • Funkcjonowanie programów profilaktycznych w szkołach, • Praca pedagogów szkolnych w placówkach oświaty, • Prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania w szkołach, • Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i rodziców w zakresie uzależnień, • Dostępność infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, umożliwiającej fizyczną aktywność rodzin, dzieci i młodzieży, • Bogata oferta kół zainteresowań i wydarzeń kulturalnych (nieodpłatnych), przyczyniająca się do aktywizowania rodzin, dzieci i młodzieży, • Duża liczba prężnie działających klubów sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wystarczającej liczby miejsc w żłobku i przedszkolach w mieście, • Ograniczony czasem oczekiwania dostęp do poradnictwa specjalistycznego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, • Mimo dość bogatej oferty, spędzania czasu wolnego - niedostosowywanie jej do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży, • Słaba oferta dla młodzieży poza miastem, • Brak szczegółowej diagnozy negatywnych zachowań dzieci w szkole - w tym spożywania alkoholu i narkotyków, • Niedostateczna dostępność mieszkań niskoczynszowych, • Placówki szkolne wymagające doposażenia, • Rosnąca liczba rodzin borykających się z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, • Brak w gminie poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, • Niewystarczające dostosowanie kierunków kształcenia ponadgimnazjalnego do potrzeb rynku pracy, • Niedostateczny stopień zaangażowania i współpracy organizacji pozarządowych w działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych dzieci i młodzieży, zwłaszcza z rodzin dysfunkcyjnych.
SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych, • Moda na zdrowy, sportowy styl życia i wzrost świadomości zdrowotnej, • Rządowy program wspierania rodzin Rodzina 500 plus, • Program Karta Dużej Rodziny - promujący pozytywny wizerunek rodziny wielodzietnej oraz zwiększający szanse rozwojowe i życiowe dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych, • Aktywność organizacji pozarządowych i parafii, sprzyjająca integracji społecznej i propagująca dobre wzory zachowań. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych, • Niedostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży, wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego, • Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego przez młodzież, • Brak ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci, • Niewystarczająca dostępność opieki medycznej, • Narastająca liczba dzieci z problemami psychicznymi, • Bierność klientów pomocy społecznej, • Niewystarczająca liczba środków na wsparcie rodzin wielodzietnych.

UZALEZNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowa realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii; • Prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień; • Zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień; • Kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe; • Prowadzenie wśród nauczycieli działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień; • Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych; • Prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród rodziców sprzedawców napojów alkoholowych; • Prowadzenie kampanii przeciw przemocy w rodzinie; • Prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży; • Działające grupy AA, pomoc parafii w rozwiązywaniu problemów ludzi uzależnionych; • Oferta w postaci Niebieskiej Karty dla rodzin, w których ma miejsce przemoc domowa; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt duża tolerancja społeczna dla picia alkoholu na ulicach i przejawów wandalizmu i przemocy; • Wzrost zachowań patologicznych wśród dzieci i młodzieży; • Ograniczone środki finansowe na działania przeciw przemocy w rodzinie i pomoc osobom i rodzinom uzależnionym od alkoholu; • Niedostateczny stopień zaangażowania i współpracy organizacji pozarządowych w działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie;
SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych; • Rosnąca świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami; • Zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów; • Programy wsparcia rodzin borykających się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie; 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie; • Mała liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • Wzrost liczby osób w stosunku do których należy podjąć działania pomocowe ze względu na przemoc w rodzinie, problemy alkoholowe;

STAROSC

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza na temat liczby osób starszych i ich problemach, • Informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, • Podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi, • Dostęp osób starszych do wsparcia w formie klubu seniora, czy Uniwersytetu III Wieku, • Kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej, • Prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych, • Prowadzenie działań mających na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych, • Prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej, ułatwiającej osobom starszym codzienne życie, • Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych, • Funkcjonowanie na terenie gminy zakładu pielęgnacyjno-opiekunczego, należącego do ZOZ 	<ul style="list-style-type: none"> • Bariery architektoniczne dla osób starszych i niepełnosprawnych w niektórych budynkach użyteczności publicznej oraz w przestrzeni miasta i gminy, • Brak domu dziennego pobytu dla osób starszych, • Szybki przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, • Brak usług geriatry na terenie gminy, • Niedostateczny stopień zaangażowania i współpracy organizacji pozarządowych w działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych dotyczących osób starszych.
SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy, • Możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny, • Funkcjonowanie podmiotów wspierających dla osób starszych, • Odpowiedni dostęp osób starszych do małych form pomocy, • Zwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych, • Brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych, • Istnienie i preżne działanie organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca liczba osób starszych (starzenie się społeczeństwa) stanowiąca ryzyko nieadekwatnej do potrzeb liczby placówek oferujących opiekę osobom starszym, np. w formie pobytu w domu pomocy społecznej czy usług opiekunczych, • Rosnąca liczba samotnych osób starszych będących świadczeniobiorcami OPS, • Brak możliwości opieki ze strony rodziny nad osobami starszymi, • Dalsza emigracja ludzi młodych.

NIEPEŁOSPRAWNOŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, • Odpowiednia liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym • Podejmowanie działań mających na celu uwrażliwienie mieszkańców gminy na potrzeby osób niepełnosprawnych, • Podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym oraz z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, • Udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie niepełnosprawnym, • Upowszechnianie wśród niepełnosprawnych informacji o ofertach pracy, • Funkcjonowanie w gminie Warsztatów Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych, • Funkcjonowanie w gminie zakładów pracy chronionej, sprzyjających integracji i aktywizacji osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych w niektórych budynkach użyteczności publicznej oraz w przestrzeni miasta i gminy, • Znacząca liczba rodzin osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych korzystająca z pomocy społecznej, • Brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, • Brak danych dotyczących całkowitej liczby osób niepełnosprawnych w gminie w tym dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, • Ograniczone środki finansowe na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych, • Niedostateczny stopień zaangażowania i współpracy organizacji pozarządowych w działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych dotyczących osób niepełnosprawnych.
SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Niemarginalizowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych, • Posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia, a także o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy, • Wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych, • Działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie, • Niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu, • Brak możliwości opieki ze strony rodziny nad osobami niepełnosprawnymi, • Limitowanie przez NFZ dostępu do zakładów opiekuńczo-leczniczych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

MOCNE STRONY

- Duży potencjał społeczny, liczne kluby i organizacje pozarządowe.
- Istnienie partnerstwa między samorządem i organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
- Organizacja bezpłatnych wydarzeń sportowych i kulturalnych, przyczyniająca się do wzrostu aktywności i integracji społecznej mieszkańców.
- Duża liczba szlaków, ścieżek rowerowych i innych obiektów turystyczno-rekreacyjnych, przyczyniająca się do wzrostu aktywności i integracji społecznej mieszkańców.
- Rozwijanie umiejętności i kwalifikacji mieszkańców dzięki uczestnictwu w projektach aktywnej integracji organizowanych przez OPS, współfinansowanych ze środków UE i Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
- Infrastruktura społeczna w mieście i na wsiach, umożliwiająca realizację przedsięwzięć scalających mieszkańców.
- Otwartość władz Gminy na inicjatywy społeczne i współpracę z organizacjami pozarządowymi.
- Doświadczenie w działaniu na rzecz rozwoju aktywnej integracji społecznej.
- Operatywność kadry działającej na rzecz aktywnej integracji społecznej oraz podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego.
- Diagnozowanie problemów społecznych w gminie i informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia.

SŁABE STRONY

- Ograniczona pula środków finansowych na rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.
- Brak rozwiniętych działań na rzecz ekonomii społecznej.
- Skala istniejących problemów społecznych - ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, przewlekłych chorób, niewydolności opiekuńczo-wychowawczej i innych skutkujących zagrożeniem marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zagwarantowane dla Polski w ramach budżetu UE środki finansowe na rozwój kapitału ludzkiego i społecznego w nowym okresie programowania UE; • Promocja rozwoju ekonomii społecznej; • Rozwój polityki państwa na rzecz ekonomii społecznej; • Program wspierania rodzin wielodzietnych - Karta Dużej Rodziny - sprzyjający budowie kapitału ludzkiego i społecznego; • Dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w osrodku pomocy społecznej, posiadająca m.in. wiedzę na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych, mogących świadczyć pomoc mieszkańcom oraz na temat problemów społecznych w gminie; • Posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia; • Odpowiednia jakość obsługi Klientów OPS; • Wzrastająca liczba wolontariuszy, świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia; • Świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej; • Zmieniający się wizerunek instytucji sektora pomocy społecznej - od nastawionego na opiekunczość na nastawiony na aktywizację osób potrzebujących wsparcia; • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej; • Zaangażowanie kościołów i organizacji pozarządowych w działania pomocowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niedofinansowany system pomocy społecznej z uwagi na rosnące nakładanie zadań na gminy; • Mała liczba grantów i duża liczba podmiotów aplikujących o wsparcie finansowe, utrudniające pozyskanie środków; • Małe zainteresowanie pracodawców rozwojem ekonomii społecznej;

Źródło danych: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

VI. MISJA

Kluczowym elementem niniejszej Strategii jest misja, będąca naczelnym celem polityki społecznej Miasta i Gminy Wolsztyn, wokół której powinny koncentrować się działania różnych lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Misja precyzuje, jaki powinien być wizerunek gminy w perspektywie następnych lat i jakie są priorytety w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców.

W procesie prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Wolsztyn na lata 2016 - 2025 sprecyzowano misję w sposób następujący:

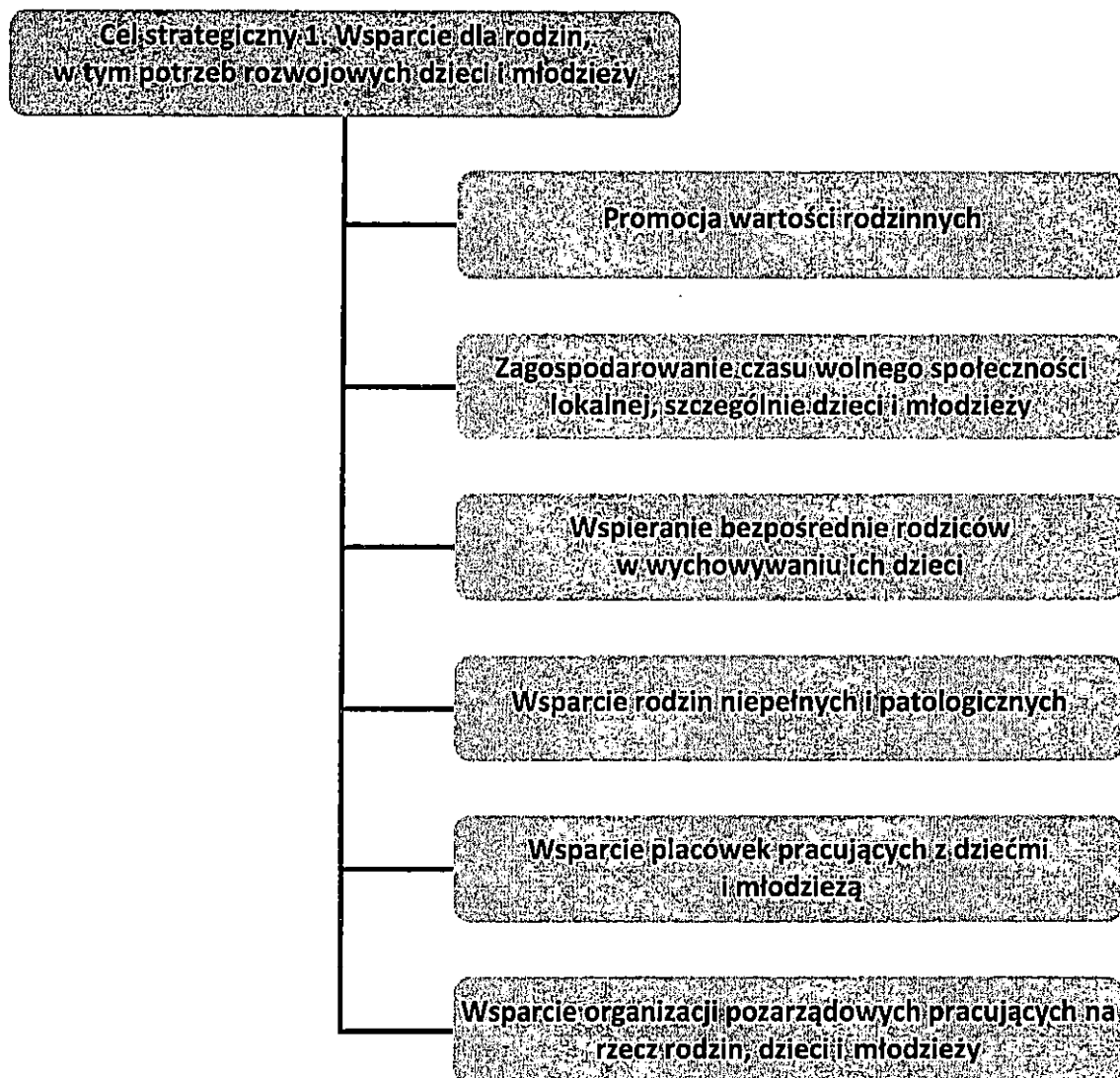
**Zapewnienie coraz lepszych warunków życia i zdrowia mieszkańców
oraz eliminacji negatywnych zjawisk w życiu miasta i gminy
poprzez zbudowanie systemu współpracy
i rozwój lokalnego potencjału społecznego**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych poniżej celów głównych i operacyjnych oraz kierunków działań.

VII. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

Poniżej scharakteryzowano i zobrazowano na schematach cele strategiczne oraz kierunki działań zmierzające do rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 7. Cel strategiczny 1. Wsparcie dla rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Obserwowany we współczesnym świecie kryzys funkcji rodziny i wartości nie omija miasta i gminy Wolsztyn. Obserwuje się wzrastającą liczbę rozwodów, czy też wyjazdów do pracy za granicą, a w konsekwencji więcej rodzin, w których dzieci wychowywane są przez jednego

rodzica, co może tworzyć warunki do częstszego pozostawiania dzieci bez kontroli. Obserwuje się także coraz częściej zjawisko przetrzucania odpowiedzialności za wychowanie dziecka na instytucje. Te i inne zjawiska niekorzystnie wpływają na dzieci i młodzież, która pozostawiona jest często sama sobie na całe popołudnia i wieczory bez wskazówek co do form spędzania czasu po obowiązkowych zajęciach szkolnych. Za proces wychowywania dzieci i przekazywania im niezbędnych wartości i wzorców współodpowiedzialne jest wiele środowisk społecznych: najbliższe środowisko rodzinne, instytucje, a także grupy rówieśnicze, z których często młodzież czerpie wzorce zachowania, a w pewnym wieku są najsilniejszą grupą wpływu. Aby wesprzeć, niejednokrotnie rozbite, ubogie, dysfunkcyjne rodziny w należyтым pełnieniu funkcji wychowawczych, przygotować należy kompleksową ofertę działań w tym obszarze.

Promocja wartości rodzinnych

Podejmowane działania będą miały na celu przypomnienie, że takie wartości rodzinne jak miłość, serdeczność, wsparcie czy szacunek są najistotniejszymi elementami zapewniającymi sukces w procesie wychowawczym. Odbywać się to może poprzez włączanie rodziców w przedsięwzięcia organizowane dla dzieci, zarówno w obrębie ich zajęć lekcyjnych, jak i pozalekcyjnych. Niezbędne jest przygotowanie szerszej oferty zajęć sportowych, konkursów, imprez kulturalnych, turystycznych dla całych rodzin. Z przeprowadzonych w procesie tworzenia Strategii badań, rozmów i obserwacji wynika, iż występują braki zarówno w koordynacji, jak i w promocji wyżej wymienionych działań. Problem nie polega bowiem do końca na tym, że Wolsztyn nie ma obecnie ofert dla dzieci i rodzin, lecz na tym, że działania te nie są dostatecznie rozpropagowane. Zgodnie z zaleceniami zostanie więc zintensyfikowana działalność promocyjna i usprawniona będzie komunikacja pomiędzy instytucjami, klubami, ośrodkami realizującymi powyższe działania, tak by nie powielaly tych samych projektów, lecz wzajemnie się uzupełniały i wspierały.

Zagospodarowanie czasu wolnego społeczności lokalnej, szczególnie dzieci i młodzieży

Dla wsparcia dzieci w prawidłowym rozwoju należy zagwarantować im ofertę zajęć pozalekcyjnych poszerzających i rozbudzających ich zainteresowania. Poprzez realizację tego celu rodziny otrzymają pomoc w procesie wychowawczo-edukacyjnym. Będzie to stanowić zarazem działania profilaktyczne, zapobiegające spędzaniu negatywnie wolnego czasu (bójki, wandalizm, narkotyki, papierosy, alkohol). Przewiduje się stopniowe zwiększanie oferty zajęć sportowych różnego rodzaju. Sport i zdrowy styl życia wpływają bowiem bardzo korzystnie nie tylko na kondycję fizyczną młodego człowieka, ale także kształtują jego charakter poprzez wyrabianie cech takich jak: wytrwałość, konsekwencja, cierpliwość, aktywność.

Bezpośrednie wspieranie rodziców w wychowywaniu ich dzieci

Pomocne tu mogą być spotkania konsultacyjno-doradcze dla rodziców ze specjalistami – psychologami, pedagogami, a także stworzenie stałego punktu doradczego dla rodziców. Aby móc zapewnić zwłaszcza młodym rodzicom podjęcie pracy potrzebne jest zwiększenie liczby przedszkoli i klubów malucha tj. placówek wspierających rozwój dzieci. Rozważyć warto także wydłużenie godzin funkcjonowania i zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach już istniejących. Ponadto istnieje potrzeba zwiększenia liczby dostępnych miejsc w żłobku lub

budowa nowego obiektu dla najmłodszych mieszkańców miasta i gminy, potrzebujących zapewnienia opieki całodniowej.

Wsparcie rodzin niepełnych, patologicznych i ubogich

Program będzie realizowany poprzez przygotowanie specjalnych systemów wsparcia w rozwoju dzieci z grup zwiększonego ryzyka, głównie związanych z przeciwdziałaniem skutkom negatywnych zjawisk występujących w rodzinach. Dzieci z takich rodzin są szczególnie pokrzywdzone, a przy tym podatne na przejmowanie niekorzystnych wzorców. Program może być realizowany zarówno poprzez konsultacje i spotkania z rodzinami i dziećmi, jak i poprzez zwiększenie liczby zajęć sportowych, które umożliwiają rozładowanie napięcia i agresji. Ważne jest też skierowanie dla dzieci z tych rodzin oferty wypoczynku letniego i zimowego.

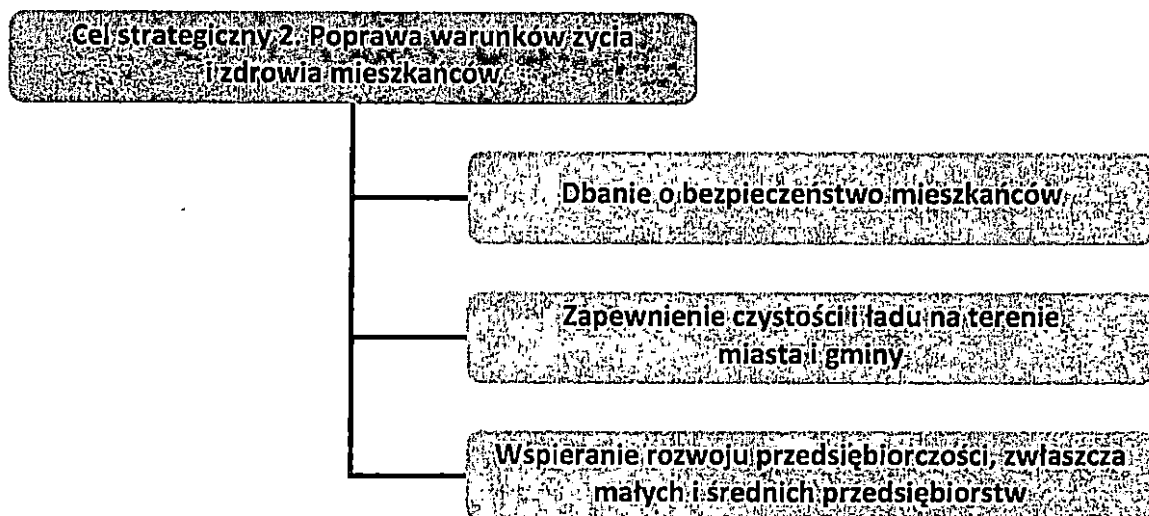
Wsparcie organizacji pozarządowych pracujących na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży

Wsparcie to odbywać się będzie poprzez system minigrantów dla organizacji pozarządowych, działających na rzecz poprawy sytuacji rodzin, dzieci i młodzieży. Wsparcie organizacji pozarządowych obejmować może także udostępnianie bazy lokalowej lub system szkoleń.

Wsparcie placówek pracujących z dziećmi i młodzieżą

Wsparcie to polegać będzie m.in. na koniecznym doposażeniu placówek oświatowych w niezbędny sprzęt, urządzenia i meble. Ponadto prowadzone będzie wsparcie w celu podniesienia kompetencji kadry pracującej z dziećmi i młodzieżą: system szkoleń, doradztwo zawodowe i psychologiczne. Przewidywany jest system szkoleń dla osób chcących podjąć działalność gospodarczą ukierunkowaną na zaspokojenie potrzeb rodziców (prywatne placówki opiekuńcze, firmy oferujące zajęcia dla dzieci i młodzieży, kursy hobbyistyczne itp.).

Rysunek 8. Cel strategiczny 2. Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Jednym z celów strategicznych stała się dbałość o podwyższenie jakości życia mieszkańców. Zgodnie z teorią hierarchii potrzeb Abrahama Masłowa w piramidzie potrzeb (zaraz po najbardziej podstawowych – fizjologicznych potrzebach człowieka) najważniejszą potrzebą jest poczucie bezpieczeństwa. Należy zapewnić fizyczne i psychiczne poczucie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy. Istotne jest aby czuli się bezpieczni zarówno w swym domu, jak i poza nim - na ulicach, w pracy, w szkole, podczas wypoczynku etc. Celem jest zatem zapewnienie dachu nad głową każdemu z mieszkańców realizowane przez wsparcie dla rodzin, które straciły tymczasowo dach nad głową w przypadku zdarzeń losowych. Podniesienie jakości życia mieszkańców dotyczy także potrzeb wyższego rzędu, w tym kulturalnych.

Dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców

W ramach dbania o bezpieczeństwo mieszkańców należy zwiększyć liczbę wspólnych partoli policyjnych i Straży Miejskiej, a także rozbudować system monitorowania. Pomoże też organizowanie akcji pomocy sąsiedzkiej. Wspierać należy instytucje gwarantujące bezpieczeństwo poprzez wparcie szkoleniowe kadr, zwiększenie etatów, wsparcie lokalowe, wyposażenia i sprzętu, np. jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

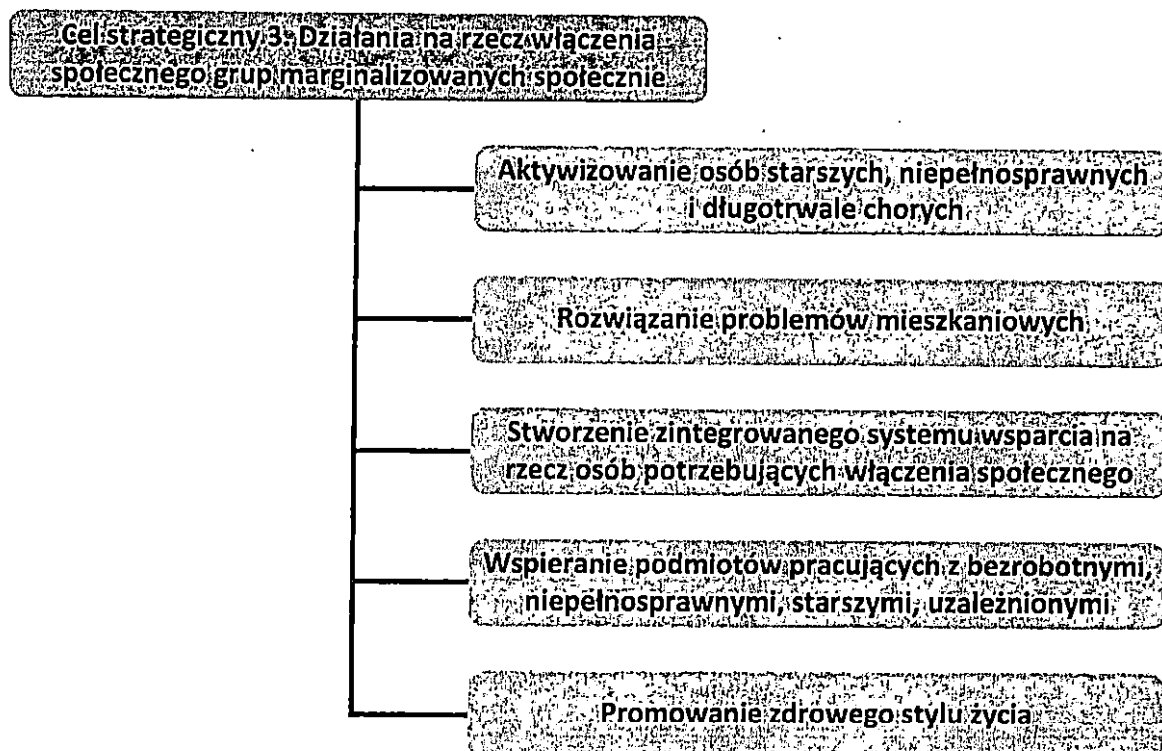
Zapewnienie ładu i czystości na terenie miasta i gminy

Działaniami wpływającymi na realizację powyższego celu mogą być: renowacje zabytków oraz budynków, zagospodarowanie i dbałość o tereny zielone, poprawa jakości infrastruktury, poprawa stanu dróg, rozbudowa sieci dróg rowerowych. Kampanie promująco-wspierające mogą przyczynić się do rozpromowania dbałości o ład i porządek miasta i gminy przez każdego z mieszkańców indywidualnie. Wspierać należy instytucje gwarantujące czystość poprzez wparcie szkoleniowe kadr, zwiększenie etatów, wsparcie lokalowe, wyposażenia i sprzętu np. służb porządkujących, straży miejskiej.

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw

Działania wspierające rozwój przedsiębiorczości, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw przyczyni się do zatrzymania w gminie osób młodych, zwiększenia liczby miejsc pracy i wzrostu aktywności mieszkańców.

Rysunek 9. Cel strategiczny 3. Działania na rzecz włączenia społecznych grup marginalizowanych społecznie

Źródło danych: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wolsztynie

Problemy, z którymi borykają się poszczególne grupy społeczne powodują, iż rośnie liczba osób, które potrzebują włączenia społecznego. Działania gminy powinny znaleźć odzwierciedlenie przynajmniej w następujących kierunkach:

- Profilaktyka - przeciwdziałanie powstawaniu problemów społecznych (np. programy dla osób, które są uzależnione od alkoholu, lub które straciły pracę, bądź dla młodzieży wchodzącej w wiek gdzie „modne” staje się palenie papierosów, picie alkoholu i zażywanie narkotyków),
- Wsparcie dla grup szczególnego ryzyka, wśród których następuje pogłębianie się problemów społecznych i ich przechodzenie na kolejne pokolenia (np. dłuższe pozostawanie bez pracy, regularne nadużywanie alkoholu, zażywanie narkotyków),
- Wsparcie skierowane bezpośrednio do osób marginalizowanych społecznie (patologicznych rodzin, bezdomnych) - grupy, którym należy poświęcić najwięcej uwagi to: osoby niepełnosprawne i przewlekle chore, starsze, bezrobotne oraz uzależnione.

Aktywizowanie osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych

Liczba osób starszych, które spędzają samotnie całe dni w swoich domach, w odosobnieniu, prawie całkowicie odcięte od świata - wzrasta. Aktywizowanie starszych nastąpić może także poprzez tworzenie i wspieranie istniejących miejsc spotkań dla osób starszych. Tymi miejscami są: Domy Dziennego Pobytu dla osób starszych, Klub Seniora, Uniwersytet Trzeciego Wieku. Stworzenie centrum wokół którego mogliby się oni skupić ze swoimi

działaniami, i niejednokrotnie inicjatywami, mogłoby wpłynąć niezwykle korzystnie na ich rozwój i aktywizację społeczną. Aktywizowanie osób niepełnosprawnych może nastąpić poprzez zminimalizowanie barier architektonicznych. Realizacja tego założenia możliwa jest poprzez adaptację i dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto istotne jest przygotowanie i opracowanie projektów szkoleniowo-doradczych podnoszących kwalifikacje zawodowe ww. grup osób, dostosowując je jednocześnie do potrzeb rynku pracy. Programy powinny zawierać także tzw. szkolenia „miękkie” zwiększające poczucie własnej wartości, pewności siebie, motywacji, aktywności. Konieczne jest organizowanie prac interwencyjnych, praktyk czy subsydiowanego zatrudnienia.

Rozwiązanie problemów mieszkaniowych

Realizacja powinna nastąpić poprzez stworzenie długofalowej polityki mieszkaniowej skierowanej przede wszystkim do rodzin objętych kiedyś tzw. przydziałami kwaterunkowymi, którym nowi właściciele budynków wypowiedają umowy najmu. Przeprowadzona analiza potrzeb mieszkaniowych na terenie gminy Wolsztyn wskazuje na konieczność zwiększenia liczby mieszkań komunalnych. Przydatne będą przy tym wspomagające działania promocyjne mające na celu zmianę świadomości mieszkańców, wciąż mających obiekcje co do powstawania takich mieszkań w ich okolicy. Pomocne może być także zapewnienie lokali na mieszkania tymczasowe – tworzenie lokali zastępczych dla osób, które straciły nagle mieszkanie z powodów losowych (np. pożar, duży wzrost czynszu w wynajmowanych mieszkaniach).

Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób potrzebujących włączenia społecznego

Pomocą w tym zakresie będzie utworzenie jednego centrum informacji o współpracy wszystkich placówek zajmujących się działaniami na rzecz dzieci, młodzieży osób niepełnosprawnych, życiowo bezradnych, starszych, wymagających pomocy socjalnej itd. i dystrybucja tych informacji do placówek zajmujących się profesjonalnym rozwiązywaniem problemów, według specjalności. Stworzenie takiego centrum rozbudowanego o centrum wolontariatu można powierzyć jednej z działających na terenie gminy organizacji pozarządowych lub Ośrodkowi Pomocy Społecznej. Równoległe należy stworzyć sieć współpracy przy realizacji szerokiego wachlarza usług społecznych, w tym zdrowotnych m.in. poprzez rozwijanie usług opiekuńczych, rozwój Warsztatów Terapii Zajęciowej, czy wspieranie działalności Klubu AA.

Wspieranie podmiotów pracujących z bezrobotnymi, niepełnosprawnymi, starszymi i uzależnionymi

Wspieranie organizacji i instytucji pracujących z osobami niepełnosprawnymi, bezrobotnymi, starszymi, uzależnionymi (np. poprzez szkolenia i doradztwo, zwiększenie etatów kadry pracującej z ww. osobami, powstanie i rozwój istniejących warsztatów terapii zajęciowej, wsparcie działań przedszkoli i szkół integracyjnych, wsparcie lokalowe). Ponadto konieczna jest budowa domu dziennego pobytu dla osób starszych, ze względu na brak takiego obiektu na terenie gminy. W całym kraju od kilku lat, za praktyką idącą z Unii Europejskiej, realizowane są projekty dotyczące kampanii promujących integrację np. osób

niepełnosprawnych ze środowiskiem zawodowym. Istotne jest, aby społeczeństwo było otwarte na to, by odkrywać i wydobywać potencjał tkwiący w każdym człowieku. Działania takowe mieć powinny na celu utrwalanie postaw wzajemnej tolerancji i równości. Pożądane jest opracowanie programu promującego wolontariat. Organizacje światowe i krajowe zgłaszają wciąż bardzo małą liczbę wspierających je wolontariuszy. Podobnie jest na terenie gminy Wolsztyn. Organizacje aktywnie działające zgłaszają potrzebę osób, które przyszyłyby pracować na zasadach wolontariatu. Poprzez promocje i specjalne programy konieczne jest wzbudzenie, zwłaszcza wśród młodych ludzi, postawy ofiarności i chęci niesienia pomocy. Potrzebne jest też wspieranie finansowe osób najbardziej potrzebujących – poprzez system dofinansowań dla najuboższych: np. na jedzenie, leki - celem zaspokojenia najbardziej podstawowych potrzeb życiowych.

Promowanie zdrowego stylu życia

Projekty dotyczące promocji zdrowego stylu życia mogą mieć znaczenie zarówno na płaszczyźnie profilaktyki, jak i ratowania zdrowia. Bardzo istotna będzie współpraca samorządu Miasta i Gminy Wolsztyn z Powiatem Wolsztyńskim, w celu poprawy warunków i funkcjonowania szpitala - dostosowanie SP ZOZ-u Wolsztyn do wymogów wynikających z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 roku.

VIII. PROGRAMY OPERACYJNE

Wyodrębnione w wyniku analizy problemów Miasta i Gminy Wolsztyn i jego mieszkańców cele strategiczne i kierunki działań zmierzających do rozwiązania tychże problemów, pozwoliły na identyfikację i sformułowanie działań operacyjnych (programów operacyjnych), zestawionych w poniższej tabeli.

Tabela 19. Programy operacyjne

NAZWA PROGRAMU OPERACYJNEGO	OKRES REALIZACJI	ZRÓDŁO FINANSOWANIA	REALIZATORZY
CEL STRATEGICZNY-1: WSPARCIE DLA RODZIN ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB ROZWOJOWYCH DZIECI I MŁODZIEŻY			
1. Promocja wartości rodzinnych			
1.1 Organizowanie i promocja imprez, konkursów i wycieczek integracyjnych dla dzieci i rodziców	2016-2025	Budżet Gminy, uczestników, środki organizacji, budżet Gminy i inne	Gmina, NGO, parafie, szkoły
2. Zagospodarowanie czasu wolnego społeczności lokalnej, szczególnie dzieci i młodzieży			
2.1 Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, w tym sportowych	2016-2025	W ramach działalności placówek oświatowych	NGO, parafie, szkoły
2.2 Stworzenie miejsc i terenów do zajęć sportowo-rekreacyjnych	2016-2025	Budżet Gminy, uczestników, środki organizacji, budżet Gminy i inne	Gmina, sołectwa, MOSiR, NGO
2.3 Zapewnienie odpowiedniej bazy sportowej poprzez budowę i modernizację boisk, doposażenie sal gimnastycznych i klubów sportowych	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina, sołectwa, NGO, szkoły
2.4 Budowanie bezpiecznych, atrakcyjnych i rozwojowych placówek zabaw dla dzieci	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina, sołectwa, NGO
3. Bezpośrednie wspieranie rodziców w procesie wychowawczym			
3.1 Tworzenie nowych miejsc wg potrzeb w żłobku, przedszkolach	2016-2025	Budżet Gminy, dotacje zewnętrzne	Gmina, NGO, podmioty prywatne
3.2 Wydłużenie godzin funkcjonowania istniejących placówek wg potrzeb (żłobków, przedszkoli)	2016-2025	Budżet Gminy, dotacje zewnętrzne	Gmina, NGO, podmioty prywatne
3.3 Spotkania konsultacyjno-doradcze dla rodziców ze specjalistami – psychologami i pedagogami	2016-2025	Budżet Gminy, dotacje zewnętrzne	Gmina, OPS, Poradnia PP

NAZWA PROGRAMU OPERACYJNEGO	OKRES REALIZACJI	ZRÓDŁO FINANSOWANIA	REALIZATORZY
4. Wsparcie rodzin niepełnych, patologicznych i ubogich			
4.1. Stypendia socjalne	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina
4.2. Dożywianie uczniów pochodzących z rodzin ubogich	2016-2025	Budżet Gminy	OPS
4.3. Monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim	2016-2025		Straż Miejska, Policja
4.4. Udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom będącym w złej sytuacji finansowej w związku z ponoszonymi kosztami utrzymania i wychowania dzieci	2016-2025	Budżet Gminy, organizacje charytatywne, OPS i inne	Gmina, OPS, parafie, Caritas i inne NGO
4.5. Wyrównywanie szans edukacyjno-rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez wsparcie edukacyjne oraz dofinansowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych	2016-2025	Budżet Gminy, sponsoring, organizacje charytatywne, OPS i inne	Gmina, OPS, NGO
5. Wsparcie organizacji pozarządowych pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz na rzecz rodzin			
5.1. Minigranty na projekty organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży oraz rodzin	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina, NGO
5.2. Wsparcie lokalowe organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży oraz rodzin	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina, OPS, szkoły, NGO
5.3. Wsparcie szkoleniowe dla organizacji działających na rzecz dzieci i młodzieży oraz rodzin	2017-2025	Budżet Gminy	Gmina, OPS, NGO
6. Wsparcie placówek pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz na rzecz rodzin			
6.1. System szkoleń, doradztwo zawodowe i psychologiczne dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą	2016-2025	Budżet Gminy, środki organizacji	Gmina, OPS, PUP, NGO
6.2. Doposażenie placówek oświatowych	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, szkoła, NGO
6.3. Wsparcie przedsiębiorczości poprzez system szkoleń dla osób chcących podjąć działalność gospodarczą ukierunkowaną na zaspokojenie potrzeb dzieci i rodziców	2016-2025	Budżet Gminy, środki organizacji	Gmina, OPS, PUP, NGO

NAZWA PROGRAMU OPERACYJNEGO	OKRES REALIZACJI	ZRÓDŁO FINANSOWANIA	REALIZATORZY
CEL STRATEGICZNY 2. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I ZDROWIA MIESZKAŃCÓW			
1. Poprawa bezpieczeństwa			
1.1. Wsparcie instytucji gwarantujących bezpieczeństwo	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina
1.2. Zwiększenie liczby partoli policyjnych i Straży Miejskiej	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina
1.3. Rozszerzenie systemu monitorowania	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina
1.4. Poprawa stanu oświetlenia ulic	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina
1.5. Kampanie promujące życie bez przemocy	2017-2025	Budżet Gminy, środki organizacji	Gmina, NGO, parafie, szkoły
1.6. Budowa remizy dla OSP Swietno	2016-2018	Budżet Gminy	Gmina, OSP
1.7. Doposażenie jednostek OSP	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OSP
2. Zapewnienie ład i czystości na terenie miasta i gminy			
2.1. Zagospodarowanie i dbałość o tereny zielone, realizacja programu urzędzenia zieleni, konkursy dla mieszkańców	2016-2025	Budżet Gminy, inne	Gmina, NGO, mieszkańcy
2.2. Dbanie o estetykę przestrzeni i budynków	2016-2025	Budżet Gminy, inne	Gmina, mieszkańcy
2.3. Rozwiązanie problemu bezpaskich zwierząt, wprowadzenie obowiązku identyfikacji elektronicznej, egzekwowanie odpowiedzialności właścicieli za zanieczyszczenie	2016-2025	Budżet Gminy, środki Powiatu, inne	Gmina, Starostwo Powiatowe, Straż Miejska
2.4. Poprawa estetyki ulic, poprawa stanu dróg, budowa dróg, dróg rowerowych, parkingów	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, właściciele infrastruktury
2.5. Kampanie promująco-wspierające przyczyniające się do rozpropagowania dbałości o ład i porządek	2017-2025	Budżet Gminy, środki organizacji	Gmina, OPS, NGO, szkoły

NAZWA PROGRAMU OPERACYJNEGO	OKRES REALIZACJI	ZRÓDŁO FINANSOWANIA	REALIZATORZY
3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw			
3.1. System szkoleń oferowanych mikroprzedsiębiorcom	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	PUP, Gmina, NGO
3.2. Projekty edukacyjne dla przedsiębiorców	2016-2025	Środki zewnętrzne, PO kapitał ludzki	Urząd Marszałkowski
3.3. Stworzenie spółdzielni socjalnej	2017-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, NGO
CEL STRATEGICZNY 3: DZIAŁANIA NA RZECZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO GRUP MARGINALIZOWANYCH SPOŁECZNIE			
1. Aktywizowanie osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych			
1.1. Zminimalizowanie barier architektonicznych, na które napotykają osoby niepełnosprawne	2016-2025	Budżet Gminy, PFRON	Gmina, OPS, NGO
1.2. Aktywizowanie społeczne i zawodowe w celu redukcji problemów, barier emocjonalno-społecznych	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OPS, NGO
1.3. Organizowanie spotkań, warsztatów, zajęć muzycznych międzypokoleniowych (osoby starsze, dzieci i młodzież) i imprez mających na celu wymianę wiedzy i doświadczeń	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OPS, NGO
1.4. Promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w kultywowaniu i rozpowszechnianiu lokalnych tradycji	2016-2025	Budżet Gminy i inne	Gmina, OPS, szkoły, NGO, parafie, inne
1.5. Prowadzenie szkoleń dla bezrobotnych chorych i niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w celu z aktywizowania ich zawodowo i ułatwienia podjęcia pracy	2016-2025	Budżet Gminy i inne	PUP, OPS, Gmina
2. Rozwiązanie problemów mieszkaniowych			
2.1. Stworzenie polityki mieszkaniowej	2016-2025	Budżet Gminy	Gmina
2.2. Wspieranie budownictwa mieszkaniowego, w tym budowa	2018-2025	Budżet Gminy, rządowy program	Gmina

NAZWA PROGRAMU OPERACYJNEGO	OKRES REALIZACJI	ZRÓDŁO FINANSOWANIA	REALIZATORZY
mieszkań komunalnych, adaptacja mieszkań na mieszkania tymczasowe		wsparcia	
2.3. Budowa budynku komunalnego przy ul. Słonecznej w Wolsztynie.	2016-2018	Budżet Gminy	Gmina
2.4. Modernizacja budynku ul. Przemysłowa w Wolsztynie na budynek komunalny.	2016	Budżet Gminy	Gmina
3. Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób potrzebujących włączenia społecznego			
3.1. Stworzenie centrum integracji społecznej, będącego jednocześnie centrum informacji o usługach dla dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych, życiowo bezradnych, starszych, wymagających pomocy społecznej.	2017-2025	Gmina, środki zewnętrzne	Gmina, OPS, NGO, szkoły
3.2. Stworzenie Centrum Wolontariatu i promowanie wolontariatu na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, chorych i ubogich.	2017-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OPS, NGO, szkoły
3.3. Wspieranie finansowe osób najbardziej potrzebujących.	2016-2025	Budżet Gminy, organizacje charytatywne	Gmina, OPS
3.4. Stworzenie placówek rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.	2016-2025	NFZ, PFRON	Placówki służby zdrowia, OPS, NGO
3.5. Rozwijanie usług opiekuńczych, ułatwiających codzienne funkcjonowanie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, m.in. poprzez pomoc sąsiedzką.	2016-2025	Budżet Gminy, NFZ, PFRON, środki zewnętrzne	OPS, NGO
3.6. Rozwój Warsztatów Terapii Zajęciowej.	2016-2025	Budżet Gminy, PFRON, i inne	Gmina, NGO
3.7. Organizowanie prac społecznie użytecznych, robot publicznych i stazy dla osób bezrobotnych.	2016-2025	Budżet Gminy, PUP	Gmina, OPS, PUP
3.8. Wspieranie działalności Klubu AA; osób uzależnionych i ich rodzin.	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne i inne	Gmina, MKRPA, terapeuci, OPS, NGO, parafie

NAZWA PROGRAMU OPERACYJNEGO	OKRES REALIZACJI	ZRÓDŁO FINANSOWANIA	REALIZATORZY
4. Wspieranie podmiotów pracujących z osobami bezrobotnymi, niepełnosprawnymi, starszymi, uzależnionymi			
4.1. Wspieranie i wzmacnianie działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji osób starszych, niepełnosprawnych i chorych	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OPS, NGO, parafie
4.2. Współdziałanie na rzecz integracji grup potrzebujących włączenia społecznego z środowiskiem szkolnym, zawodowym, sąsiedzkim, lokalnym	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OPS, NGO, parafie
4.3. Promowanie wolontariatu	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, szkoły, OPS, NGO, parafie, inne
4.4. Prowadzenie szkoleń z zakresu działalności merytorycznej i finansowej organizacji pozarządowych i zarządzania nimi	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OPS, szkoły
4.5. Prowadzenie szkoleń z zakresu pozyskiwania środków pomocowych na realizację przedsięwzięć i zarządzania projektami	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, szkoły, OPS
4.6. Budowa Domu Dziennego Pobytu w Wolsztynie	2016-2017	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OPS
4.7. Stworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla niepełnosprawnych	2017-2019	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, OPS
5. Promowanie zdrowego stylu życia			
5.1. Organizowanie zajęć rekreacyjnych, masowych imprez sportowych, takich jak: biegi przełajowe, rajdy rowerowe itd.	2016-2025	Budżet Gminy, Powiat	Gmina, OSIR, WDK, szkoły, NGO
5.2. Realizowanie na terenie gminy programów profilaktyki zdrowotnej dla młodzieży i seniorów (profilaktyka uzależnień, akcje bezpłatnych badań dla mieszkańców: mammografia, cytologia, badania słuchu, wzroku, rehabilitacja itp.)	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Gmina, placówki służby zdrowia, OPS, NGO
5.3. Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach godzin lekcyjnych w szkołach w formie	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Policja, Straż Miejska, Ośrodek Zdrowia

Zródło danych: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wołszynie

NAZWA PROGRAMU OPERACYJNEGO	OKRES REALIZACJI	ZRÓDŁO FINANSOWANIA	REALIZATORZY
spotkania i pogadanki z przedstawicielami służby zdrowia: policji, OSP			szkoły
5.4: Organizowanie oraz udział szkół i uczniów w akcjach o tematyce ekologicznej, prozdrowotnej i z zakresu bezpieczeństwa	2016-2025	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Straż Miejska, OSP, OPS, szkoły
5.5: Współpraca z Powiatem, w celu poprawy warunków funkcjonowania szpitala - dostosowanie SP ZOZ-u Wołszyn do wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r.	2016-2018	Budżet Gminy, środki zewnętrzne, środki Powiatu	Gmina, Powiat

SPIS TABEL

Tabela 1. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Polsce, województwie wielkopolskim, powiecie wolsztyńskim i w gminie Wolsztyn (2010-2014)	9
Tabela 2. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ujęciu terytorialnym (2014)	10
Tabela 3. Podmioty gospodarcze – wskaźniki Gminy Wolsztyn na tle powiatu wolsztyńskiego, województwa wielkopolskiego i Polski (2009-2013)	12
Tabela 4. Bezrobocie (2010-2014)	15
Tabela 5. Przestępczość (2010-2014)	33
Tabela 6. Wykroczenia (2010-2014)	33
Tabela 7. Rodzaje oraz koszty świadczeń udzielonych przez OPS (2014)	38
Tabela 8. Wsparcie Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej (2009-2014)	41
Tabela 9. Miejsce działania Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej (2009-2014)	41
Tabela 10. Liczba środowisk według powodów przyznania pomocy (2012-2014)	43
Tabela 11. Prawo do zasiłku bezrobotnych mieszkańców gminy (2010-2014)	45
Tabela 12. Wielkość rodzin świadczeniobiorców (2010-2014)	45
Tabela 13. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną (2010-2014)	47
Tabela 14. Rodziny emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną (2010-2014)	48
Tabela 15. Organizacje pozarządowe	51
Tabela 16. Pozostałe odpowiedzi na pytanie dotyczące problemów (negatywnych aspektów) życia w gminie	63
Tabela 17. Pozostałe wskazania respondentów dotyczące dostępności placówek służby zdrowia na terenie gminy (brak lub słaby dostęp do lekarzy specjalistów)	65
Tabela 18. Analiza SWOT	78
Tabela 19. Programy operacyjne	94

SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Rysunek 1. Problemy związane z kryzysem funkcji rodziny i bezradnością w opiece nad dziećmi i młodzieżą	71
Rysunek 2. Problemy związane z ubóstwem i jakością życia	72
Rysunek 3. Problemy związane z niepełnosprawnością	73
Rysunek 4. Problemy związane z wiekiem starczym, chorobami przewlekłymi, ciężkimi i długotrwałymi	74
Rysunek 5. Problemy związane z bezrobociem.....	75
Rysunek 6. Problemy związane z uzależnieniami.....	76
Rysunek 7. Cel strategiczny 1. Wsparcie dla rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży	86
Rysunek 8. Cel strategiczny 2. Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców.....	88
Rysunek 9. Cel strategiczny 3. Działania na rzecz włączenia społecznie grup marginalizowanych społecznie.....	90
Wykres 1. Liczba ludności według wieku (2010 i 2014).....	6
Wykres 2. Liczba ludności według aktywności ekonomicznej (2010-2014)	8
Wykres 3. Struktura ludności według aktywności ekonomicznej (2010-2014)	8
Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Polsce, województwie wielkopolskim, powiecie wolsztyńskim i w gminie Wolsztyn (2010-2014)	9
Wykres 5. Podmioty gospodarcze (2010-2014)	11
Wykres 6. Podmioty gospodarcze – wskaźniki gminy Wolsztyn (2010-2014)	14
Wykres 7. Podmioty gospodarcze – wskaźniki gminy Wolsztyn na tle powiatu wolsztyńskiego, województwa wielkopolskiego i Polski (2014).....	14
Wykres 8. Bezrobotni w Gminie Wolsztyn (2010-2014)	15
Wykres 9. Bezrobotni ze względu na czas pozostawania na bezrobociu (2010-2014).....	16
Wykres 10. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu (2014).....	17
Wykres 11. Bezrobotni według czasu pozostawania na bezrobociu (2010-2014)	17
Wykres 12. Struktura bezrobotnych ze względu na wiek (2014).....	18
Wykres 13. Bezrobotni według stażu pracy (2010-2014)	18
Wykres 14. Struktura bezrobotnych według posiadanego stażu pracy (2014)	19
Wykres 15. Bezrobotni według wykształcenia (2010-2014)	19
Wykres 16. Struktura bezrobotnych według wykształcenia (2014).....	20
Wykres 17. Wsparcie niepełnosprawnych bezrobotnych (2009-2014).....	22
Wykres 18. Ilość zdarzeń powstałych na terenie gminy (2010-2014)	36
Wykres 19. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej (2010-2014)	42

Wykres 20. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną (2010-2014).....	44
Wykres 21. Wielkość rodzin świadczeniobiorców (2010-2014).....	46
Wykres 22. Struktura świadczeniobiorców ze względu na wielkość rodziny (2010-2014).....	46
Wykres 23. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną (2010-2014).....	47
Wykres 24. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną (2010-2014).....	48
Wykres 25. Rodziny emerytów i rencistów objęte pomocą społeczną (2010-2014).....	49
Wykres 26. Struktura rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą społeczną (2010-2014)	49
Wykres 27. Organizacje pozarządowe ze względu na główny obszar działalności.....	50
Wykres 28. Udział w badaniu respondentów z przedziałów wiekowych.....	57
Wykres 29. Respondenci wg płci.....	57
Wykres 30. Struktura wykształcenia grupy badawczej.....	58
Wykres 31. Struktura zawodowa osób biorących udział w badaniu.....	58
Wykres 32. Pochodzenie respondentów ankiety.....	59
Wykres 33. Okres zamieszkiwania w gminie.....	59
Wykres 34. Ocena warunków życia w gminie.....	60
Wykres 35. Wskazane przez respondentów pozytywne elementy życia w gminie.....	62
Wykres 36. Wskazane przez respondentów problemy (negatywne aspekty) życia w gminie	63
Wykres 37. Ocena poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania respondentów.....	65
Wykres 38. Ocena dostępności placówek służby zdrowia na terenie gminy.....	65
Wykres 39. Dostrzegane przez respondentów negatywne zjawiska występujące wśród dzieci i młodzieży.....	67
Wykres 40. Występowanie zjawiska przemocy domowej w gminie wg opinii badanych.....	68

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jarostaw Adameczak
 Jarostaw Adameczak